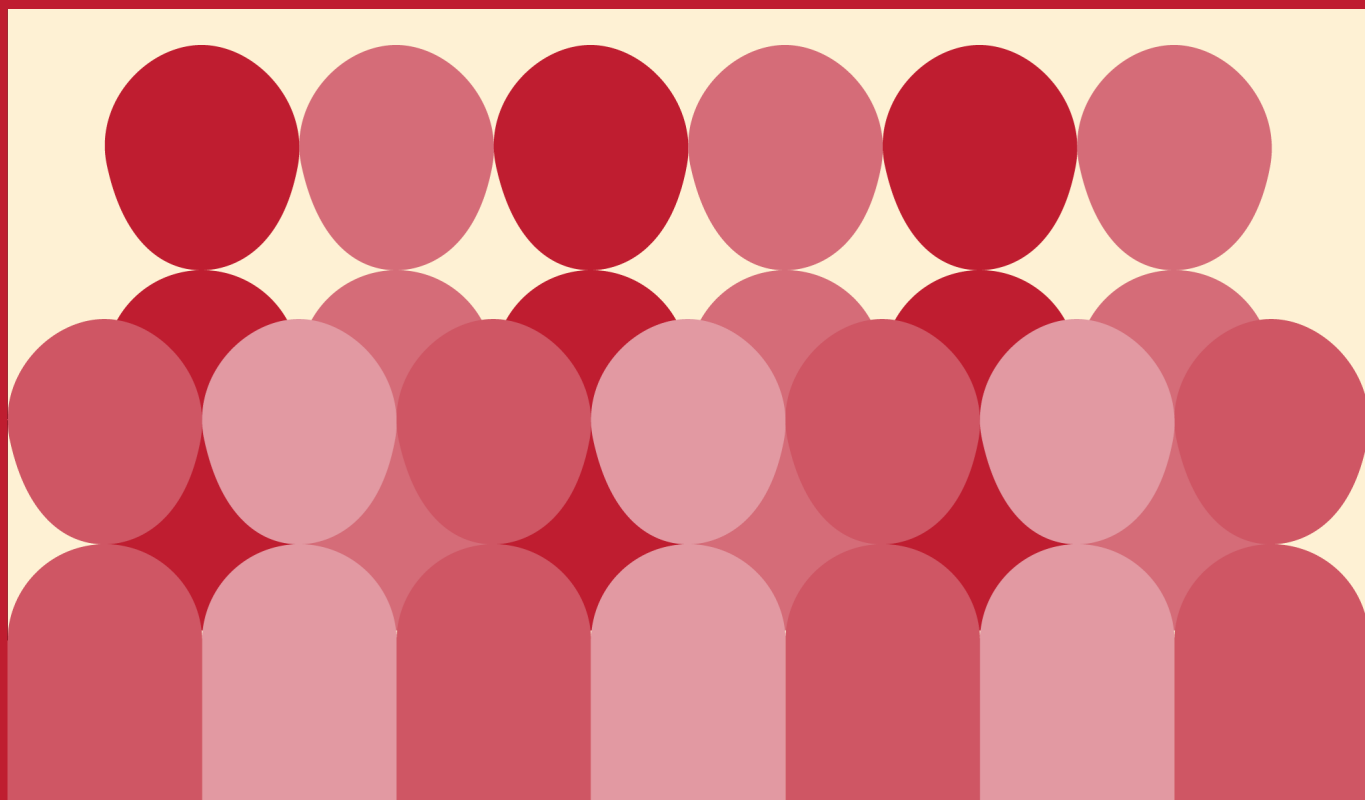

Social udsathed blandt indvandrere og efterkommere

En registerbaseret undersøgelse

*Social udsathed blandt indvandrere og efterkommere
– En registerbaseret undersøgelse*

© VIVE og forfatterne, 2024

e-ISBN: 978-87-7582-381-9

Grafik: VIVE

Projekt: 302919

Finansiering: Rådet for Socialt Udsatte

VIVE

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

Herluf Trolles Gade 11

1052 København K

www.vive.dk

VIVEs publikationer kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

VIVE støtter FN's verdensmål og angiver her, hvilket eller hvilke verdensmål der knytter sig til publikationen.

Forord

I denne rapport præsenteres resultaterne af en undersøgelse af social udsathed blandt indvandrere og efterkommere sammenlignet med personer med dansk oprindelse.

Ud fra registerbaserede risikoindikatorer for udsathed tegnes en profil af udsatheden i analysegrupper af danskere, indvandrere og efterkommere. Der ses på forekomsten af psykiske lidelser, misbrug og hjemløshed og på andelen med tegn på en høj kompleksitet i udsatheden i form af et samspil mellem flere forskellige faktorer på én gang.

Seniorforsker Lars Benjaminsen har været projektleder for undersøgelsen og er rapportens hovedforfatter. Senioranalytiker Morten Holm Enemark har været projektmedarbejder.

Vi retter en tak til to anonyme reviewere, der har kommenteret på rapporten.

Undersøgelsen er bestilt og finansieret af Rådet for Socialt Udsatte.

Kræn Blume Jensen

Forsknings- og analysechef for VIVE Social

Indholdsfortegnelse

Hovedresultater	6
-----------------	---

Afrapportering	14
----------------	----

1	Indledning	15
1.1	Baggrund	15
1.2	Formål og undersøgelsesspørgsmål	16
1.3	Tilgang til social udsathed	16
1.4	Metode	17
1.5	Læsevejledning	20

2	Indvandrere og efterkommere i befolkningen	22
2.1	Afgrænsning af analysegruppen	22
2.2	Alder og køn	23
2.3	Oprindelseslande	25
2.4	Geografisk fordeling	28

3	Risikoindikatorer for udsathed	31
3.1	Risikoindikatorer for udsathed	31
3.2	Andel registreret på risikoindikatorerne	32
3.3	Forskelle mellem aldersgrupperne i andelen registreret på risikoindikatorerne	41
3.4	Fysiske helbredsproblemer	53
3.5	Opsamling	58

4	Grupper i risiko for udsathed	59
4.1	De otte grupper i risiko for udsathed	59
4.2	Fordeling på de otte grupper i risiko for udsathed	61
4.3	Opsamling	71

5	Uddannelse og beskæftigelse	72
5.1	Uddannelse	72

5.2	Beskæftigelse	76
5.3	Opsamling	90
<hr/>		
6	Familietype	91
6.1	Familietyper blandt danskere, indvandrere og efterkommere	91
6.2	Udsathed og familietype	94
6.3	Opsamling	98
<hr/>		
	Dokumentation	99
<hr/>		
7	Metode og data	100
7.1	Social udsathed målt ud fra registerdata	100
7.2	Måling af udsatheden over en 5-årig periode	103
7.3	Undersøgelsens indikatorer	105
7.4	Begrænsninger i analysedesignet	112
<hr/>		
	Litteratur	113
<hr/>		
	Bilag 1	114

Hovedresultater

I denne rapport præsenteres resultaterne af en undersøgelse af social udsathed blandt danskere, indvandrere og efterkommere. I rapporten tegnes et billede af mønstre i udsathed blandt indvandrere og efterkommere og forskellige undergrupper inden for disse grupper, og omfanget og karakteren af udsathed sammenlignes med personer med dansk oprindelse.

Risikoindikatorer for udsathed baseret på registeroplysninger

Undersøgelsen er baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen. Med udgangspunkt i registeroplysningerne anvender vi en række risikoindikatorer for social udsathed, hvor der ses på forekomsten af psykiske lidelser, misbrugsproblemer og hjemløshed blandt indvandrere og efterkommere sammenlignet med personer med dansk oprindelse. Der ses også på andelen med ubetingede fængselsdomme, omfanget af fysiske helbredsproblemer, forhold omkring uddannelse og beskæftigelse samt på fordelingen efter familietyper på tværs af de forskellige grupper. Inden for grupperne af indvandrere og efterkommere sondres der i analyserne generelt mellem personer med oprindelse i MENAPT-lande (en række lande med overvejende muslimsk befolkning i Mellemøsten, Nordafrika m.m.) og ikke-MENAPT-lande.

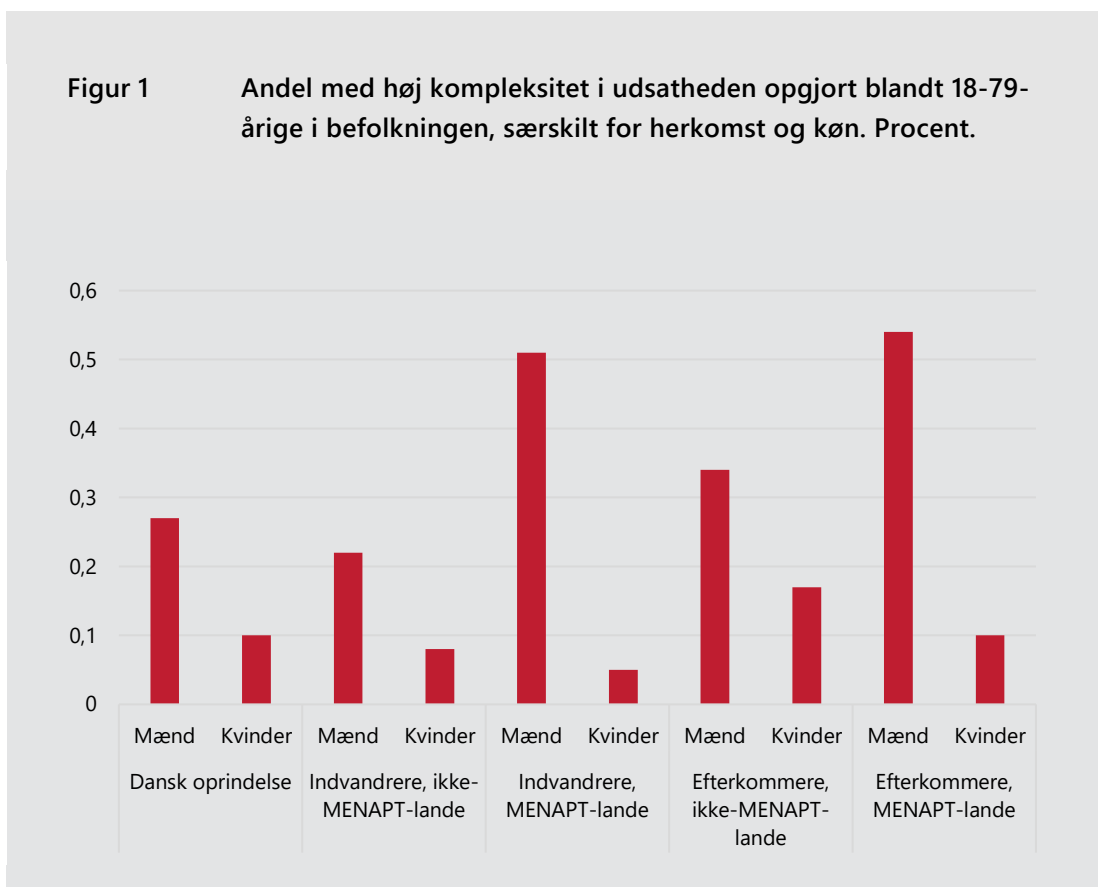
Højere andel med kompleks udsathed blandt mandlige indvandrere og efterkommere fra MENAPT-lande

Ud fra risikoindikatorerne for udsathed aftegnes i rapportens analyser et spektrum af udsathed fra en lav til en høj grad af kompleksitet i udsathed baseret på otte forskellige analysegrupper af personer i risiko for udsathed samt den øvrige befolkning, der ud fra registeroplysningerne ikke har tegn på udsathed.

Disse analyser viser, at mænd generelt er overrepræsenterede i grupperne med høj kompleksitet i udsathed. Det gælder for både danskere, indvandrere og efterkommere. Samtidig viser analyserne, at visse grupper blandt indvandrere og efterkommere, nemlig mandlige indvandrere og efterkommere fra MENAPT-lande og i nogen

grad også mandlige efterkommere fra ikke-MENAPT-lande, er overrepræsenterede i de mest udsatte grupper sammenlignet med mænd med dansk oprindelse.

Gruppen med den højeste kompleksitet i udsathedet består af personer med både en psykisk lidelse og et misbrug, og som samtidig er registrerede med enten hjemløshed og/eller en ubetinget fængselsdom og/eller en misbrugsrelateret kronisk fysisk lidelse. Figur 1 viser procentandelen, der tilhører denne gruppe, i den samlede befolkning af 18-79-årige opdelt på hhv. mænd og kvinder med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere, og hvor grupperne af indvandrere og efterkommere er opdelt efter oprindelse i hhv. MENAPT- og ikke-MENAPT-lande.

Anm.: Gruppen af personer med den højeste kompleksitet i udsathedet er defineret som personer, der inden for de seneste 5 år er registrerede med både en psykisk lidelse og et misbrug, og som samtidig er registrerede med mindst én af følgende yderligere forhold: hjemløshed, ubetinget fængselsdom eller en misbrugsrelateret kronisk fysisk lidelse. MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

Figur 1 viser, at ud af den samlede befolkning mellem 18 og 79 år er procentandelen, der tilhører gruppen med den højeste kompleksitet i udsathedet, ca. dobbelt så høj blandt mandlige indvandrere (0,51 %) og mandlige efterkommere (0,54 %) med

oprindelse i MENAPT-lande som i gruppen af mænd med dansk oprindelse (0,27 %). Der er også en vis overhyppighed blandt mandlige efterkommere fra ikke-MENAPT-lande (0,34 %). Derimod ses ikke samme overhyppighed blandt kvindelige indvandrere og efterkommere sammenlignet med kvinder med dansk oprindelse.

En mere detaljeret analyse (jf. Kapitel 4) af andelen i de mest udsatte grupper inden for de enkelte aldersgrupper viser, at overhyppigheden i andelen i gruppen med den højeste kompleksitet i udsathedet blandt mandlige indvandrere og efterkommere fra MENAPT-lande særligt gør sig gældende i aldersgruppen af 30-59-årige, ligesom der i denne aldersgruppe også er en overhyppighed i denne andel blandt mandlige efterkommere fra ikke-MENAPT-lande sammenlignet med mænd med dansk oprindelse. I gruppen af 30-59-årige mænd finder vi den største overhyppighed i andelen med den højeste kompleksitet i udsathedet blandt mandlige efterkommere fra MENAPT-lande, hvor denne andel er ca. 2,5 gange højere end blandt mænd med dansk oprindelse i samme aldersgruppe (ikke vist).

I aldersgruppen af 18-29-årige finder vi derimod kun en overhyppighed i andelen med den højeste kompleksitet i udsathedet blandt de mandlige indvandrere fra MENAPT-lande, mens andelen er nogenlunde lige høj blandt 18-29-årige mandlige efterkommere med oprindelse i såvel MENAPT-lande som ikke-MENAPT-lande samt i gruppen af mænd med dansk oprindelse i samme aldersgruppe (ikke vist). I den forbindelse skal det påpeges, at en eventuel underdiagnosticering med psykiske lidelser blandt unge indvandrere og efterkommere kan spille ind i forhold til, at vi ikke ser samme grad af overhyppighed i den yngste aldersgruppe (særligt blandt de mandlige efterkommere) som blandt de 30-59-årige.

I forbindelse med overhyppigheden i gruppen med høj kompleksitet i udsathedet skal det endvidere påpeges, at en sådan overhyppighed blandt indvandrere og efterkommere ikke blev fundet i den tidligere undersøgelse af Socialt udsatte borgere brug af velfærdssystemet (Benjaminsen m.fl., 2018), hvilket kan skyldes, at der i den tidligere undersøgelse ikke indgik en opdeling af grupperne af indvandrere og efterkommere efter typer af oprindelseslande, og at det primært er i gruppen af (mandlige) indvandrere og efterkommere fra MENAPT-lande, at vi finder denne overhyppighed.

Overhyppighed i andel med psykiske lidelser blandt midaldrende indvandrere og efterkommere fra MENAPT-lande

Rapportens analyser ser også på mønstrene på de enkelte risikoindikatorer. Disse analyser viser, at der særligt i aldersgruppen af 30-59-årige er en overhyppighed i forhold til flere af undersøgelsens risikoindikatorer blandt indvandrere fra MENAPT-lande og i nogen grad også blandt efterkommere fra både MENAPT-lande og ikke-MENAPT-lande sammenlignet med personer med dansk oprindelse i samme aldersgruppe. For både mandlige og kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande ses denne overhyppighed særligt i forhold til andelen med psykiske lidelser. Eksempelvis er andelen, der er registreret med psykiske lidelser over det hidtidige livsforløb, 25,4 % blandt 30-59-årige kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande og 20,0 % blandt mandlige indvandrere fra MENAPT-lande i samme aldersgruppe. De tilsvarende andele er hhv. 17,0 % og 11,7 % blandt 30-59-årige kvinder og mænd med dansk oprindelse.

Underhyppighed med psykiske lidelser blandt unge indvandrere og efterkommere fra både MENAPT-lande og ikke-MENAPT-lande

I aldersgruppen af 18-29-årige ses derimod ikke samme overhyppighed i forhold til andelen med psykiske lidelser. Tværtimod er unge indvandrere og efterkommere generelt underrepræsenterede i forhold til andelen med psykiske lidelser sammenlignet med unge med dansk oprindelse. Det gælder både blandt indvandrere og efterkommere og med oprindelse i såvel MENAPT-lande som ikke-MENAPT-lande. Blandt 18-29-årige unge med dansk oprindelse er hhv. 17,9 % af kvinderne og 13,9 % af mændene registrerede med psykiske lidelser over det hidtidige livsforløb. Blandt 18-29-årige kvindelige og mandlige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande er de tilsvarende andele 9,5 % og 8,9 %, og blandt de kvindelige og mandlige efterkommere med oprindelse i ikke-MENAPT-lande er de samme andele hhv. 11,3 % og 8,6 %. Blandt de 18-29-årige indvandrere fra MENAPT-lande er 11,6 % af kvinderne og 10,9 % af mændene registrerede med en psykisk lidelse, mens de tilsvarende andele er 8,1 % og 5,6 % blandt 18-29-årige kvindelige og mandlige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande. Når disse andele er væsentligt lavere i den sidstnævnte gruppe af unge indvandrere fra ikke-MENAPT-lande, skal det ses i sammenhæng med, at denne gruppe bl.a. indeholder en forholdsvis stor gruppe af arbejdstagere fra EU-lande og andre vestlige lande.

Det er ikke muligt ud fra registeroplysningerne at afgøre, om denne underhyppighed i andelen med psykiske lidelser blandt unge indvandrere og efterkommere skyldes, at unge med dansk oprindelse har en højere risiko for at udvikle psykiske lidelser end unge indvandrere og efterkommere, eller om der snarere er tale om en underdiagnosticering med psykiske lidelser blandt unge indvandrere og efterkommere, ligesom der også kan være tale om en kombination af begge dele. Der er dog ud fra resultaterne grund til en generel opmærksomhed på, om unge indvandrere og efterkommere, der måtte have psykiske vanskeligheder, eventuelt ikke kommer i kontakt med behandlingssystemet i tilstrækkelig grad, imens de er unge.

Overhyppighed i hjemløshed blandt indvandrere og efterkommere fra MENAPT-lande

Analyserne viser også, at der blandt indvandrere og efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande er en højere andel, der har været i hjemløshed, sammenlignet med personer med dansk oprindelse. Hjemløshed er ud fra registeroplysningerne målt gennem ophold på en § 110-boform (herberger og forsorgshjem) for borgere i hjemløshed. Blandt mændene ses tendensen både i aldersgruppen af 18-29-årige og 30-59-årige. Blandt de 18-29-årige mandlige indvandrere fra MENAPT-lande er 2,9 % registrerede med et ophold på en § 110-boform over det hidtidige livsforløb, og blandt mandlige efterkommere fra MENAPT-lande i samme aldersgruppe er denne andel 1,5 %. Til sammenligning er denne andel 0,7 % blandt de 18-29-årige danske mænd. Blandt de 30-59-årige mandlige indvandrere fra MENAPT-lande er 4,5 % registrerede med et ophold på en § 110-boform målt over det hidtidige livsforløb, og blandt de 30-59-årige mandlige efterkommere fra MENAPT-lande er denne andel 2,4 %. Denne andel er derimod væsentligt lavere, 1,5 %, blandt 30-59-årige mænd med dansk oprindelse.

Blandt kvinderne er andelen, der har haft ophold på en § 110-boform, generelt væsentligt lavere end blandt mændene, men også blandt kvinderne ser vi en højere andel med ophold på en § 110-boform blandt både kvindelige indvandrere og efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande sammenlignet med kvinder med dansk oprindelse. Blandt de 18-29-årige kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande er 1,1 % registrerede med ophold på en § 110-boform over det hidtidige livsforløb, og blandt de 18-29-årige kvindelige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande er denne andel 0,7 %. Det er væsentligt højere end blandt de 18-29-årige kvinder med dansk oprindelse, hvor denne andel er 0,3 %. Blandt de 30-59-årige kvinder ses også en overhyppighed i hjemløshed i nogle af grupperne af indvandrere og efterkommere, om end ikke i helt så høj grad som blandt unge. Blandt de 30-59-årige kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande er 1,2 % registrerede med ophold på en

§ 110-boform over det hidtidige livsforløb, mens det gælder 0,6 % blandt kvinder med dansk oprindelse i samme aldersgruppe. I denne aldersgruppe af kvinder finder vi også en overhyppighed i hjemløshed blandt kvindelige efterkommere fra ikke-MENAPT-lande, hvor denne andel er 1,2 % (ligesom blandt de kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande), mens andelen er 0,8 % blandt kvindelige efterkommere fra MENAPT-lande.

Højere andel i risiko for udsathed blandt personer uden for arbejdsmarkedet i alle grupper

Rapportens analyser har også set på mønstre omkring uddannelse og beskæftigelse blandt danskere, indvandrere og efterkommere, og på andelen, der er registreret på risikoindikatorerne for udsathed hhv. blandt personer med og uden beskæftigelse. Disse analyser viser, at der blandt personer, som er uden for arbejdsmarkedet, er en betydelig andel, der er registreret på risikoindikatorerne for udsathed. Det gælder både blandt danskere, indvandrere og efterkommere.

Blandt mændene er der en nogenlunde lige høj andel blandt både de danskere, indvandrere og efterkommere, der står uden for arbejdsmarkedet, som samtidig er registreret på risikoindikatorerne for udsathed. Blandt kvinderne – og særligt blandt de yngre kvinder – er der en tendens til, at andelen, der er registreret på risikoindikatorerne, er lavere blandt kvindelige indvandrere og efterkommere uden beskæftigelse sammenlignet med gruppen af kvinder med dansk oprindelse uden beskæftigelse.

Det er dog ikke muligt ud fra registeroplysningerne at afgøre, om dette eventuelt skyldes en underdiagnosticering med fx psykiske lidelser blandt de yngre kvindelige indvandrere og efterkommere, eller om denne gruppe i højere grad også står uden for arbejdsmarkedet af andre grunde (fx kulturelle og sproglige barrierer i forhold til arbejdsmarkedet) end de forhold, vi kan måle gennem risikoindikatorerne for udsathed.

En høj andel af udsatte mænd lever alene – både blandt danskere, indvandrere og efterkommere

Både blandt danskere, indvandrere og efterkommere er der blandt personer i grupperne i risiko for udsathed en væsentligt højere andel, der er enlige uden hjemmeboende børn, mens væsentligt flere i den øvrige befolkning lever i parfamilier. Denne tendens er særligt tydelig i aldersgruppen af 30-59-årige og er endvidere mest markant blandt mænd, idet andelen af enlige uden hjemmeboende børn generelt er højere blandt mænd end kvinder i risiko for udsathed. Det gælder for både mandlige danskere, indvandrere og efterkommere i risiko for udsathed.

Perspektivering

Selvom gruppen af danske mænd generelt udgør langt den største gruppe af mænd i risiko for udsathed, viser undersøgelsen, at gruppen af mandlige indvandrere og efterkommere er overrepræsenteret blandt de mest udsatte grupper i forhold til mænd med dansk oprindelse. Det er særligt blandt mandlige indvandrere og efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande, at vi finder denne overrepræsentation. Det er grupper af indvandrere og efterkommere af indvandrere, som i vid udstrækning er kommet til Danmark som flygtninge fra krigsområder, samt nogle af de indvandrere og deres efterkommere, der var en del af den tidligste arbejdskraftimmigration fra lande som fx Tyrkiet og Pakistan.

Undersøgelsens resultater bidrager til en opmærksomhed på, at mænd i disse grupper forholdsmæssigt udgør en større andel af de allermest udsatte grupper i det danske samfund, og at deres livssituation ligesom for mennesker i udsathed med dansk oprindelse er kendetegnet ved et komplekst samspil af fx psykiske lidelser, misbrugsproblemer, hjemløshed og fysiske helbredsproblemer. Her er der grund til en opmærksomhed på disse grupper i deres møde med velfærdssystemets indsatser – i kommunerne, regionerne og i civilsamfundet, hvor der fx kan være kulturelle og sproglige udfordringer og barrierer, der kan gøre det særligt vanskeligt for disse grupper at få den hjælp, de har behov for.

Der er også grund til en opmærksomhed på, at overhyppigheden blandt indvandrere og efterkommere fra MENAPT-lande i forhold til undersøgelsens risikoindikatorer – og navnlig andelen med psykiske lidelser – særligt gør sig gældende i aldersgruppen af 30-59-årige, mens der i aldersgruppen af 18-29-årige tværtimod er en lavere andel, der er registreret med psykiske lidelser blandt indvandrere og efterkommere end blandt unge med dansk oprindelse i samme aldersgruppe. Dette kan eventuelt skyldes en underdiagnosticering med psykiske lidelser blandt indvandrere og

efterkommere i disse aldersgrupper, om end dette ikke er muligt nærmere at fastslå ud fra registeroplysningerne. Disse resultater giver grund til en generel opmærksomhed i behandlingssystemerne på at sikre, at unge indvandrere og efterkommere udredes for psykiske lidelser og andre problematikker tilstrækkeligt tidligt.

Fakta om undersøgelsen

Social udsathed blandt danskere, indvandrere og efterkommere

- Analyser af social udsathed blandt danskere, indvandrere og efterkommere
- Risikoindikatorer for social udsathed i form af psykiske lidelser, misbrug og hjemløshed opgjort blandt danskere, indvandrere og efterkommere
- Uddannelse, beskæftigelse og familietype og samspillet med social udsathed blandt danskere, indvandrere og efterkommere
- Undersøgelsen er baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

> **Afrapportering**

1 Indledning

I denne rapport præsenterer vi resultaterne af en registerbaseret undersøgelse af social udsathed blandt indvandrere og efterkommere af indvandrere. I rapportens analyser sammenlignes mønstre i udsathed blandt indvandrere og efterkommere med personer af dansk oprindelse. I dette afsnit gennemgår vi baggrunden for undersøgelsen og undersøgelsens formål. Vi beskriver også den overordnede forståelse af social udsathed, som undersøgelsen bygger på, og giver en kort beskrivelse af undersøgelsens datagrundlag og metode. Sidst i afsnittet er en læsevejledning til rapportens kapitler.

1.1 Baggrund

Indvandrere og efterkommere udgør i 2024 samlet set ca. 16 % af den danske befolkning (Danmarks Statistik, 2024). Det er veldokumenteret, at gruppen af indvandrere og efterkommere som helhed er overrepræsenteret blandt borgere med lav indkomst og manglende tilknytning til arbejdsmarkedet (se fx Danmarks Statistik, 2023). Derimod er der begrænset viden om udbredelsen af social udsathed blandt indvandrere og efterkommere sammenlignet med personer med dansk oprindelse. Det gælder bl.a. spørgsmålet om, hvorvidt gruppen af indvandrere og efterkommere også er overrepræsenteret blandt borgere med komplekse sociale og helbredsmæssige problemer – fx et samspil mellem psykiske lidelser, misbrug, hjemløshed og fysiske helbredsproblemer – der sædvanligvis kendetegner en høj grad af social udsathed. Forekomsten af social udsathed blandt indvandrere og efterkommere er således generelt underbelyst i forskningen om social udsathed, der primært har haft fokus på omfanget og profilen af udsathed i befolkningen som helhed.

I denne undersøgelse sætter vi derfor fokus på social udsathed og risikoen for udsathed specifikt i gruppen af indvandrere og efterkommere samt i forskellige delgrupper inden for denne gruppe. Der er i rapportens analyser generelt et sammenlignende fokus, hvor mønstre af social udsathed blandt indvandrere og efterkommere sammenlignes med majoritetsbefolkningen af borgere med dansk oprindelse.

Undersøgelsen tager udgangspunkt i VIVEs tidligere undersøgelse om socialt udsatte borgeres brug af velfærdssystemet (Benjaminsen m.fl., 2018), der bl.a. tegnede et billede af spektret af udsathed fra almenbefolkningen med få/ingen tegn på udsathed til grupper af borgere med tegn på kompleks udsathed. Undersøgelsen kategoriserede befolkningen i forskellige grupper med varierende grad af risiko for udsathed baseret på registerbaserede indikatorer. Gruppen med den mest komplekse

udsathed udgjorde i den forbindelse knap 10.000 personer ud af den samlede voksne befolkning mellem 18 og 79 år.

1.2 Formål og undersøgelsesspørgsmål

Undersøgelsen har fokus på at afdække, hvad der kendetegner mønstre i social udsathed blandt indvandrere og efterkommere sammenlignet med borgere med dansk oprindelse. Undersøgelsens formål er at:

- Tegne et billede af social udsathed blandt indvandrere og efterkommere sammenlignet med borgere med dansk oprindelse
- Afdække, hvad der kendetegner gruppen af indvandrere og efterkommere i forhold til forekomsten af psykiske lidelser, misbrugsproblemer, hjemløshed, fysiske helbredsproblemer, fængselsophold mv.
- Afdække omfanget af kompleks udsathed blandt indvandrere og efterkommere sammenlignet med borgere med dansk oprindelse
- Afdække sammenhænge mellem social udsathed og andre livsaspekter som beskæftigelse og familietyper blandt indvandrere og efterkommere sammenlignet med borgere med dansk oprindelse.

Undersøgelsens analyser kan være et input i forhold til at synliggøre omfanget af social udsathed blandt indvandrere og efterkommere, herunder både overhyppighed og underhyppighed på centrale risikoindikatorer som diagnosticerede psykiske lidelser, misbrug, andel med "dobbeltdiagnose" mv. samt i forhold til forekomsten af kompleks udsathed generelt. Her bidrager undersøgelsen med opgørelser, der belyser, hvorvidt indvandrere og efterkommere er overrepræsenterede eller underrepræsenterede blandt de mest udsatte grupper med kompleks udsathed. Det er borgere med komplekse problemer, i form af et samspil mellem fx psykiske lidelser, misbrugsproblemer, hjemløshed og fysiske helbredsproblemer.

1.3 Tilgang til social udsathed

Undersøgelsen er baseret på en multidimensionel forståelse af social udsathed, hvor udsathed er kendetegnet ved et komplekst samspil mellem sociale og helbreds-mæssige problemer på forskellige livsområder (Levitas m.fl., 2007; Wagle, 2008). Det kan være et samspil mellem psykiske problemer, misbrugsproblemer, et dårligt fysisk helbred og et svagt socialt netværk. Mange socialt udsatte borgere oplever

også at være uden for arbejdsmarkedet i størstedelen af deres liv, ligesom en del oplever kortere eller længere perioder med hjemløshed. Social udsathed er således typisk kendetegnet ved et samspil mellem forskellige problematikker, og for de mest udsatte borgere er der generelt tale om et komplekst samspil mellem mange forskellige problematikker. I forlængelse heraf skal social udsathed ikke forstås som en dikotomi mellem at være udsat eller ikke-udsat, men snarere som et kontinuum fra at have ingen eller ret få sociale og helbredsmæssige problemer til at have mange og komplekse sociale og helbredsmæssige problemer (Benjaminsen, Andrade & Enemark, 2017).

1.4 Metode

Undersøgelsen er baseret på registerdata på baggrund af en samkøring af data fra en række centrale dataregistre fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen. Analyserne er foretaget gennem Danmarks Statistiks forskerordning.

Med brugen af registerdata er det muligt at tegne et billede af mønstre på tværs af hele befolkningen, idet der er registerdata for alle individer i befolkningen (frem for fx en stikprøve i en spørgeskemaundersøgelse). Derved er der også grundlag for at kunne afdække fænomener, der kun rammer en lille del af befolkningen – som fx kompleks social udsathed. En generel begrænsning ved brugen af registerdata er dog, at der er mange aspekter af social udsathed, som vi ikke kan måle ved hjælp af registerdata. Eksempelvis kan man med registerdata ikke måle forhold som manglende socialt netværk og oplevelser af ensomhed og isolation. Registerdata kan således bedst anvendes til at tegne et billede af overordnede mønstre i befolkningen og mellem forskellige grupper. Et centralt spørgsmål i denne undersøgelse er således, hvilke forskelle og ligheder der gør sig gældende i omfanget og profilen af social udsathed blandt indvandrere og efterkommere sammenlignet med personer med dansk oprindelse.

Analyserne er foretaget for befolkningen af danskere, indvandrere og efterkommere i 2021, der er det seneste år, der indgår i datasættet, der har været anvendt til undersøgelsen.

I analyserne anvendes forskellige risikoindikatorer for udsathed, der identificeres ud fra de tilgængelige registeroplysninger, hvor vi bl.a. anvender data fra det psykiatriske behandlingssystem, det somatiske behandlingssystem, misbrugsbehandlingssystemet, boformsregisteret og forskellige øvrige registre. Ud fra disse data operationaliseres de samme risikoindikatorer for udsathed, som blev anvendt i den tidligere undersøgelse af socialt udsatte borgeres brug af velfærdssystemet (Benjaminsen m.fl., 2018). Her ser vi på forekomsten af psykiske lidelser, misbrugsproblemer og

hjemløshed, ligesom vi også inddrager øvrige indikatorer i form af fængselsophold og forskellige former for fysiske helbredsproblemer.

Ligesom i den tidligere undersøgelse foretages i rapporten en opdeling af befolkningen mellem 18 og 79 år i grupper på et spektrum fra almenbefolkningen uden tegn på udsathed ud fra de anvendte indikatorer til de mest udsatte grupper med tegn på kompleks udsathed. Mens den tidligere undersøgelse afdækkede fordelingen på disse grupper i befolkningen som helhed, identificerer vi i denne undersøgelse specifikt disse grupper blandt indvandrere og efterkommere sammenlignet med personer med dansk oprindelse.

Vi ser i rapportens analyser også på forhold som uddannelse, beskæftigelse og familietype, hvor fordelingerne blandt indvandrere og efterkommere sammenlignes med personer med dansk oprindelse i befolkningen, herunder også specifikt blandt dem i hver gruppe, der er i risiko for udsathed ud fra undersøgelsens indikatorer.

Opdelingen i indvandrere og efterkommere, samt personer med dansk oprindelse, er baseret på Danmarks Statistiks definition af indvandrere og efterkommere (boks 1.1).

Grupperne af indvandrere og efterkommere består generelt af personer fra mange forskellige lande. Da rapportens analyser – herunder særligt identifikationen af grupperne i risiko for udsathed – kræver et analysegrundlag af en vis størrelse i forhold til antallet af personer, kan vi ikke afdække mønstrene i forhold til specifikke oprindelseslande. Vi anvender i stedet en overordnet opdeling af indvandrere og efterkommere i to forskellige grupper, hvor vi anvender en skelnen mellem oprindelse i MENAPT-lande¹ og ikke-MENAPT-lande. MENAPT-lande omfatter en række lande i primært Mellemøsten og Nordafrika med en overvejende muslimsk befolkning. Gruppen af ikke-MENAPT-lande udgøres af alle andre lande undtagen Danmark og indeholder bl.a. en stor gruppe af personer fra vestlige lande (fx EU- og EØS-lande) samt fra ikke-vestlige lande ud over MENAPT-landene.

---

¹ MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Indvandrer

- En person, der er født i udlandet, og hvor ingen af forældrene er hverken danske statsborgere eller født i Danmark.

Efterkommer

- En person, der er født i Danmark, men hvor ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Når en eller begge forældre, der er født i Danmark, opnår dansk statsborgerskab, vil deres børn ikke blive klassificeret som efterkommere. Fastholder danskfødte forældre imidlertid begge et udenlandsk statsborgerskab, vil deres børn blive klassificeret som efterkommere.

Dansk oprindelse

- Personer med dansk oprindelse er personer – uanset fødested – der har mindst én forælder, der både er dansk statsborger og født i Danmark.

Kilde: Danmarks Statistik (2024).

Undersøgelsens analysegrupper afgrænses generelt til voksne i befolkningen mellem 18 og 79 år. Da aldersfordelingen generelt varierer mellem danskere, indvandrere og efterkommere, opdeler vi rapportens opgørelser i aldersgrupperne 18-29-årige, 30-59-årige og 60-79-årige. Når vi ikke medtager personer på 80 år og derover i analyserne, skyldes det, at mennesker i social udsathed generelt har en væsentligt lavere levealder end almenbefolkningen. Når der også er en lavere andel af borgere i social udsathed i den ældste aldersgruppe mellem 60 og 79 år, kan det bl.a. skyldes en højere dødelighed blandt borgere i social udsathed. Endvidere opdeles rapportens analyser generelt på køn, da de fleste af de forhold, vi ser på, også varierer mellem mænd og kvinder.

For en mere detaljeret gennemgang af undersøgelsens metode og datagrundlag henvises til rapportens metodedel i Kapitel 7.

Datagrundlag

- Registerdata om danskere, indvandrere og efterkommere i befolkningen i 2021
- Registeroplysninger om psykiske lidelser, misbrugsproblemer, hjemløshed mv.
- Øvrige registerdata om fx uddannelse, beskæftigelse og familietype

Metode

- Deskriptive opgørelser af andelen registreret på risikoindikatorer for udsathed blandt danskere, indvandrere og efterkommere
- Deskriptive opgørelser af andelen i forskellige udsatte grupper, herunder grupper med en høj kompleksitet i udsathed, blandt danskere, indvandrere og efterkommere
- Deskriptive opgørelser af samspillet mellem udsathed og beskæftigelse og udsathed og familietype (husstandstype) blandt danskere, indvandrere og efterkommere.

1.5 Læsevejledning

I rapportens Kapitel 2 gennemgår vi undersøgelsens analysegrupper i form af danskere, indvandrere og efterkommere i befolkningen, og med en opdeling af grupperne af indvandrere og efterkommere i forhold til oprindelse i hhv. MENAPT-lande og ikke-MENAPT-lande. Vi beskriver også analysegrupperne i forhold til køn, alder og geografisk fordeling.

I Kapitel 3 afdækker vi andelen i de forskellige analysegrupper, der er registreret på de risikoindikatorer for udsathed, som vi anvender ud fra de tilgængelige registeroplysninger. Vi opgør andelen med psykiske lidelser, misbrug og hjemløshed i hver gruppe. Vi ser også på andelen med ubetingede fængselsdomme samt forekomsten af somatiske lidelser i de forskellige grupper.

I Kapitel 4 benytter vi registerindikatorerne til at identificere otte grupper i risiko for udsathed ud fra samme metode, som vi benyttede i undersøgelsen Socialt udsatte borgeres brug af velfærdssystemet (Benjaminsen m.fl., 2018). De otte grupper aftegner tilsammen et kontinuum fra en lavere til en højere grad af kompleksitet i udsathed. Vi opgør derefter andelen i de forskellige grupper blandt hhv. danskere, indvandrere og efterkommere.

I Kapitel 5 ser vi på uddannelse og beskæftigelse. Vi opgør andelen, der er registreret på de forskellige risikoindikatorer for udsathed, i forhold til beskæftigelsesstatus blandt indvandrere og efterkommere sammenlignet med personer med dansk oprindelse. Vi sammenligner også andelen i beskæftigelse og uddannelse i gruppen af borgere i risiko for udsathed på tværs af grupperne af danskere, indvandrere og efterkommere.

I Kapitel 6 opgør vi fordelingen på familietyper blandt danskere, indvandrere og efterkommere, hvor vi ser på andelen i parfamilier og enlige hhv. med og uden hjemmeboende børn. Vi ser også på, hvordan fordelingen efter familietype varierer, i forhold til om man samtidig er registreret på risikoindikatorerne for udsathed.

Kapitel 7 udgør rapportens metodedel, hvor vi gennemgår rapportens metode og datagrundlag. Her beskriver vi mere detaljeret brugen af registeroplysningerne og de risikoindikatorer for udsathed, der indgår i rapportens analyser.

2 Indvandrere og efterkommere i befolkningen

I dette kapitel beskrives undersøgelsens analysegrupper i form af indvandrere og efterkommere af indvandrere i befolkningen. I rapportens analyser sammenlignes disse grupper med personer af dansk oprindelse i forhold til forekomsten af udsathed målt ud fra registeroplysningerne. Undersøgelsens analysegrupper afgrænses aldersmæssigt til personer i den voksne befolkning mellem 18 og 79 år.

2.1 Afgrænsning af analysegruppen

Da registreringen af de forskellige typer af problematikker, der inddrages i opgørelserne, kræver en kontakt med forskellige dele af velfærdssystemet (fx sundheds- og behandlingssystemerne), anvendes generelt et målevindue på 5 år til at indfange forekomsten af psykiske lidelser, misbrugsproblemer og hjemløshed, der udgør de primære risikoindikatorer i opgørelserne. I undersøgelsen er dette målevindue fra 2017 til 2021, der er det sidste år, der indgår i de registerdata, vi har anvendt i undersøgelsen. Det betyder også, at vi afgrænser analysegrupperne danskere, indvandrere og efterkommere til personer, der har haft ophold i Danmark i en tilsvarende 5-årsperiode fra 2017 til 2021, der er det seneste år, der indgår i de registerdata, der er anvendt i undersøgelsen. Her skal man være opmærksom på, at der særligt i gruppen af indvandrere i befolkningen er en betydelig del, der er indvandret inden for denne 5-årsperiode, og at disse personer således ikke indgår i rapportens analyser. Det samme gælder for de personer med dansk oprindelse samt efterkommere, der ikke har opholdt sig i Danmark i hele den 5-årige periode. Desuden er det et krav for at indgå i analysegruppen, at personen har været i live i hele perioden, det vil sige, at der kun medregnes personer, der fortsat var i live i 2021, mens personer, der er døde i løbet af perioden, ikke indgår.

Tabel 2.1 viser en opgørelse over personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere i den samlede gruppe af 18-79-årige i befolkningen. Opgørelsen er vist for hhv. befolkningen i 2021 (øverste del af tabellen) og personer, der har opholdt sig i Danmark i hele perioden fra 2017 til 2021 (nederste del af tabellen). For gruppen af indvandrere ses, at mens der i 2021 var 585.993 indvandrere blandt de 18-79-årige, var der 450.869 indvandrere, der havde opholdt sig i Danmark i hele perioden fra 2017 til 2021. Forskellen afspejler bl.a. den løbende tilgang af indvandrere til landet gennem perioden. Blandt både personer med dansk oprindelse og efterkommere af indvandrere er det derimod langt hovedparten af personerne i

2021, der også har opholdt sig i landet i hele perioden fra 2017 til 2021. Det er personerne i tabellens nederste del, der udgør analysegrupperne for rapportens opgørelser.

Tabel 2.1 Personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere blandt 18-79-årige i befolkningen i 2021. Antal og procent.

18-79-årige i befolkningen	Dansk oprindelse	Indvandrere	Efterkommere	I alt
<i>I Danmark i 2021</i>				
Antal personer	3.745.746	585.993	98.408	4.430.147
Procent	84,6	13,2	2,2	100,0
<i>I Danmark i 2017-2021</i>				
Antal personer	3.702.521	450.869	95.398	4.248.788
Procent	87,1	10,6	2,2	100,0

Anm.: For gruppen 'I Danmark i 2017-2021' er det også forudsat, at personen fortsat er i live i 2021. På grund af afrunding summerer procentandelene ikke i alle tilfælde til 100 procent.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

2.2 Alder og køn

Der er en betydelig forskel i den aldersmæssige sammensætning af grupperne af danskere, indvandrere og efterkommere. I Tabel 2.2 er inden for hver af grupperne vist aldersfordelingen opdelt på aldersgrupperne af 18-29-årige, 30-59-årige og 60-79-årige. Aldersgruppen af 30-59-årige udgør 64,5 % af alle indvandrere mellem 18 og 79 år, mens denne aldersgruppe udgør 35,7 % af efterkommerne og 49,2 % blandt personer med dansk oprindelse. Blandt efterkommerne udgør aldersgruppen af 18-29-årige derimod den største gruppe med 61,3 % af alle efterkommere mellem 18 og 79 år. Her skal det bemærkes, at børn og unge under 18 år ikke indgår i opgørelsen. Mens størstedelen af gruppen af indvandrere således udgøres af yngre og midaldrende voksne mellem 30 og 59 år, er hovedparten af efterkommerne, der indgår i analyserne, unge mellem 18 og 29 år. På grund af disse forskelle i alderssammensætningen – og da forekomsten af udsathed samtidig varierer mellem aldersgrupperne – opdeler vi alle rapportens analyser i forhold til alder, hvor vi benytter de samme tre aldersgrupper som den gennemgående opdeling.

Tabel 2.2 Aldersfordeling for 18-79-årige, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere. Procent.

	Dansk oprindelse		Indvandrere		Efterkommere		I alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
<i>I Danmark i 2021</i>								
18-29 år	736.561	19,7	122.399	20,9	60.355	61,3	919.315	20,8
30-59 år	1.842.638	49,2	378.128	64,5	35.096	35,7	2.255.862	50,9
60-79 år	1.166.547	31,1	85.466	14,6	2.957	3,0	1.254.970	28,3
I alt	3.745.746	100,0	585.993	100,0	98.408	100,0	4.430.147	100,0
<i>I Danmark i 2017-2021</i>								
18-29 år	719.635	19,4	57.280	12,7	58.532	61,4	835.447	19,7
30-59 år	1.821.014	49,2	311.350	69,1	33.944	35,6	2.166.308	51,0
60-79 år	1.161.872	31,4	82.239	18,2	2.922	3,1	1.247.033	29,4
I alt	3.702.521	100,0	450.869	100,0	95.398	100,0	4.248.788	100,0

Anm.: For gruppen 'I Danmark i 2017-2021' er det også forudsat, at personen fortsat er i live i 2021. På grund af afrunding summerer procentandelene ikke i alle tilfælde til 100 procent.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Mens der er betydelig forskel på aldersfordelingen blandt danskere, indvandrere og efterkommere, er der ikke nogen væsentlig forskel på kønsfordelingen, hvor alle grupperne består af nogenlunde lige mange mænd og kvinder (Tabel 2.3). I gruppen af efterkommere er der dog en lille overvægt af mænd (51,5 %) sammenholdt med kvinder (48,5 %), hvilket generelt skyldes overvægten af personer i de yngre aldersgrupper blandt efterkommerne, og hvor der demografisk set er en lille overvægt af mænd.

Tabel 2.3 Kønsfordeling, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere samt alder. Procent.

	Dansk oprindelse	Indvandrere	Efterkommere	I alt
18-79-årige				
Mænd	49,9	49,1	51,5	49,8
Kvinder	50,1	50,9	48,5	50,2
I alt, procent	100,0	100,0	100,0	100,0
18-29-årige				
Mænd	51,3	51,2	51,5	51,3
Kvinder	48,7	48,8	48,5	48,7
I alt, procent	100,0	100,0	100,0	100,0
30-59-årige				
Mænd	50,4	48,5	51,4	50,1
Kvinder	49,6	51,5	48,6	49,9
I alt, procent	100,0	100,0	100,0	100,0
60-79-årige				
Mænd	48,3	49,6	51,5	48,4
Kvinder	51,7	50,4	48,5	51,6
I alt, procent	100,0	100,0	100,0	100,0

Anm.: Opgørelsen er baseret på personer i befolkningen i 2021, der har opholdt sig i Danmark i hele perioden 2017-2021.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

2.3 Oprindelseslande

Indvandrere og efterkommere af indvandrere har oprindelse i mange forskellige lande. Da analyserne af forekomsten af udsathed generelt kræver analysegrupper af en vis størrelse i forhold til antallet af personer, er det ikke muligt i analyserne at se på forekomsten af udsathed i forhold til enkelte oprindelseslande. I stedet opdeler vi analysegrupperne i personer fra forskellige landegrupper, hvor vi generelt sonder mellem hhv. oprindelse i MENAPT-lande og ikke-MENAPT-lande. MENAPT-landene omfatter i den sammenhæng de overvejende muslimske lande i Mellemøsten og

Nordafrika samt Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet². Når det er relevant at opdele analyserne i forhold til disse grupper, skyldes det, at der viser sig at være en væsentlig forskel i forekomsten af udsathed, når vi sammenligner indvandrere og efterkommere fra MENAPT-landene og ikke-MENAPT-lande. Det kan bl.a. skyldes, at grupperne fra MENAPT-lande i højere grad omfatter personer, der er kommet til Danmark som flygtninge, samt personer, der er indvandret til landet forholdsvis tidligt – i 1960'erne og 1970'erne – fx fra lande som Tyrkiet og Pakistan, samt personer, der er familiesammenført med disse grupper, mens gruppen fra ikke-MENAPT-lande generelt er en bredere sammensat gruppe, der bl.a. indeholder en stor gruppe af arbejdstagere fra bl.a. EU- og EØS-lande, og som for en stor dels vedkommende også er indvandret senere (ikke vist).

I Tabel 2.4 er opgjort antallet af indvandrere og efterkommere fra hhv. ikke-MENAPT- og MENAPT-lande samt aldersfordelingen inden for hver gruppe.³ Opgørelsen er afgrænset til gruppen af personer, der har opholdt sig i landet i hele den 5-årige periode fra 2017 til 2021. Tabellen viser, at analysegruppen af 18-79-årige indvandrere fra MENAPT-lande består af 144.378 personer, mens gruppen af indvandrere fra ikke-MENAPT-lande består af 306.491 personer. Gruppen af indvandrere fra ikke-MENAPT-lande er således generelt væsentligt større end gruppen af indvandrere fra MENAPT-lande. Der er ikke nogen væsentlig forskel på aldersfordelingen mellem disse grupper. Blandt efterkommerne er gruppen fra MENAPT-lande derimod størst med 57.746 personer, mens efterkommere fra ikke-MENAPT-lande udgør 37.652 personer. Der er således forholdsvis væsentligt færre efterkommere end indvandrere fra ikke-MENAPT-lande. Der er også forskel på andelen af 18-29-årige blandt efterkommere fra hhv. MENAPT- og ikke-MENAPT-lande. Denne aldersgruppe udgør 66,4 % af den samlede analysegruppe af (18-79-årige) efterkommere fra MENAPT-lande mod 53,6 % af efterkommerne fra ikke-MENAPT-lande.

---

² MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretania, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

³ En opgørelse med modsat procentfordeling af andelen fra MENAPT-lande og ikke-MENAPT-lande blandt hhv. indvandrere og efterkommere er vist i Bilagstabel 1.1.

Tabel 2.4 Indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande og aldersgrupper. Procent.

18-79-årige i befolkningen	Indvandrere				Efterkommere			
	Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
<i>I Danmark i 2017-2021</i>								
18-29 år	37.801	12,3	19.479	13,5	20.174	53,6	38.358	66,4
30-59 år	210.889	68,8	100.461	69,6	14.584	38,7	19.360	33,5
60-79 år	57.801	18,9	24.438	16,9	2.894	7,7	28	< 0,1
I alt	306.491	100,0	144.378	100,0	37.652	100,0	57.746	100,0

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Grupperne af indvandrere og efterkommere kan dog også opdeles på andre måder. Tabel 2.5 viser en tilsvarende fordeling opdelt på indvandrere og efterkommere fra hhv. vestlige og ikke-vestlige lande.⁴ Gruppen af vestlige lande omfatter en række lande i Europa og Nordamerika⁵. Både blandt indvandrere og efterkommere har størstedelen af personerne oprindelse i ikke-vestlige lande. Opgørelsen viser, at der i 2021 er 282.106 indvandrere fra ikke-vestlige lande og 168.763 indvandrere fra vestlige lande, mens der er 80.895 efterkommere fra ikke-vestlige lande og 14.503 efterkommere fra vestlige lande.

⁴ En opgørelse med modsat procentfordeling af andelen fra vestlige og ikke-vestlige lande blandt hhv. indvandrere og efterkommere er vist i Bilagstabel 1.2.

⁵ Vestlige lande omfatter EU-landene samt Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Storbritannien, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand. Ikke-vestlige lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Tabel 2.5 Indvandrere og efterkommere opdelt på vestlig og ikke-vestlig baggrund og aldersgrupper. Antal og procent.

	Indvandrere: Vestlige lande		Indvandrere: Ikke-vestlige lande		Efterkommere: Vestlige lande		Efterkommere: Ikke-vestlige lande	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
<i>I Danmark i 2017-2021</i>								
18-29 år	23.689	14,0	33.591	11,9	4.070	28,1	54.462	67,3
30-59 år	110.509	65,5	200.841	71,2	7.768	53,6	26.176	32,4
60-79 år	34.565	20,5	47.674	16,9	2.665	18,4	257	0,3
I alt	168.763	100,0	282.106	100,0	14.503	100,0	80.895	100,0

Anm.: Vestlige lande omfatter EU-landene samt Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Storbritannien, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand. Ikke-vestlige lande er alle øvrige lande undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

I rapportens analyser af udsathed blandt danskere, indvandrere og efterkommere opdeler vi generelt grupperne af indvandrere og efterkommere efter oprindelse i MENAPT-lande og ikke-MENAPT-lande, da denne opdeling i højere grad end opdelingen i vestlige og ikke-vestlige lande indfanger variationer i udsathedprofilen mellem grupperne. For de fleste risikoindeksorer for udsathed er andelen af registrerede på disse indikatorer gennemgående højere blandt indvandrere og efterkommere fra MENAPT-lande sammenlignet med dem fra ikke-MENAPT-lande.

I analysen af andelen af danskere, indvandrere og efterkommere i grupperne i risiko for udsathed (Kapitel 4) viser vi i rapportens bilagssektion de tilsvarende fordelinger med en opdeling af grupperne af indvandrere og efterkommere efter oprindelse i vestlige og ikke-vestlige lande. Disse opgørelser viser generelt, at der i forhold til andelen i grupperne med kompleks udsathed ikke er en lige så tydelig forskel mellem indvandrere og efterkommere sammenlignet med personer med dansk oprindelse, når opdelingen i vestlige og ikke-vestlige lande benyttes.

Desuden opdeler vi generelt analyserne efter både aldersgrupper og køn, da udsathedprofilen generelt varierer både i forhold til alder og køn for både danskere, indvandrere og efterkommere.

2.4 Geografisk fordeling

Vi har også set på den geografiske fordeling af indvandrere og efterkommere og grupperne fra de forskellige typer af oprindelseslande. I Tabel 2.6 er vist andelen af danskere, indvandrere og efterkommere inden for forskellige kommunetyper opdelt

på kategorierne 'København og Frederiksberg', 'øvrige hovedstadskommuner', 'øvrige storbykommuner', 'provinsbykommuner', 'oplandskommuner' og 'landkommuner'. Desuden er for indvandrere og efterkommere sondret mellem personer med oprindelse i MENAPT-lande og ikke-MENAPT-lande. Tabel 2.6 viser, at andelen af indvandrere og efterkommere generelt er højere i hovedstadsområdet end i de øvrige kommuner. Det gælder både andelen fra MENAPT-lande og ikke-MENAPT-lande. Sammenlagt udgør gruppen af indvandrere og efterkommere (fra både MENAPT- og ikke-MENAPT-lande) 22,1 % af den samlede befolkning af 18-79-årige i København og Frederiksberg og 19,4 % i gruppen af øvrige hovedstadskommuner, mens denne andel er 8,1 % i landkommunerne under ét. Andelen af indvandrere og efterkommere er højest i kategorien øvrige hovedstadskommuner, hvor sammenlagt 9,2 % af de 18-79-årige har oprindelse i MENAPT-lande med 6,1 % indvandrere og 3,1 % efterkommere fra MENAPT-lande. Blandt de 18-29-årige er der en forholdsvis høj andel af efterkommere i kategorien øvrige hovedstadskommuner, herunder 11,6 % fra MENAPT-lande. Blandt de 30-59-årige er der sammenlagt den højeste andel af indvandrere i 'København og Frederiksberg', hvor der særligt er en forholdsvis høj andel af befolkningen i denne aldersgruppe, der er indvandrere fra ikke-MENAPT-lande med 16,5 %, mens 6,7 % af de 30-59-årige i 'København og Frederiksberg' er indvandrere fra MENAPT-lande. I Bilagstabel 1.3 findes en tilsvarende fordeling med andelen af indvandrere og efterkommere i befolkningen opdelt på de fem regioner. Denne opgørelse viser ligeledes, at andelen af indvandrere og efterkommere generelt er højere i Region Hovedstaden end i de øvrige regioner.

I rapportens analyser af grupperne i risiko for udsathed blandt danskere, indvandrere og efterkommerne har det ikke været muligt at foretage disse opgørelser opdelt på forskellige kommunetyper eller regioner af hensyn til antallet af personer i de enkelte grupper. Opgørelsen i Tabel 2.6 bidrager således med en opmærksomhed på, at andelen af indvandrere og efterkommere varierer mellem forskellige områder, og at vi derfor generelt må antage, at det samme er tilfældet i forhold til antallet af personer i målgruppen af indvandrere og efterkommere i udsathed.

Tabel 2.6 Personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande særskilt for kommunetyper, samt alder. Procent.

	Dansk oprindelse	Indvandrere		Efterkommere		Alle	
		Ikke-MENAPT-lande	MENAPT-lande	Ikke-MENAPT-lande	MENAPT-lande	Pct.	Antal
18-79-årige							
København og Frederiksberg	77,9	12,6	5,1	1,8	2,6	100,0	546.173
Øvrige hovedstadskommuner	80,6	8,9	6,1	1,3	3,1	100,0	610.343
Øvrige storbykommuner	86,6	6,1	4,5	1,1	1,8	100,0	581.266
Provinsbykommuner	89,5	6,1	2,8	0,7	0,9	100,0	973.077
Oplandskommuner	91,5	5,5	2,0	0,5	0,5	100,0	683.291
Landkommuner	91,9	6,0	1,4	0,5	0,2	100,0	854.638
I alt	87,1	7,2	3,4	0,9	1,4	100,0	4.248.788
18-29-årige							
København og Frederiksberg	82,9	6,7	1,6	3,1	5,7	100,0	162.991
Øvrige hovedstadskommuner	76,7	4,8	3,5	3,4	11,6	100,0	99.197
Øvrige storbykommuner	87,2	3,5	2,2	2,5	4,6	100,0	179.698
Provinsbykommuner	87,9	4,0	2,7	2,1	3,3	100,0	174.523
Oplandskommuner	90,2	3,5	2,5	1,5	2,3	100,0	95.119
Landkommuner	90,9	4,4	2,0	1,7	1,0	100,0	123.919
I alt	86,1	4,5	2,3	2,4	4,6	100,0	835.447
30-59-årige							
København og Frederiksberg	73,7	16,5	6,7	1,5	1,7	100,0	286.737
Øvrige hovedstadskommuner	76,9	11,6	8,1	1,1	2,3	100,0	333.319
Øvrige storbykommuner	83,3	8,5	6,7	0,5	0,9	100,0	264.172
Provinsbykommuner	87,1	8,2	3,7	0,5	0,5	100,0	505.815
Oplandskommuner	89,2	7,3	2,6	0,4	0,4	100,0	359.973
Landkommuner	89,3	8,3	2,0	0,3	0,1	100,0	416.292
I alt	84,1	9,7	4,6	0,7	0,9	100,0	2.166.308
60-79-årige							
København og Frederiksberg	82,2	10,9	6,5	0,5	< 0,1	100,0	96.445
Øvrige hovedstadskommuner	89,7	6,1	3,9	0,4	< 0,1	100,0	177.827
Øvrige storbykommuner	92,0	4,6	3,2	0,2	< 0,1	100,0	137.396
Provinsbykommuner	94,7	3,8	1,3	0,2	< 0,1	100,0	292.739
Oplandskommuner	95,7	3,3	0,8	0,2	< 0,1	100,0	228.199
Landkommuner	95,8	3,7	0,4	0,2	< 0,1	100,0	314.427
I alt	93,2	4,6	2,0	0,2	< 0,1	100,0	1.247.033

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

3 Risikoindikatorer for udsathed

I dette kapitel belyser vi udsathed blandt indvandrere og efterkommere sammenlignet med personer med dansk oprindelse ud fra andelen, der er registreret på forskellige risikoindikatorer for udsathed. Her ser vi på andelen, der er registreret med psykiske lidelser, misbrug, hjemløshed eller en ubetinget fængselsdom i de forskellige grupper. Ud over risikoindikatorerne for udsathed ser vi også på forekomsten af fysiske helbredsproblemer i form af en række fysiske lidelser i de forskellige grupper.

3.1 Risikoindikatorer for udsathed

I analyserne af social udsathed tager vi udgangspunkt i en række registerbaserede risikoindikatorer for udsathed. Her ser vi på borgere, der er blevet registreret med en psykisk lidelse, med et misbrugsproblem eller som brugere af boformer for hjemløse (servicelovens § 110) over en 5-årig periode fra 2017 til 2021. Vi underopdeler desuden psykiske lidelser i to kategorier – 'svære psykiske lidelser' og 'øvrige psykiske lidelser', ligesom vi også opdeler misbrugsproblemer ud fra hhv. stofmisbrug (inklusive hashmisbrug) og alkoholmisbrug. Vi sondrer således mellem fem indikatorer, der hver især beskriver forskellige aspekter, der kan være med til at aftegne den sociale udsathed. Disse fem indikatorer er:

- svære psykiske lidelser
- øvrige psykiske lidelser
- alkoholmisbrug
- stofmisbrug
- hjemløshed.

I forbindelse med brugen af disse indikatorer skal man være opmærksom på, at ikke alle borgere, der er registreret på disse indikatorer, har de komplekse sociale og helbreds-mæssige problemer, som vi sædvanligvis forbinder med social udsathed. På den måde skal indikatorerne ses som risikoindikatorer for udsathed.

I dette kapitel afdækker vi, hvor stor en andel i de forskellige analysegrupper af danskere, indvandrere og efterkommere der er registreret på disse risikoindikatorer. Senere i rapporten (Kapitel 4) benytter vi også disse indikatorer til at aftegne et

spektrum af otte grupper i risiko for udsathed og med en større eller mindre grad af kompleksitet i udsathed. I den forbindelse anvender vi også to supplerende indikatorer, nemlig hvorvidt personen har haft en ubetinget fængselsdom og er registreret med en række specifikke kroniske lidelser, der ofte rammer borgere med langvarigt misbrug. I det følgende inddrager vi også den ene af disse to supplerende indikatorer, nemlig hvorvidt man har en ubetinget fængselsdom, i kapitlets opgørelser.

For en mere detaljeret gennemgang af risikoindikatorerne henvises til rapportens metodedel i Kapitel 7.

3.2 Andel registreret på risikoindikatorerne

I dette afsnit afdækker vi andelen blandt indvandrere og efterkommere, der er registreret på de enkelte risikoindikatorer, sammenlignet med personer med dansk oprindelse. For grupperne af indvandrere og efterkommere sonder vi mellem, om personerne har oprindelse i MENAPT-lande eller ikke-MENAPT-lande. Når vi benytter opdelingen i MENAPT- og ikke-MENAPT-lande som den gennemgående opdeling i afsnittets opgørelser, skyldes det, at det er for denne opdeling, at vi finder de mest markante forskelle på de fleste af indikatorerne, der indgår i opgørelsen. Det kan bl.a. skyldes, at gruppen af indvandrere med oprindelse i MENAPT-landene som tidligere nævnt særligt består af personer, der enten er indvandret til landet forholdsvis tidligt (herunder de første grupper af arbejdskraftindvandrere i 1960'erne og 1970'erne) eller er kommet til landet som flygtninge fra krigsområder, mens gruppen af indvandrere fra ikke-vestlige lande som helhed er en noget bredere og mere heterogen gruppe.

Indledningsvist ser vi på andelen, der er registreret på de forskellige risikoindikatorer blandt danskere, indvandrere og efterkommere i befolkningen som helhed, det vil sige for hele gruppen af 18-79-årige. Som tidligere nævnt er aldersfordelingen imidlertid væsentligt forskellig blandt danskere, indvandrere og efterkommere, og da der samtidig generelt er forskellige mønstre mellem aldersgrupperne i forhold til andelen, der er registreret på indikatorerne, sammenligner vi derefter detaljeret mønstrene i andelen, der er registreret på indikatorerne, for danskere, indvandrere og efterkommere i hver af de tre aldersgrupper. Da mønstrene på de fleste af indikatorerne også varierer i forhold til køn, opdeles opgørelserne generelt på mænd og kvinder.

Der er endvidere forskel på, om man opgør forekomsten af de forskellige problematikker over en kortere eller længere tidsperiode. Her anvender vi en tidsperiode på de seneste 5 år (2017-2021) som den gennemgående periode for opgørelserne. Da

registreringerne bygger på, at personen har været i kontakt med forskellige dele af velfærdssystemet, er andelen, der er registreret med de forskellige problematikker, generelt højere, hvis opgørelsen er baseret på en længere tidsperiode. Vi supplerer derfor opgørelserne for 5-årsperioden med de tilsvarende opgørelser for hele det hidtidige livsforløb, hvor vi opgør forekomsten af de forskellige problematikker så langt tilbage i personens liv, som er dækket i dataregistrene. For indvandrernes vedkommende vil registreringen dog først kunne være sket fra indvandringstidspunktet og frem.

I Tabel 3.1 er vist andelen blandt de 18-79-årige danskere, indvandrere og efterkommere, der er registreret på de forskellige risikoindikatorer. Grupperne af indvandrere og efterkommere er opdelt i forhold til oprindelse i MENAPT- og ikke-MENAPT-lande, ligesom alle grupperne er opdelt på køn. I opgørelsen indgår indikatorer for psykisk lidelse, misbrug, hjemløshed (ophold på § 110-boform) samt ubetinget fængselsstraf. I forhold til psykiske lidelser er endvidere sondret mellem 'svære' og 'øvrige' lidelser (jf. afsnit 3.1 og Kapitel 7), mens der i forhold til misbrug er sondret mellem stofmisbrug og alkoholmisbrug. I tabellen er også opgjort andelen, der både er registreret med en psykisk lidelse og et misbrug ("dobbeldiagnose") i løbet af den 5-årige periode. Desuden er vist andelen, der er registreret på mindst én af følgende tre indikatorer: psykisk lidelse, misbrug og/eller hjemløshed samt andelen, der er registreret på mindst én af alle de fire indikatorer: psykisk lidelse, misbrug, hjemløshed og/eller ubetinget fængselsstraf. I den efterfølgende Tabel 3.2 er for de samme analysegrupper af 18-79-årige danskere, indvandrere og efterkommere vist de tilsvarende andele registreret på de forskellige indikatorer over personens hidtidige livsforløb.

Psykisk lidelse

Når vi ser på den voksne befolkning som helhed (18-79-årige), er der en betydelig forskel mellem grupperne på andelen, der er registreret med en psykisk lidelse i løbet af de seneste 5 år (Tabel 3.1). Denne andel er væsentligt højere blandt indvandrere fra MENAPT-lande end i de øvrige grupper. Den højeste andel med en psykisk lidelse findes blandt indvandrerkvinder fra MENAPT-lande, hvor 11,3 % er registreret med en psykisk lidelse inden for de seneste 5 år, mens den tilsvarende andel blandt danske kvinder er 6,6 %. Også blandt mændene finder vi den højeste andel med en psykisk lidelse blandt indvandrermand fra MENAPT-lande med 9,4 %, der er registreret med en psykisk lidelse inden for de seneste 5 år. Blandt danske mænd er 4,7 % registreret med en psykisk lidelse inden for samme periode. Også når vi ser på andelen med en psykisk lidelse registreret over hele det hidtidige livsforløb (Tabel 3.2), er denne andel højest, 23,4 % blandt indvandrerkvinder fra MENAPT-lande, mens den tilsvarende andel er 15,0 % blandt danske kvinder. Blandt indvandrermand fra MENAPT-lande er 18,9 % registreret med en psykisk lidelse over det

hidtidige livsforløb, sammenholdt med 10,7 % blandt danske mænd. Som tidligere nævnt er der blandt indvandrere fra MENAPT-lande generelt en forholdsvis stor andel, der er kommet til landet som krigsflygtninge, ligesom der i denne gruppe også er en del, der indvandrede til landet i forbindelse med efterspørgslen efter arbejdskraft under højkonjunkturen i slutningen af 1960'erne og starten af 1970'erne, og hvoraf mange kom fra fattige områder i lande som Tyrkiet og Pakistan. Med den økonomiske krise og massearbejdsløsheden fra 1973 blev mange i stedet henvist til et liv på overførselsindkomst i de nybyggede boligområder rundt om de større byer, og som i mange tilfælde senere udviklede sig til udsatte boligområder. Denne baggrundshistorik i indvandrergruppen fra MENAPT-landene kan være med til at forklare, at vi i denne gruppe ser en højere andel med psykiske lidelser end i den øvrige befolkning.

Andelen med en psykisk lidelse i gruppen af indvandrere fra ikke-MENAPT-lande er derimod væsentligt lavere end blandt indvandrere fra MENAPT-landene med 5,3 % målt over 5-årsperioden blandt kvindelige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande og 3,8 % blandt mandlige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande. Andelen med en psykisk lidelse blandt indvandrere fra ikke-MENAPT-landene ligger dermed også lidt under niveauet i gruppen med dansk oprindelse, der som nævnt var 6,6 % blandt kvinder og 4,7 % blandt mænd målt over 5-årsperioden.

I gruppen af efterkommere ser vi derimod ikke samme forskel i andelen med en psykisk lidelse i forhold til oprindelse i hhv. MENAPT- og ikke-MENAPT-lande. Blandt efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande er andelen, der er registreret med en psykisk lidelse inden for de seneste 5 år, 6,9 % blandt kvinder og 6,1 % blandt mænd, mens de tilsvarende andele blandt efterkommere med oprindelse i ikke-MENAPT-lande er 8,0 % blandt kvinder og 5,6 % blandt mænd. Andelen med en psykisk lidelse i gruppen af efterkommere ligger således tættere på niveauet for psykiske lidelser i gruppen med dansk oprindelse.

I tabellerne er endvidere sondret mellem 'svære' og 'øvrige' psykiske lidelser. Under svære lidelser er primært henregnet en række lidelser i det psykotiske spektrum, herunder skizofreni (jf. rapportens metodedel, Kapitel 7). Opgørelserne viser her, at der særligt blandt mandlige indvandrere og efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande er en højere andel registreret med 'svær psykisk lidelse' end i de øvrige grupper. I rapportens bilagssektion (bilagstabellerne 1.4-1.7) findes en detaljeret oversigt over andelen i de forskellige grupper, der er registreret med specifikke psykiatriske diagnoser. Disse opgørelser viser bl.a., at der i gruppen af mandlige indvandrere og efterkommere med oprindelse i MENAPT-landene (og særligt i aldersgruppen af 30-59-årige) er en højere andel, der er registreret med skizofreni og øvrige psykotiske lidelser, end blandt mænd med dansk oprindelse.

Misbrugsproblemer

Når vi ser på andelen, der er registreret med misbrugsproblemer, er der generelt ikke samme markante forskelle på tværs af de etniske grupper som i forhold til andelen med psykiske lidelser. Ser vi således på misbrug under ét (både stof- og alkoholmisbrug) målt over de seneste 5 år (Tabel 3.1) er denne andel 2,9 % blandt mænd af dansk oprindelse og 2,7 % blandt mandlige indvandrere fra MENAPT-lande. Den laveste andel registreret med misbrug er blandt mandlige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande, hvor 1,9 % er registreret med et misbrug i løbet af de seneste 5 år. Blandt mandlige efterkommere er andelen registreret med et misbrug 3,0 % både i grupperne med oprindelse i MENAPT-lande og ikke-MENAPT-lande. Der er dog en forskel mellem grupperne, hvor andelen der er registreret med et alkoholmisbrug er højest i gruppen af danske mænd og lavest for mandlige indvandrere og efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande. Omvendt er andelen registreret med stofmisbrug lidt højere i grupperne af mandlige indvandrere og efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande end blandt mænd af dansk oprindelse. I rapportens bilagssektion (bilagstabellerne 1.8-1.11) findes en mere detaljeret opgørelse af andelen i de forskellige grupper med forskellige typer af misbrug, herunder med en sontring mellem forskellige typer af stofmisbrug i form af opioider, øvrige hårde stoffer, hash og alkohol.

Blandt kvinderne er der generelt i alle grupperne en lavere andel registreret med misbrug end blandt mænd. Den laveste andel, der er registreret med misbrug, finder vi blandt indvandrerkvinder fra MENAPT-lande, hvor kun 0,3 % er registreret med et misbrug inden for de seneste 5 år, mens denne andel er 1,2 % blandt kvinder med dansk oprindelse.

Både en psykisk lidelse og et misbrug

Vi har også opgjøret andelen, der er registreret med både en psykisk lidelse og et misbrug, hvilket i mange tilfælde vil aftegne en forholdsvis høj problemkompleksitet. Målt over de seneste 5 år er denne andel højest blandt både mandlige indvandrere og efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande, hvor 1,4 % i begge grupper er registreret med både en psykisk lidelse og et misbrug inden for de seneste 5 år (Tabel 3.1), mens denne andel er 1,1 % blandt mænd med dansk oprindelse. Vi ser dog ikke samme forskel over hele det hidtidige livsforløb (Tabel 3.2). Her er andelen med samtidig psykisk lidelse og misbrug 3,0 % både blandt mandlige indvandrere fra MENAPT-lande og mænd med dansk oprindelse. For mandlige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande er andelen lidt lavere, 2,5 %, og for mandlige efterkommere med oprindelse i ikke-MENAPT-lande 2,6 %. Blandt mændene finder vi en laveste andel med både en psykisk lidelse og et misbrug i gruppen af mandlige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande, hvor denne andel er 0,7 % inden for de seneste 5 år og 1,7 % målt over det hidtidige livsforløb.

Andelen med både en psykisk lidelse og et misbrug er i alle grupperne lavere blandt kvinder end blandt mænd, hvilket primært skyldes den generelt lavere andel med misbrug blandt kvinder. Blandt kvinderne finder vi den højeste andel med både en psykisk lidelse og et misbrug i gruppen af kvinder med dansk baggrund med 0,6 % inden for de seneste 5 år og 1,9 % målt over det hidtidige livsforløb. Denne andel er derimod lavest blandt kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande, hvor 0,2 % er registreret med både en psykisk lidelse og et misbrug inden for de seneste 5 år og 0,5 % i løbet af det hidtidige livsforløb. Dette gør sig gældende til trods for, at det netop er blandt kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande, at vi finder den højeste andel registreret med psykiske lidelser. Selvom der i forbindelse med registeroplysningerne også kan gøre sig en underdiagnosticering gældende, er det mest nærliggende, at den meget lave andel med en samtidig psykisk lidelse og et misbrug blandt kvindelige indvandrere fra MENAPT-landene primært kan tilskrives en generelt lav udbredelse af stof- og alkoholmisbrug blandt kvinder med muslimsk baggrund.

Hjemløshed

Andelen, der er registreret med hjemløshed, er målt i form af ophold på § 110-boformer (herberger og forsorgshjem) for borgere i hjemløshed. Her er der en betydelig forskel mellem grupperne – og særligt blandt mændene – idet denne andel er væsentligt højere blandt mandlige indvandrere og efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande end blandt mænd med dansk oprindelse. Den højeste andel, der er registreret med hjemløshed inden for de seneste 5 år, finder vi blandt mandlige indvandrere fra MENAPT-lande, hvor 1,7 % (fortsat i aldersgruppen af 18-79-årige som helhed) har haft ophold på en § 110-boform, efterfulgt af mandlige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande, hvor denne andel er 1,2 % (Tabel 3.1). Blandt danske mænd er den tilsvarende andel 0,5 %, mens den er 0,6 % blandt mandlige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande og 0,8 % blandt mandlige efterkommere fra ikke-MENAPT-lande. Når man ser på andelen registreret med ophold på en § 110-boform over det hidtidige livsforløb, er denne forskel endnu mere markant, idet denne andel er 4,1 % blandt mandlige indvandrere fra MENAPT-lande sammenholdt med 1,2 % blandt mænd med dansk oprindelse. Blandt kvinder er andelen, der har haft ophold på en § 110-boform, generelt væsentligt lavere end blandt mænd, men også blandt kvinderne ser vi en højere andel blandt kvindelige indvandrere og efterkommere fra MENAPT-lande, hvor denne andel er hhv. 0,4 % og 0,5 % inden for de seneste 5 år, sammenholdt med 0,2 % blandt kvinder med dansk oprindelse inden for samme periode. Også når vi ser på det hidtidige livsforløb, er denne forskel markant, idet 1,1 % af indvandrerkvinder fra MENAPT-lande og 0,8 % af kvindelige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande har haft ophold på en § 110-boform over det hidtidige livsforløb, sammenholdt med 0,4 % blandt kvinder med dansk oprindelse.

Ubetinget fængselsstraf

Vi har også opgjort andelen i de forskellige grupper, der er registreret med en ubetinget fængselsstraf. Der er generelt en betydelig forskel mellem danskere, indvandrere og efterkommere i andelen, der er registreret med en ubetinget fængselsstraf. Denne andel er markant højest blandt de mandlige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande, hvor andelen med en ubetinget fængselsstraf er 6,5 % inden for de seneste 5 år (Tabel 3.1) og 12,6 % målt over det hidtidige livsforløb. Blandt danske mænd (fortsat i gruppen af 18-79-årige) er de tilsvarende andele 0,6 % og 3,7 %. Her skal det dog tages i betragtning, at alderssammensætningen varierer mellem grupperne, og at gruppen af efterkommere langt overvejende består af personer i de yngre aldersgrupper, og hvor kriminalitetsraten generelt er højere end i de midaldrende og ældre aldersgrupper. Senere i afsnittet er som tidligere nævnt opgjort de tilsvarende andele inden for hver aldersgruppe. Disse opgørelser viser dog, at en betydelig overhyppighed i andelen med en ubetinget fængselsstraf blandt mandlige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande også gør sig gældende i den yngste aldersgruppe. Også blandt mandlige indvandrere med oprindelse i MENAPT-lande og mandlige efterkommere fra ikke-MENAPT-lande finder vi en overhyppighed i andelen med en ubetinget fængselsstraf, idet 2,2 % i begge disse grupper har fået en ubetinget fængselsstraf inden for de seneste 5 år, mens denne andel som nævnt er 0,6 % i gruppen af danske mænd (Tabel 3.1). Andelen med en ubetinget fængselsstraf er generelt langt lavere blandt kvinder end mænd, hvilket samtidig gælder blandt både danskere, indvandrere og efterkommere, ligesom der blandt kvinderne ikke er samme grad af overhyppighed i andelen med en fængselsstraf blandt kvindelige indvandrere og efterkommere. Eksempelvis er 0,2 % af kvindelige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande registreret med en ubetinget fængselsstraf inden for de seneste 5 år, mens denne andel er 0,1 % blandt både kvinder med dansk oprindelse og kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande.

Registeret på mindst én af indikatorerne

Vi har også opgjort andelen, der er registreret på mindst én af risikoindikatorerne (under ét). Her har vi opgjort både andelen, der er registreret på mindst én af de tre indikatorer: psykisk lidelse, misbrug og hjemløshed, og andelen, der er registreret på mindst én af de fire indikatorer: psykisk lidelse, misbrug, hjemløshed og ubetinget fængselsstraf. I den samlede gruppe mellem 18 og 79 år, er andelen, der er registreret på mindst én af de tre indikatorer psykisk lidelse, misbrug og hjemløshed inden for de seneste 5 år, højest i gruppen af indvandrere fra MENAPT-lande, hvor denne andel er 11,6 % blandt både mænd og kvinder. I gruppen med dansk oprindelse er den tilsvarende andel 6,6 % blandt mænd og 7,2 % blandt kvinder. Den laveste andel, der er registreret på mindst én af de tre indikatorer, finder vi i gruppen af indvandrere fra ikke-MENAPT-lande med 5,2 % blandt mænd og 5,7 % blandt kvinder. Blandt kvindelige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande er 7,3 %

registreret på mindst én af de tre indikatorer inden for de seneste 5 år, og denne andel er dermed stort set på samme niveau som blandt danske kvinder. Blandt de mandlige efterkommere er den tilsvarende andel 8,3 % og dermed lidt højere end blandt danske mænd. Endelig ligger andelen på nogenlunde samme niveau i gruppen af efterkommere fra ikke-MENAPT-lande, hvor andelen dog er lidt højere blandt kvinder end blandt mænd med hhv. 8,6 % og 7,5 %. Ser vi på andelen, der er registreret på mindst én af de tre indikatorer (psykisk lidelse, misbrug og hjemløshed) over det hidtidige livsforløb tegner der sig grundlæggende et lignende billede, idet vi også her finder langt den højeste andel blandt indvandrere fra MENAPT-lande med 22,4 % blandt mænd og 24,0 % blandt kvinder (Tabel 3.2). Til sammenligning er de tilsvarende andele 14,0 % og 16,0 % blandt danske mænd og kvinder. Også her finder vi de laveste andele i gruppen af indvandrere fra ikke-MENAPT-lande med hhv. 10,2 % og 12,1 %.

Når vi inddrager indikatoren for en ubetinget fængselsstraf og opgør andelen, der er registreret på mindst én af de fire indikatorer – psykisk lidelse, misbrug, hjemløshed eller en ubetinget fængselsstraf inden for de seneste 5 år (Tabel 3.1) er denne andel højest blandt de mandlige efterkommere fra MENAPT-lande, hvor 13,4 % er registreret på mindst én af de fire indikatorer inden for de seneste 5 år. Det skyldes særligt den forholdsvis høje andel med en ubetinget fængselsstraf i denne gruppe. Andelen er næsten lige så stor i gruppen af mandlige indvandrere fra MENAPT-lande, hvor 12,9 % er registreret på mindst én af de fire indikatorer inden for de seneste 5 år, efterfulgt af kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande med 11,7 %. De tilsvarende andele i gruppen af dansk oprindelse er 6,9 % blandt mænd og 7,3 % blandt kvinder. Den laveste andel, der er registreret på mindst én af de fire indikatorer, finder vi i gruppen af indvandrere fra ikke-MENAPT-lande med hhv. 5,5 % og 5,8 % blandt mænd og kvinder.

Når vi tilsvarende ser på andelen, der er registreret på mindst én af de fire indikatorer over det hidtidige livsforløb (Tabel 3.2), er denne andel generelt markant højest i gruppen af indvandrere fra MENAPT-lande med 27,2 % blandt mænd og 24,2 % blandt kvinder i denne gruppe efterfulgt af gruppen af mandlige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande, hvor 22,3 % er registreret på mindst en af de fire indikatorer over det hidtidige livsforløb. I gruppen med dansk oprindelse er de tilsvarende andele hhv. 16,0 % og 16,1 % blandt mænd og kvinder. Den laveste andel, der er registreret på mindst én af de fire indikatorer over det hidtidige livsforløb, finder vi i gruppen af indvandrere fra ikke-MENAPT-lande med hhv. 11,8 % og 12,3 % blandt mænd og kvinder i denne gruppe.

Tabel 3.1 Andel registreret på risikoindikatorer for udsathed, 2017-2021, for 18-79-årige, særskilt for personer af dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Procent.

Risikoindikator	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
			Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Psykisk lidelse i alt	4,7	6,6	3,8	5,3	9,4	11,3	5,6	8,0	6,1	6,9
Svær psykisk lidelse	1,3	1,8	1,2	1,3	2,5	1,6	2,1	2,5	2,5	1,8
Øvrig psykiske lidelse	3,8	5,8	3,0	4,5	7,8	10,5	4,1	6,8	4,5	6,0
Misbrug i alt	2,9	1,2	1,9	0,7	2,7	0,3	3,0	1,2	3,0	0,7
Alkoholmisbrug	1,7	0,7	1,2	0,5	0,9	0,1	1,1	0,5	0,4	0,1
Stofmisbrug	1,5	0,6	0,9	0,3	2,0	0,2	2,1	0,8	2,8	0,6
Samtidig psykisk lidelse og misbrug	1,1	0,6	0,7	0,4	1,4	0,2	1,2	0,7	1,4	0,5
Hjemløshed	0,5	0,2	0,6	0,2	1,7	0,4	0,8	0,4	1,2	0,5
Ubetinget fængselsstraf	0,6	< 0,1	0,6	< 0,1	2,2	0,1	2,2	0,2	6,5	0,2
Mindst én af tre: psykisk lidelse, misbrug eller hjemløshed	6,6	7,2	5,2	5,7	11,6	11,6	7,5	8,6	8,3	7,3
Mindst én af fire: psykisk lidelse, misbrug, hjemløshed eller ubetinget fængselsstraf	6,9	7,3	5,5	5,8	12,9	11,7	9,2	8,7	13,4	7,4
Antal personer (N)	1.847.635	1.854.886	142.473	164.018	78.737	65.641	19.292	18.360	29.815	27.931

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretaniens, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

Tabel 3.2 Andel registreret på risikoindikatorer for udsathed over det hidtidige livsforløb for 18-79-årige, særligt for personer af dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Procent.

Risikoindikator	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
			Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Psykisk lidelse i alt	10,7	15,0	7,9	11,3	18,9	23,4	10,8	14,3	10,9	12,4
Svær psykisk lidelse	2,3	3,2	2,0	2,3	4,4	3,0	3,1	3,5	3,3	2,5
Øvrig psykisk lidelse	9,9	14,3	7,1	10,6	17,4	22,7	9,5	13,5	9,6	11,8
Misbrug i alt	6,1	2,8	3,5	1,5	5,0	0,7	5,0	2,5	4,6	1,1
Alkoholmisbrug	3,9	1,9	2,4	1,1	2,0	0,3	2,2	1,2	1,0	0,2
Stofmisbrug	3,0	1,3	1,6	0,6	3,7	0,5	3,5	1,6	4,1	1,0
Samtidig psykisk lidelse og misbrug	3,0	1,9	1,7	1,0	3,0	0,5	2,6	1,7	2,5	0,8
Hjemløshed	1,2	0,4	1,3	0,5	4,1	1,1	1,4	0,8	1,8	0,8
Ubetinget fængselsstraf	3,7	0,3	2,8	0,3	8,9	0,4	5,9	0,5	12,6	0,4
Mindst én af tre: psykisk lidelse, misbrug eller hjemløshed	14,0	16,0	10,2	12,1	22,4	24,0	13,6	15,3	13,7	12,9
Mindst én af fire: psykisk lidelse, misbrug, hjemløshed eller ubetinget fængselsstraf	16,0	16,1	11,8	12,3	27,2	24,2	17,1	15,5	22,3	13,1
Antal personer (N)	1.847.635	1.854.886	142.473	164.018	78.737	65.641	19.292	18.360	29.815	27.931

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

3.3 Forskelle mellem aldersgrupperne i andelen registreret på risikoindikatorerne

Der er en betydelig variation i alderssammensætningen af grupperne af danskere, indvandrere og efterkommere. I gruppen af indvandrere er der særligt en stor gruppe af 30-59-årige, mens hovedparten af efterkommerne, der indgår i analysen, er i aldersgruppen af 18-29-årige. Disse forskelle i alderssammensætningen kan have betydning, når vi ser på andelen, der er registreret på risikoindikatorerne for udsathed i de forskellige grupper. Derfor ser vi i dette afsnit nærmere på andelen, der er registreret på udsathedensindikatorerne, inden for hver af aldersgrupperne.

I de følgende tabeller er opgjort andelen, der er registreret på risikoindikatorerne inden for hver aldersgruppe, ligesom opgørelsen for hver aldersgruppe også er foretaget både i forhold til andelen, der er registreret på risikoindikatorerne inden for de seneste 5 år og i løbet af det hidtidige livsforløb. Tabel 3.3 viser andelen blandt de 18-29-årige, der er registreret på risikoindikatorerne inden for de seneste 5 år, mens Tabel 3.4 viser andelen blandt de 18-29-årige, der er registreret på risikoindikatorerne over det hidtidige livsforløb. Tabel 3.5 og Tabel 3.6 viser de tilsvarende opgørelser blandt de 30-59-årige. I alle tabellerne er der for grupperne af indvandrere og efterkommere skelnet mellem oprindelse i hhv. MENAPT- og ikke-MENAPT-lande, ligesom alle opgørelserne også er opdelt på mænd og kvinder. Da der er forholdsvis få indvandrere og meget få efterkommere af indvandrere i aldersgruppen af 60-79-årige, har vi afgrænset analyserne i dette afsnit til at se på aldersgrupperne af 18-29-årige og 30-59-årige. De tilsvarende opgørelser for de 60-79-årige findes i rapportens bilagssektion (Bilagstabel 1.12 og Bilagstabel 1.13).

Psykiske lidelser

I den samlede aldersgruppe af 18-79-årige er det som tidligere nævnt blandt indvandrere fra MENAPT-lande, at vi finder den højeste andel, der er registreret med en psykisk lidelse. Når vi ser på aldersgruppen af de 18-29-årige, er det imidlertid et andet billede, der tegner sig. I denne aldersgruppe finder vi den højeste andel, der er registreret med en psykisk lidelse, blandt 18-29-årige kvinder af dansk oprindelse med 12,3 %, der er registreret med en psykisk lidelse inden for de seneste 5 år (Tabel 3.3) og 17,9 % i løbet af det hidtidige livsforløb. Blandt 18-29-årige kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande er de tilsvarende andele 8,4 % og 11,6 %, og blandt 18-29-årige kvindelige efterkommere fra MENAPT-lande er disse andele 6,3 % og 9,5 %.

Blandt de 18-29-årige danske mænd er andelen, der er registreret med en psykisk lidelse, noget lavere end blandt de danske kvinder i samme aldersgruppe, idet 8,0 % af de 18-29-årige danske mænd er registreret med en psykisk lidelse inden for de seneste 5 år, og 13,9 % er registreret med en psykisk lidelse over det hidtidige livsforløb. Blandt de 18-29-årige mandlige indvandrere fra MENAPT-lande er de tilsvarende andele 7,8 % og 10,9 %. Når vi sammenligner de 18-29-årige danske mænd med mænd med indvandrerbaggrund fra MENAPT-lande i samme aldersgruppe, er det således nogenlunde samme andel, der er registreret med en psykisk lidelse inden for de seneste 5 år (hvor det er et krav for at indgå i analysegruppen at have haft ophold i Danmark i samme periode), mens andelen er lidt lavere målt over det hidtidige livsforløb. Det kan bl.a. skyldes, at gruppen af 18-29-årige mænd med indvandrerbaggrund er indvandret til landet i løbet af barndommen eller ungdomsårene, hvor de således først har kunnet indgå i registeroplysningerne, efter de er indvandret. Blandt de unge mandlige efterkommere finder vi derimod en noget lavere andel registreret med en psykisk lidelse. Blandt de 18-29-årige mandlige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande er 5,3 % registreret med en psykisk lidelse inden for de seneste 5 år, mens andelen er 8,9 % over det hidtidige livsforløb. Nogenlunde samme niveau findes blandt de 18-29-årige mandlige efterkommere fra ikke-MENAPT-lande, hvor de tilsvarende andele er 5,0 % og 8,6 %.

Blandt de 18-29-årige kvindelige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande og blandt de 18-29-årige mandlige efterkommere – både fra MENAPT- og ikke-MENAPT-lande finder vi således en noget lavere andel, der er registreret med en psykisk lidelse end blandt danske mænd og kvinder i samme aldersgruppe. Det skal imidlertid tages i betragtning, at der eventuelt kan være en problematik med underdiagnosticering af psykiske lidelser i form af unge, der fx endnu ikke har været i kontakt med det psykiatriske behandlingssystem og derfor ikke er blevet udredt for og diagnosticeret med en psykisk lidelse. Vi må umiddelbart forvente, at en sådan underdiagnosticering vil være større blandt personer med etnisk minoritetsbaggrund, fx pga. kulturelle og sproglige faktorer, herunder også i forhold til brug af velfærdssystemets behandlingsydelse. Det er nærliggende, at en sådan underdiagnosticering kan gøre sig gældende i forhold til den lavere andel, der er registreret med psykiske lidelser blandt de 18-29-årige efterkommere, sammenlignet med unge med dansk oprindelse i samme aldersgruppe. Det er dog ikke muligt ud fra registeroplysningerne at afgøre, om det faktisk er tilfældet. Der kan dog også være andre mulige forklaringer. Det kan fx være, at en øget mistrivsel blandt unge i højere grad gør sig gældende blandt danske unge, herunder særligt for unge danske kvinder, der som nævnt har den højeste andel registreret med en psykisk lidelse i aldersgruppen af 18-29-årige. Der kan således også være tale om en kombination af forskellige faktorer.

Ser vi på aldersgruppen af 30-59-årige, er det derimod i gruppen af indvandrere fra MENAPT-lande, at vi finder den højeste andel, der er registreret med en psykisk lidelse (Tabel 3.5 og Tabel 3.6. Det gælder både blandt mænd og kvinder. Den højeste andel, der er registreret med en psykisk lidelse, er blandt 30-59-årige kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande, hvor 12,8 % er registreret med en psykisk lidelse inden for de seneste 5 år, og 25,4 % er registreret med en psykisk lidelse over det hidtidige livsforløb. Blandt de 30-59-årige danske kvinder er de tilsvarende andele 6,7 % og 17,0 %. Der er også en forholdsvis høj andel med en psykisk lidelse blandt de 30-59-årige mandlige indvandrere fra MENAPT-lande, hvor 10,6 % er registreret med en psykisk lidelse inden for de seneste 5 år, mens 20,0 % er registreret med en psykisk lidelse over det hidtidige livsforløb. Blandt danske mænd i samme aldersgruppe er de tilsvarende andele 4,8 % og 11,7 %. I gruppen af 30-59-årige ser vi endvidere ikke den samme lavere andel registreret med en psykisk lidelse i gruppen af efterkommere som blandt de 18-29-årige. Blandt 30-59-årige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande er 7,9 % blandt både mænd og kvinder registreret med en psykisk lidelse inden for de seneste 5 år, mens andelen, der er registreret med en psykisk lidelse over det hidtidige livsforløb, er 14,9 % blandt mænd og 18,1 % blandt kvinder i denne gruppe, hvilket således er en højere andel end blandt danske mænd og kvinder i samme aldersgruppe.

Som tidligere nævnt kan der generelt være en problematik i forhold til underdiagnosticering af psykiske lidelser, der i højere grad kan gøre sig gældende i nogle grupper end andre. Det forhold, at vi ikke finder samme lavere andel med psykiske lidelser blandt de 30-59-årige efterkommere, kan være tegn på, at er tale om en underdiagnosticering blandt de 18-29-årige efterkommere, hvor man kan forvente, at en sådan underdiagnosticering særligt vil gøre sig gældende i ungdomsårene, men have en tendens til at udlignes med alderen. Her skal det dog understreges, at denne undersøgelse er en tværsnitsundersøgelse, hvor andelen sammenlignes på tværs af de forskellige aldersgrupper, frem for en kohorteundersøgelse, hvor de samme personer i en aldersgruppe følges over tid. Der kan således også være specifikke forhold knyttet til den enkelte alderskohorte, der kan være med til at forklare variationen i andelen med psykiske lidelser i de enkelte kohorter. Eksempelvis vil en del af de 30-59-årige efterkommere være "børn" af de første grupper af arbejdskraftindvandrere, der kom til landet i 1970'erne, mens de 18-29-årige efterkommere i højere grad er børn af de flygtninge- og indvandrergrupper, der kom til landet i løbet af 1980'erne og 1990'erne.

Misbrugsproblemer

I forhold til misbrug er der som tidligere nævnt generelt en tendens til, at andelen med misbrugsproblemer er højere blandt mænd end blandt kvinder. Det gælder både blandt danskere, indvandrere og efterkommere. Ser vi på gruppen af 18-29-

årige, finder vi den højeste andel registreret med misbrug blandt de danske mænd, hvor 3,5 % er registreret med et misbrug (stof- og alkoholmisbrug under ét) i løbet af de seneste 5 år (Tabel 3.3), og 4,7 % er registreret med et misbrug over det hidtidige livsforløb (Tabel 3.4). Disse andele er næsten lige så høje blandt 18-29-årige mandlige indvandrere fra MENAPT-lande, hvor de tilsvarende andele er hhv. 3,3 % og 4,1 %. Derimod finder vi en noget lavere andel registreret med et misbrug blandt 18-29-årige mandlige efterkommere (både med oprindelse i MENAPT-lande og ikke-MENAPT-lande). Blandt de 18-29-årige mandlige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande er 2,3 % registreret med et misbrug inden for de seneste 5 år, mens andelen er 3,0 % over det hidtidige livsforløb. Ligesom i forhold til andelen med psykiske lidelser kan der også her være tale om en underdiagnosticering, men det er generelt ikke muligt ud fra registeroplysningerne at afgøre, om dette er tilfældet.

Blandt de 18-29-årige kvinder finder vi den højeste andel registreret med et misbrug blandt de danske kvinder, hvor 1,5 % er registreret med et misbrug inden for de seneste 5 år og 2,3 % over det hidtidige livsforløb. Blandt 18-29-årige indvandrerkvinder fra MENAPT-lande er de tilsvarende andele 0,7 % og 0,9 %, og blandt de 18-29-årige kvindelige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande er disse andele hhv. 0,8 % og 1,1 %.

Hjemløshed

Ser vi på andelen, der har haft ophold på en § 110-boform, er der i begge aldersgrupper en væsentligt højere andel blandt mandlige indvandrere og efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande. Blandt de 18-29-årige mandlige indvandrere fra MENAPT-lande har 2,5 % haft ophold på en § 110-boform inden for de seneste 5 år, og 2,9 % er registreret med et sådant ophold over det hidtidige livsforløb. Blandt de 18-29-årige mandlige efterkommere fra MENAPT-lande er de tilsvarende andele 1,2 % og 1,5 %. Til sammenligning er disse andele hhv. 0,5 % og 0,7 % blandt de 18-29-årige danske mænd. Samme tendens ses blandt de 30-59-årige mænd. Blandt de 30-59-årige mandlige indvandrere fra MENAPT-lande er det således 1,9 %, der har haft ophold på en § 110-boform inden for de seneste 5 år, og 4,5 %, der er registreret med et sådant ophold over det hidtidige livsforløb. Blandt de 30-59-årige mandlige efterkommere fra MENAPT-lande er de tilsvarende andele 1,1 % og 2,4 %, mens disse andele er væsentligt lavere blandt de 30-59-årige danske mænd med hhv. 0,6 % og 1,5 %.

Blandt kvinderne er andelen, der har haft ophold på en § 110-boform, generelt væsentligt lavere end blandt mændene, men særligt blandt de 18-29-årige ser vi også for kvindernes vedkommende en højere andel med ophold på en § 110-boform blandt både kvindelige indvandrere og efterkommere med oprindelse i MENAPT-

lande sammenlignet med danske kvinder i samme aldersgruppe. Blandt de 18-29-årige kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande er det således 0,8 %, der har haft ophold på en § 110-boform inden for de seneste 5 år, og 1,1 %, der er registreret med et sådant ophold over det hidtidige livsforløb, og blandt de 18-29-årige kvindelige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande er de tilsvarende andele hhv. 0,6 % og 0,7 %. Det er væsentligt højere end blandt de 18-29-årige kvinder med dansk oprindelse, hvor disse andele er hhv. 0,2 % og 0,3 %.

Fængselsstraf

Når vi ser på andelen med en ubetinget fængselsstraf, er der både blandt de 18-29-årige og de 30-59-årige en tendens til, at disse andele er væsentligt højere blandt mandlige indvandrere og efterkommere fra MENAPT-lande end blandt danske mænd. Særligt blandt de 18-29-årige finder vi en forholdsvis høj andel med en ubetinget fængselsstraf blandt mænd med oprindelse i MENAPT-lande. Den højeste andel finder vi blandt de 18-29-årige mandlige efterkommere fra MENAPT-lande, hvor 7,3 % er registreret med en ubetinget fængselsstraf inden for de seneste 5 år, og 9,5 % er registreret med en ubetinget fængselsstraf over det hidtidige livsforløb. Blandt 18-29-årige mandlige indvandrere fra MENAPT-lande er disse andele hhv. 5,4 % og 7,2 %. Det er en væsentligt højere andel end blandt de 18-29-årige mænd af dansk oprindelse, hvor de tilsvarende andele er hhv. 1,0 % og 1,5 %. Også blandt de 18-29-årige mandlige efterkommere fra ikke-MENAPT-lande finder vi en højere andel med en ubetinget fængselsstraf end blandt danske mænd, med 2,7 %, der er registreret med en ubetinget fængselsstraf inden for de seneste 5 år og 3,5 % over det hidtidige livsforløb. Blandt 18-29-årige mandlige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande er andelen med en ubetinget fængselsstraf (1,2 % inden for de seneste 5 år og 1,5 % over det hidtidige livsforløb) derimod på niveau med andelen blandt mænd med dansk oprindelse i samme aldersgruppe.

Et lignende mønster gør sig gældende i aldersgruppen af 30-59-årige. Også i denne gruppe finder vi den højeste andel med en ubetinget fængselsstraf blandt mandlige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande, hvor 4,9 % har fået en ubetinget fængselsstraf inden for de seneste 5 år og 18,9 % har haft en ubetinget fængselsstraf over det hidtidige livsforløb. Det er en væsentligt højere andel end i gruppen af 30-59-årige danske mænd, hvor 0,7 % har fået en ubetinget fængselsstraf inden for de seneste 5 år og 5,2 % er registreret med en ubetinget fængselsstraf over det hidtidige livsforløb. Også blandt 30-59-årige mandlige indvandrere fra MENAPT-lande og 30-59-årige mandlige efterkommere fra ikke-MENAPT-lande finder vi en højere andel med en ubetinget fængselsstraf end blandt danske mænd i samme aldersgruppe. Blandt de 30-59-årige indvandrere fra MENAPT-lande er 2,0 % registreret med en ubetinget fængselsstraf i løbet af de seneste 5 år og 9,8 % over det

hidtidige livsforløb, mens de tilsvarende andele blandt 30-59-årige efterkommere fra ikke-MENAPT-lande er hhv. 2,0 % og 9,5 %.

Blandt kvinder er der generelt en væsentligt lavere andel med en ubetinget fængselsstraf end blandt mænd, ligesom vi i begge aldersgrupper ikke ser nogen væsentlig tendens til en højere andel med en ubetinget fængselsstraf blandt kvindelige indvandrere og efterkommere end blandt danske kvinder. Dog er der en lidt højere andel med en ubetinget fængselsstraf i gruppen af 30-59-årige kvindelige efterkommere fra ikke-MENAPT-lande, hvor 0,9 % er registreret med en ubetinget fængselsstraf over det hidtidige livsforløb sammenlignet med 0,4 % blandt danske kvinder i samme aldersgruppe.

Registreret på mindst én risikoindikator

I forhold til andelen, der er registreret på mindst én risikoindikator, har vi som tidligere nævnt foretaget denne opgørelse dels i form af andelen, der er registreret med mindst én af tre indikatorer: psykisk lidelse, misbrug og hjemløshed, dels i form af andelen, der er registreret på mindst én af fire indikatorer: psykisk lidelse, misbrug, hjemløshed og en ubetinget fængselsstraf.

Når vi ser på aldersgruppen af 18-29-årige, finder vi den højeste andel, der er registreret på mindst én af de tre risikoindikatorer (psykisk lidelse, misbrug og hjemløshed) blandt danske kvinder, hvor det er tilfældet for 12,9 % inden for de seneste 5 år og 18,5 % over det hidtidige livsforløb. Det skyldes særligt den forholdsvis høje andel, der er registreret med en psykisk lidelse blandt de yngre danske kvinder. Blandt 18-29-årige danske mænd er de tilsvarende andele 10,0 % og 16,2 %.

Blandt de 18-29-årige indvandrere og efterkommere er det blandt de 18-29-årige mandlige indvandrere fra MENAPT-lande, at vi finder den højeste andel, der er registreret på mindst én af de tre indikatorer, med 10,9 %, der er registreret på mindst én af de tre indikatorer inden for de seneste 5 år, og 14,4 % over det hidtidige livsforløb, mens de tilsvarende andele blandt de 18-29-årige kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande er hhv. 9,0 % og 12,4 %. Andelen, der er registreret på mindst en af de tre indikatorer, er derimod væsentligt lavere blandt de 18-29-årige efterkommere – både med oprindelse i MENAPT-lande og ikke-MENAPT-lande. Blandt de 18-29-årige mandlige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande er 7,3 % registreret på mindst én af de tre indikatorer inden for de seneste 5 år, mens 11,2 % er registreret på mindst én af de tre indikatorer over det hidtidige livsforløb. Blandt de 18-29-årige kvindelige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande er de tilsvarende andel 6,9 % og 10,1 %. En nogenlunde lige så lav andel findes også blandt de 18-29-årige efterkommere med oprindelse i ikke-MENAPT-lande. Her er der som tidligere nævnt grund til en opmærksomhed på, at der potentielt kan være en

underdiagnosticering med psykiske lidelser og eventuelt også med misbrugsproblemer i gruppen af efterkommere, om end det ikke er muligt nærmere at påvise dette ud fra registeroplysningerne.

Når også andelen med en ubetinget fængselsstraf inddrages i opgørelsen, og der ses på andelen, der er registreret på mindst én af de fire indikatorer: psykisk lidelse, misbrug, hjemløshed og en ubetinget fængselsstraf, ændrer billedet sig lidt. Blandt de 18-29-årige er det blandt de mandlige indvandrere fra MENAPT-lande, at vi finder den højeste andel, der er registreret på mindst én af de fire indikatorer, med 14,8 %, der er registreret på mindst én af indikatorerne inden for de seneste 5 år, og 18,9 % over det hidtidige livsforløb. Det skyldes først og fremmest den forholdsvis høje andel med en ubetinget fængselsstraf i denne gruppe. Samme billede ses blandt de 18-29-årige mandlige efterkommere med oprindelse med MENAPT-lande, hvor 13,3 % er registreret på mindst én af de fire indikatorer inden for de seneste 5 år, og 18,2 % over det hidtidige livsforløb. Til sammenligning er 10,6 % af de 18-29-årige danske mænd registreret på mindst én af de fire indikatorer over de seneste 5 år, mens 16,8 % er registreret på mindst én af de fire indikatorer over det hidtidige livsforløb.

I aldersgruppen af 30-59-årige finder vi den højeste andel, der er registreret på mindst én af de tre indikatorer (psykisk lidelse, misbrug eller hjemløshed) blandt indvandrere med oprindelse i MENAPT-lande, hvor 12,7 % af mændene og 13,1 % af kvinderne er registreret på mindst én af de tre indikatorer inden for de seneste 5 år, og hhv. 23,6 % og 26,1 % blandt mænd og kvinder er registreret på mindst én af de tre indikatorer over det hidtidige livsforløb. Det er således blandt de 30-59-årige indvandrerkvinder fra MENAPT-lande, at vi generelt finder den højeste andel, der er registreret på mindst én af de tre centrale risikoindikatorer for udsathed. Disse andele er væsentligt højere end blandt 30-59-årige mænd og kvinder med dansk baggrund, hvor hhv. 6,8 % af mændene og 7,3 % af kvinderne er registreret på mindst én af de tre indikatorer inden for de seneste 5 år, mens hhv. 15,2 % og 17,9 % er registreret på mindst én af de tre indikatorer over det hidtidige livsforløb. Blandt de 30-59-årige mandlige efterkommere – både med oprindelse i MENAPT-lande og ikke-MENAPT-lande – er andelen, der er registreret på mindst én af de tre indikatorer, noget over niveauet blandt mænd med dansk oprindelse, mens niveauet blandt de 30-59-årige kvindelige efterkommere både fra MENAPT- og ikke-MENAPT-lande ligger lidt over niveauet blandt 30-59-årige kvinder med dansk oprindelse. Den laveste andel af de 30-59-årige, der er registreret på mindst én af de tre indikatorer, finder vi derimod – både for mænd og kvinder – blandt indvandrere fra ikke-MENAPT-lande, hvor disse andele ligger under niveauet for både danske mænd og kvinder og de øvrige grupper af indvandrere og efterkommere. Her skal man som tidligere nævnt være opmærksom på, at gruppen af indvandrere fra ikke-MENAPT-lande bl.a. består af en forholdsvis stor gruppe af arbejdstagere fra fx EU-lande, der

for en dels vedkommende også er indvandret senere end indvandrere fra MENAPT-lande.

Når andelen med en ubetinget fængselsstraf inddrages i opgørelsen, og der ses på andelen, der er registreret på mindst én af de fire risikoindikatorer: psykisk lidelse, misbrug, hjemløshed og ubetinget fængselsstraf, ændres billedet lidt, og også blandt de 30-59-årige er det blandt de mandlige indvandrere og efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande, at vi finder de højeste andele, der er registreret på mindst én af de fire indikatorer. Set over det hidtidige livsforløb er det således blandt de mandlige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande, at vi finder den højeste andel blandt de 30-59-årige, der er registreret på mindst én af de fire indikatorer med 30,2 % efterfulgt af mandlige indvandrere med oprindelse i MENAPT-lande, hvor denne andel er 28,6 %. Til sammenligning er denne andel 17,8 % blandt de 30-59-årige danske mænd.

Tabel 3.3 Andel registreret på risikoindikatorer for udsathed, 2017-2021, for 18-29-årige, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Procent.

Risikoindikator	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
			Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Psykisk lidelse i alt	8,0	12,3	4,1	6,3	7,8	8,4	5,0	8,1	5,3	6,3
Svær psykisk lidelse	1,7	3,3	1,2	1,7	1,8	1,4	1,6	2,3	1,8	1,6
Øvrig psykisk lidelse	7,2	11,3	3,3	5,7	6,6	7,7	4,1	7,3	4,1	5,7
Misbrug i alt	3,5	1,5	1,8	0,9	3,3	0,7	2,0	1,0	2,3	0,8
Alkoholmisbrug	0,7	0,3	0,4	0,2	0,5	0,2	0,3	0,2	0,2	0,1
Stofmisbrug	3,2	1,3	1,6	0,7	3,0	0,6	1,9	0,9	2,2	0,7
Samtidig psykisk lidelse og misbrug	1,6	1,1	0,8	0,6	1,5	0,5	0,8	0,6	1,0	0,5
Hjemløshed	0,5	0,2	0,8	0,3	2,5	0,8	0,7	0,4	1,2	0,6
Ubetinget fængselsstraf	1,0	< 0,1	1,2	0,1	5,4	0,2	2,7	0,2	7,3	0,2
Mindst én af tre: psykisk lidelse, misbrug eller hjemløshed	10,0	12,9	5,4	6,7	10,9	9,0	6,5	8,7	7,3	6,9
Mindst én af fire: psykisk lidelse, misbrug, hjemløshed eller ubetinget fængselsstraf	10,6	12,9	6,2	6,7	14,8	9,1	8,6	8,8	13,3	7,0
Antal personer (N)	369.083	350.552	18.310	19.491	11.014	8.465	10.373	9.801	19.786	18.572

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretaniens, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

Tabel 3.4 Andel registreret på risikoindikatorer for udsathed over det hidtidige livsforløb for 18-29-årige, særligt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Procent.

Risikoindikator	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
			Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Psykisk lidelse i alt	13,9	17,9	5,6	8,1	10,9	11,6	8,6	11,3	8,9	9,5
Svær psykisk lidelse	2,1	4,0	1,4	1,9	2,1	1,7	1,9	2,7	2,1	2,0
Øvrig psykisk lidelse	13,3	17,3	5,0	7,5	10,1	11,1	7,8	10,6	7,9	8,9
Misbrug i alt	4,7	2,3	2,2	1,1	4,1	0,9	2,6	1,5	3,0	1,1
Alkoholmisbrug	1,0	0,6	0,6	0,3	0,7	0,3	0,5	0,3	0,4	0,2
Stofmisbrug	4,2	1,9	1,9	0,9	3,7	0,7	2,3	1,3	2,7	1,0
Samtidig psykisk lidelse og misbrug	2,6	1,7	1,1	0,8	2,0	0,6	1,2	1,0	1,4	0,8
Hjemløshed	0,7	0,3	0,9	0,4	2,9	1,1	0,8	0,5	1,5	0,7
Ubetinget fængselsstraf	1,5	0,2	1,5	0,1	7,2	0,3	3,5	0,3	9,5	0,3
Mindst én af tre: psykisk lidelse, misbrug eller hjemløshed	16,2	18,5	7,1	8,5	14,4	12,4	10,3	11,9	11,2	10,1
Mindst én af fire: psykisk lidelse, misbrug, hjemløshed eller ubetinget fængselsstraf	16,8	18,5	8,0	8,6	18,9	12,5	12,6	12,1	18,2	10,2
Antal personer (N)	369.083	350.552	18.310	19.491	11.014	8.465	10.373	9.801	19.786	18.572

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

Tabel 3.5 Andel registreret på risikoindikatorer for udsathed, 2017-2021, for 30-59-årige, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Procent.

Risikoindikator	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
			Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Psykisk lidelse i alt	4,8	6,7	3,9	5,5	10,6	12,8	6,8	8,6	7,9	7,9
Svær psykisk lidelse	1,6	1,9	1,3	1,3	2,9	1,7	3,0	2,8	3,8	2,2
Øvrig psykisk lidelse	3,8	5,8	3,0	4,7	8,7	11,9	4,6	7,0	5,3	6,7
Misbrug i alt	3,2	1,2	1,9	0,7	2,8	0,3	4,2	1,4	4,4	0,5
Alkoholmisbrug	1,9	0,8	1,2	0,5	1,0	0,1	1,9	0,8	0,9	0,2
Stofmisbrug	1,6	0,5	0,9	0,2	2,2	0,2	2,9	0,8	4,0	0,5
Samtidig psykisk lidelse og misbrug	1,3	0,6	0,8	0,4	1,5	0,2	1,9	0,9	2,2	0,4
Hjemløshed	0,6	0,2	0,6	0,2	1,9	0,3	1,0	0,5	1,1	0,3
Ubetinget fængselsstraf	0,7	< 0,1	0,6	< 0,1	2,0	0,1	2,0	0,2	4,9	0,1
Mindst én af tre: psykisk lidelse, misbrug eller hjemløshed	6,8	7,3	5,2	5,9	12,7	13,1	9,3	9,2	10,4	8,2
Mindst én af fire: psykisk lidelse, misbrug, hjemløshed eller ubetinget fængselsstraf	7,2	7,3	5,6	5,9	13,9	13,1	10,6	9,3	13,7	8,3
Antal personer (N)	917.839	903.175	97.730	113.159	53.346	47.115	7.427	7.157	10.017	9.343

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik. og Sundhedsdatastyrelsen.

Tabel 3.6 Andel registreret på risikoindikatorer for udsathed over det hidtidige livsforløb for 30-59-årige, særligt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Procent.

Risikoindikator	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
			Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Psykisk lidelse i alt	11,7	17,0	7,6	11,2	20,0	25,4	14,0	18,4	14,9	18,1
Svær psykisk lidelse	2,9	3,6	2,0	2,1	5,0	3,2	4,9	4,7	5,5	3,6
Øvrig psykisk lidelse	10,8	16,3	6,8	10,6	18,4	24,7	12,1	17,4	13,0	17,4
Misbrug i alt	7,0	2,9	3,4	1,3	5,4	0,7	7,9	3,4	7,7	1,2
Alkoholmisbrug	4,4	1,8	2,2	0,9	2,2	0,3	3,6	1,9	2,2	0,4
Stofmisbrug	3,9	1,5	1,7	0,5	4,1	0,5	5,5	2,1	6,8	1,1
Samtidig psykisk lidelse og misbrug	3,7	2,0	1,7	0,9	3,4	0,5	4,4	2,3	4,6	0,9
Hjemløshed	1,5	0,6	1,3	0,5	4,5	1,2	2,2	1,2	2,4	0,8
Ubetinget fængselsstraf	5,2	0,4	3,0	0,4	9,8	0,4	9,5	0,9	18,9	0,6
Mindst én af tre: psykisk lidelse, misbrug eller hjemløshed	15,2	17,9	9,7	11,8	23,6	26,1	18,0	19,7	18,6	18,6
Mindst én af fire: psykisk lidelse, misbrug, hjemløshed eller ubetinget fængselsstraf	17,8	18,0	11,4	12,0	28,6	26,3	23,3	19,9	30,2	18,9
Antal personer (N)	917.839	903.175	97.730	113.159	53.346	47.115	7.427	7.157	10.017	9.343

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

3.4 Fysiske helbredsproblemer

Vi har også set på forekomsten af fysiske helbredsproblemer blandt danskere, indvandrere og efterkommere. Her har vi benyttet oplysninger om somatiske (fysiske) lidelser fra sundhedsregistrene. I tabellerne 3.7-3.9 er opgjort andelen, der er registreret med forskellige former for somatiske lidelser i hver af de tre aldersgrupper af 18-29-årige, 30-59-årige og 60-79-årige. Da forekomsten af fysiske helbredsproblemer i særlig høj grad hænger sammen med alderen, viser vi ikke en opgørelse for den samlede gruppe af 18-79-årige, men udelukkende for hver enkelt aldersgruppe. I tabellerne er grupperne af indvandrere og efterkommere generelt opdelt på oprindelse i MENAPT-lande og ikke-MENAPT-lande, ligesom opgørelserne også er opdelt på køn. I tabellerne er også opgjort den samlede andel inden for hver af grupperne, der er registreret med mindst én somatisk lidelse.

Da der er tale om et forholdsvist omfattende tabelmateriale, viser vi i afsnittet andelen, der er registreret med de forskellige somatiske lidelser over de seneste 5 år, mens opgørelserne baseret på det hidtidige livsforløb er vist i rapportens bilagssektion (bilagstabellerne 1.14-1.16). I den forbindelse skal man særligt være opmærksom på, at for grupperne af indvandrere er oplysningerne for det hidtidige livsforløb baseret på perioden, efter de er indvandret til Danmark, hvilket kan være med til at forklare, at der (særligt i de midaldrende og ældre aldersgrupper) i opgørelserne i bilagstabellerne er en lavere andel registreret med en række lidelser blandt indvandrere sammenlignet med danskere og efterkommere.

I forbindelse med opgørelserne af andelen med somatiske lidelser skal det understreges, at en forholdsvis stor del af befolkningen generelt bliver ramt af forskellige former for somatiske lidelser – selv i de yngre aldersgrupper. Andelen, der er registreret med somatiske lidelser, skal således ikke ses som udtryk for en risikoindikator for social udsathed, men er inddraget for at tegne et billede af den fysiske helbredsprofil blandt danskere, indvandrere og efterkommere i de forskellige aldersgrupper.

Blandt 18-29-årige mænd er andelen, der er registreret med mindst én af de somatiske lidelser, højest blandt mandlige efterkommere, 42,4 %, efterfulgt af mandlige indvandrere fra MENAPT-lande, 38,2%. Til sammenligning er denne andel 33,7 % blandt de 18-29-årige mænd med dansk oprindelse, hvilket er nogenlunde samme andel, som blandt 18-29-årige mandlige efterkommere fra ikke-MENAPT-lande, hvor 33,1 % er registreret med mindst én af de somatiske lidelser. Den laveste andel registreret med mindst én af de somatiske lidelser finder vi blandt de 18-29-årige mandlige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande, hvor 24,2 % er registreret med mindst én somatisk lidelse.

Blandt de 18-29-årige kvinder er der generelt en højere andel, der er registreret med de forskellige typer af somatiske lidelser, end blandt de 18-29-årige mænd. Samtidig er der ikke en lige så stor forskel mellem grupperne i andelen med en somatisk lidelse som blandt mændene. Den højeste andel registreret med mindst én somatisk lidelse finder vi blandt de 18-29-årige kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande med 52,5 %, mens den tilsvarende andel er 50,4 % blandt 18-29-årige kvindelige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande. Andelen er dog næsten lige så høj blandt de 18-29-årige kvinder med dansk oprindelse, hvor 48,1 % er registreret med mindst én af de somatiske lidelser. Også blandt kvinderne finder vi den laveste andel, der er registreret med mindst én af lidelserne, blandt kvindelige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande, hvor denne andel er 35,6 %.

I aldersgruppen af 30-59-årige er der generelt en noget højere andel, der er registreret med mindst én af de somatiske lidelser, end blandt de 18-29-årige. Blandt de 30-59-årige mænd finder vi den højeste andel, der er registreret med mindst én somatisk lidelse, blandt indvandrere fra MENAPT-lande, hvor denne andel er 55,7 %, efterfulgt af mandlige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande, hvor 52,8 % er registreret med mindst én somatisk lidelse. Andelen er lidt lavere, 47,0 %, blandt de 30-59-årige mænd med dansk oprindelse. Også i aldersgruppen 30-59 år finder vi den laveste andel, der er registreret med mindst én somatisk lidelse, blandt mandlige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande med 39,4 %.

Blandt de 30-59-årige kvinder er der en lidt større variation mellem grupperne i andelen med somatiske lidelser end blandt de 18-29-årige. Den højeste andel registreret med mindst én somatisk lidelse finder vi blandt de 30-59-årige kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande med 70,4 %, efterfulgt af kvindelige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande med 66,6 %. I gruppen af 30-59-årige danske kvinder, er 60,4 % registreret med mindst én somatisk lidelse. Også i gruppen af 30-59-årige kvinder finder vi den laveste andel, der er registreret med mindst én af lidelserne, blandt kvindelige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande, hvor 53,2 % er registreret med mindst én somatisk lidelse.

I aldersgruppen af 60-79-årige er der som tidligere nævnt kun få efterkommere af indvandrere. Sammenligner vi danskere og indvandrere i denne aldersgruppe, er der blandt mændene kun en ganske lille forskel i andelen, der er registreret med mindst én somatisk lidelse. Det er tilfældet for 72,0 % af de 60-79-årige mandlige indvandrere med oprindelse i MENAPT-lande, 70,6 % af mændene med dansk baggrund, og 66,6 % af de mandlige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande i samme aldersgruppe. Blandt de 60-79-årige kvinder er der en lidt større forskel, idet andelen med mindst én somatisk lidelse er 78,8 % blandt kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande og 70,1 % blandt danske kvinder, mens andelen er 66,0 % blandt kvindelige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande.

Tabel 3.7 Somatiske lidelser for 18-29-årige målt i perioden 2017-2021, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Procent.

Somatisk lidelse	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
			Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Infektionssygdomme	3,7	5,2	3,9	4,5	5,8	7,5	5,0	5,5	7,0	8,5
Neoplasmer	1,4	2,7	1,0	2,2	1,2	2,4	1,3	2,5	1,2	2,7
Blodsygdomme	0,4	1,0	0,4	1,1	0,6	3,2	0,5	1,2	0,7	2,3
Stofskiftesygdomme	2,5	8,8	1,4	7,7	2,8	15,2	2,2	7,2	3,7	10,0
Nervesygdomme	2,8	4,1	1,6	2,1	2,7	3,9	2,5	3,1	3,2	4,1
Kredsløbssygdomme	1,6	1,9	1,3	1,2	1,4	1,5	1,5	1,4	1,8	1,7
Lungesygdomme	6,3	9,3	4,1	5,0	8,2	8,9	7,8	9,1	12,2	12,6
Fordøjelsesygdomme	7,5	10,5	5,4	6,3	9,4	11,4	7,4	8,6	10,1	11,5
Hudsygdomme	4,9	5,9	3,6	3,9	6,2	7,4	5,5	7,4	7,9	9,7
Knoglesygdomme	10,0	14,0	6,3	6,9	11,7	10,5	9,8	10,7	12,2	11,2
Nyre- og urinvejssygdomme	5,2	14,1	3,4	11,7	5,7	16,5	4,4	12,5	5,2	14,6
Mindst én somatisk lidelse	33,7	48,1	24,2	35,6	38,2	52,5	33,1	42,9	42,4	50,4
Antal personer (N)	369.083	350.552	18.310	19.491	11.014	8.465	10.373	9.801	19.786	18.572

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Tabel 3.8 Somatiske lidelser for 30-59-årige målt i perioden 2017-2021, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Procent.

Somatisk lidelse	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
			Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Infektionssygdomme	4,0	4,0	5,5	6,1	8,4	10,3	5,5	6,6	9,5	10,8
Neoplasmer	5,5	9,7	3,5	8,2	4,3	8,4	4,1	7,5	2,5	6,5
Blodsygdomme	1,0	1,8	0,7	2,1	1,1	4,3	0,8	2,1	0,9	4,2
Stofskiftesygdomme	5,7	13,7	4,2	12,0	8,0	20,5	5,2	14,4	5,6	19,8
Nervesygdomme	6,8	7,5	4,4	5,5	7,1	10,3	5,6	6,4	5,7	7,4
Kredsløbssygdomme	7,8	7,5	5,5	5,4	8,0	7,9	5,6	5,6	3,9	4,8
Lungesygdomme	5,9	6,9	5,5	6,1	10,5	11,8	7,8	9,5	13,1	15,7
Fordøjelsesygdomme	11,9	13,4	10,1	10,7	15,8	17,0	10,2	12,2	13,2	14,6
Hudsygdomme	4,6	6,1	3,9	4,8	6,0	7,2	5,6	7,9	9,0	9,4
Knoglesygdomme	19,3	23,6	14,6	16,8	22,9	29,9	16,7	19,2	19,8	19,5
Nyre- og urinvejssygdomme	6,9	19,5	5,9	18,6	9,4	24,8	6,8	21,8	8,6	25,1
Mindst én somatisk lidelse	47,0	60,4	39,4	53,2	55,7	70,4	44,6	59,0	52,8	66,6
Antal personer (N)	917.839	903.175	97.730	113.159	53.346	47.115	7.427	7.157	10.017	9.343

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Tabel 3.9 Somatiske lidelser blandt 60-79-årige målt i perioden 2017-2021, særligt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Procent.

Somatiske lidelser	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
			Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Infektionssygdomme	6,5	4,8	8,0	6,2	11,7	11,8	6,1	6,9	-	-
Neoplasmer	21,5	19,7	17,6	16,2	13,3	13,1	17,7	19,3	25,0	-
Blodsygdomme	2,7	2,5	2,5	2,4	3,6	3,8	1,8	2,7	0,0	-
Stofskiftesygdomme	14,3	15,1	14,8	15,7	21,7	28,5	13,3	14,8	-	-
Nervesygdomme	12,2	9,3	11,0	8,7	10,9	11,4	11,1	9,5	-	-
Kredsløbssygdomme	30,4	22,8	27,2	20,4	28,3	27,0	27,5	21,6	-	-
Lungesygdomme	10,6	10,0	10,2	9,5	14,8	16,0	10,3	12,2	0,0	-
Fordøjelsesygdomme	22,1	19,7	20,4	17,7	22,5	22,4	18,7	19,8	-	18,8
Hudsygdomme	5,5	6,1	5,2	5,6	6,0	6,4	6,0	6,8	0,0	-
Knoglesygdomme	28,8	36,3	25,6	32,4	28,1	44,0	28,3	34,4	25,0	25,0
Nyre- og urinvejssygdomme	13,0	14,7	12,6	13,9	15,3	19,1	11,8	12,9	0,0	-
Mindst én somatisk lidelse	70,6	70,1	66,6	66,0	72,0	78,8	67,6	71,2	66,7	37,5
Antal personer (N)	560.713	601.159	26.433	31.368	14.377	10.061	1.492	1.402	12	16

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

3.5 Opsamling

I dette kapitel har vi afdækket andelen blandt indvandrere og efterkommere, der er registreret på forskellige risikoindikatorer for udsathed, sammenlignet med personer med dansk oprindelse.

Analyserne har vist, at der særligt i aldersgruppen af 30-59-årige er en overhyppighed i forhold til flere af undersøgelsens risikoindikatorer blandt indvandrere fra MENAPT-lande og i nogen grad også blandt efterkommere fra både MENAPT-lande og ikke-MENAPT-lande sammenlignet med personer med dansk oprindelse i samme aldersgruppe. For både mandlige og kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande ses denne overrepræsentation særligt i forhold til andelen med psykiske lidelser, og blandt mændene ses også en overrepræsentation i forhold til andelen registreret med hhv. hjemløshed og en ubetinget fængselsstraf.

I aldersgruppen af 18-29-årige ses derimod ikke samme overhyppighed i forhold til andelen med psykiske lidelser. Tværtimod er indvandrere og efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande underrepræsenteret i forhold til andelen med psykiske lidelser sammenlignet med unge med dansk oprindelse i samme aldersgruppe. Det samme gælder efterkommere fra ikke-MENAPT-lande og indvandrere fra både MENAPT- og ikke-MENAPT-lande. Det er ikke muligt ud fra registeroplysningerne at afgøre, om denne underrepræsentation i andelen med psykiske lidelser blandt unge indvandrere og efterkommere skyldes, at unge med dansk oprindelse har en højere risiko for at udvikle psykiske lidelser end unge indvandrere og efterkommere, eller om der snarere er tale om en underdiagnosticering med psykiske lidelser blandt indvandrere og efterkommere fra MENAPT-lande.

4 Grupper i risiko for udsathed

I dette kapitel tegner vi et billede af udsathed blandt danskere, indvandrere og efterkommere ud fra en analysemetode, som vi tidligere har anvendt. Det gjorde vi i undersøgelsen "Socialt udsatte borgeres brug af velfærdssystemet", hvor vi afdækkede udsathed i befolkningen som helhed (Benjaminsen m.fl., 2018). Vi gennemgår først tilgangen, der består i en afgrænsning af otte grupper i risiko for udsathed baseret på de samme risikoindikatorer for udsathed, som vi har gennemgået i Kapitel 3, samt et par supplerende indikatorer. Disse grupper aftegner tilsammen et spektrum af udsathed fra en lav til en høj kompleksitet i udsathed. Derefter afdækker vi andelen blandt danskere, indvandrere og efterkommere i de otte grupper og sammenligner mønstrene.

4.1 De otte grupper i risiko for udsathed

I definitionen og operationaliseringen af de otte grupper i risiko for udsathed tager vi som i de tidligere kapitler udgangspunkt i den samlede befolkning i 2021, der har opholdt sig i landet i hele perioden 2017-2021. Her afgrænser vi samtidig gruppen af borgere, der over en 5-årig periode fra 2017 til 2021 er registreret på de risikoindikatorer, som vi beskrev i Kapitel 3, det vil sige som enten har en psykisk lidelse (svære eller øvrige psykiske lidelser), et misbrugsproblem (stof- eller alkoholmisbrug) eller har været ramt af hjemløshed, hvilket som nævnt måles ved, at personen er registreret med ophold på en § 110-boform for borgere i hjemløshed. Det er således psykiske lidelser, misbrugsproblemer og hjemløshed, der udgør de primære indikatorer på udsathed, som vi benytter ved dannelsen af de registerbaserede analysegrupper.

Ud over oplysningerne om psykiske lidelser, misbrugsproblemer og hjemløshed inddrager vi også oplysninger om, hvorvidt borgeren inden for de seneste 5 år har fået en ubetinget fængselsdom, og om borgeren har specifikke former for kroniske fysiske lidelser, der særligt er relateret til et langvarigt misbrug. De to sidstnævnte indikatorer udgør sekundære indikatorer i definitionen, der bidrager til at definere kompleksitet i udsathed, og som således kun "tæller med", når de optræder sammen med de primære indikatorer (psykiske lidelser, misbrugsproblemer eller hjemløshed). Ud fra disse primære og sekundære indikatorer inddeler vi befolkningen (danskere, indvandrere og efterkommere) i otte forskellige grupper med en varierende grad af kompleksitet i udsathed og med en forskellig profil på de forskellige indikatorer.

Som tidligere nævnt er det ikke alle personer, der er registreret på risikoindikatorerne, der nødvendigvis har de komplekse sociale og helbredsmæssige problemer på tværs af forskellige livsområder, som vi sædvanligvis forbinder med social udsathed. Ligesom med risikoindikatorerne vil vi også betegne de otte grupper som grupper i risiko for udsathed. De otte grupper aftegner tilsammen et spektrum fra en forholdsvis lav grad af kompleksitet til en høj grad af kompleksitet på tværs af indikatorerne blandt dem, der er registreret med enten psykiske lidelser, misbrugsproblemer eller hjemløshed inden for den 5-årige periode. En samlet oversigt over de otte grupper er vist i Tabel 4.1, hvor vi har anvendt samme nummerering af grupperne som i den tidligere undersøgelse:

Tabel 4.1 Definition af de otte grupper i risiko for udsathed

Gruppe	Definition
8. Psykisk lidelse med misbrug og kompleksitet	Personer med psykisk lidelse (svær eller øvrig) og misbrug (alkohol eller stof) og øvrig kompleksitet (hjemløshed, ubetinget fængselsstraf og/eller misbrugsrelateret fysisk lidelse)
7. Misbrug med kompleksitet	Personer med misbrug (alkohol eller stof) og øvrig kompleksitet (hjemløshed, ubetinget fængselsstraf og/eller misbrugsrelateret fysisk lidelse)
6. Psykisk lidelse med misbrug	Personer med psykisk lidelse (svær eller øvrig) og misbrug (alkohol eller stof)
5. Hjemløshed	Øvrige personer med hjemløshed
4. Stofmisbrug	Øvrige personer med stofmisbrug
3. Alkoholmisbrug	Øvrige personer med alkoholmisbrug
2. Svær psykisk lidelse	Øvrige personer med svær psykisk lidelse
1. Øvrig psykisk lidelse	Øvrige personer med øvrig psykisk lidelse
Den øvrige befolkning	Personer, der ikke har en psykisk lidelse, et misbrug eller har været ramt af hjemløshed

Kilde: Benjaminsen m.fl. (2018).

Den højeste grad af kompleksitet i udsathed finder vi i gruppe 8, der består af borgere med både en psykisk lidelse og et misbrug, og som samtidig er registreret med enten hjemløshed, fængselsophold eller en misbrugsrelateret fysisk lidelse i løbet af perioden. Gruppe 7 består af øvrige borgere med misbrug (uden en psykiatrisk diagnose), som samtidig også har været registreret med enten hjemløshed, fængselsophold eller en misbrugsrelateret fysisk lidelse. Disse to grupper er dem, som vi refererer til som de udsatte grupper med komplekse problemer. Derudover indgår seks øvrige grupper, der, målt ud fra risikoindikatorerne, ikke har samme høje grad af kompleksitet i udsathed som de mest komplekse grupper. Disse

grupper er defineret 'hierarkisk' oven fra i Tabel 4.1. Eksempelvis vil gruppe 5, 'Øvrige personer med hjemløshed', være de personer registreret med hjemløshed, som ikke indgår i gruppe 7 og 8, hvor hjemløsheden optræder i kombinationer med både en psykisk lidelse og et misbrug (gruppe 8) eller i kombination med et misbrug (gruppe 7). Det er dog ikke alle mulige kombinationer af risikoindikatorerne, der er defineret ved en gruppe. Eksempelvis kan der i førnævnte gruppe 5 ('Øvrige personer med hjemløshed') også være personer, der samtidig har en psykisk lidelse. I gruppe 2 ('Øvrige personer med svær psykisk lidelse') kan der også være personer registreret med 'øvrige psykiske lidelser', men ikke personer, der samtidig har et misbrug, da disse personer i stedet vil være placeret i gruppe 8 ('Psykisk lidelse og misbrug med kompleksitet') eller gruppe 6 ('Øvrige personer med både psykisk lidelse og misbrug'). I både gruppe 1 og 2 med psykiske lidelser kan der også være personer, der samtidig har en fængselsdom, og modsat gruppe 7 og 8 indgår der således ikke en gruppe, der alene er defineret ved psykisk lidelse med øvrig kompleksitet. Det skyldes, at den høje kompleksitet i udsathed typisk først opstår, når der samtidig er et misbrugsproblem. På den måde skal klassifikationen af de otte grupper ses som et analyseredskab, der gør os i stand til at indfange et spektrum i risikoen for udsathed – fra en forholdsvis lav kompleksitet til en høj kompleksitet, og som samtidig er brugbare i en statistisk opgørelse, ved at der ikke indgår et for højt antal grupper. I denne undersøgelse giver dette analyseredskab os samtidig mulighed for at opgøre andelen i de otte grupper blandt indvandrere og efterkommere og sammenligne med personer med dansk oprindelse.

4.2 Fordeling på de otte grupper i risiko for udsathed

I dette afsnit sammenligner vi fordelingen på de otte grupper i risiko for udsathed blandt danskere, indvandrere og efterkommere. I Tabel 4.2 er vist andelen i de otte grupper blandt 18-79-årige danskere, indvandrere og efterkommere. Indvandrere og efterkommere er opdelt efter oprindelse i MENAPT- og ikke-MENAPT-lande, ligesom opgørelsen også er opdelt på køn. I Tabel 4.3 er vist den tilsvarende opgørelse, hvor antallet af personer i hver gruppe er vist i stedet for procentandelene. I de efterfølgende tabeller er vist andelen i de otte grupper i risiko for udsathed inden for de enkelte aldersgrupper af 18-29-årige (Tabel 4.4), 30-59-årige (Tabel 4.5) og 60-79-årige (Tabel 4.6). De tilsvarende opgørelser for antallet af personer i hver gruppe opdelt på aldersgrupper er vist i rapportens bilagssektion (bilagstabellerne 1.17-1.19).

Da de otte grupper som nævnt samlet set er afgrænset ud fra alle de personer, der er registreret med enten en psykisk lidelse, et misbrug eller hjemløshed inden for de

seneste 5 år, svarer den samlede andel i de otte grupper til andelen i hver af analysegrupperne (af danskere, indvandrere og efterkommere) i Tabel 3.1, der er registreret på mindst én af disse tre risikoindikatorer for udsathed. Ligesom i Tabel 3.1 fremgår det også af Tabel 4.2, at denne andel i den samlede gruppe af 18-79-årige er højest blandt indvandrere med oprindelse i MENAPT-lande, hvor denne andel er 11,6 % blandt både mænd og kvinder, mens den samlede andel i de otte grupper er 6,6 % blandt danske mænd og 7,2 % blandt danske kvinder.

I denne del af analysen har vi imidlertid særligt fokus på andelen i grupperne med en høj kompleksitet i udsathed, hvor vi særligt ser på andelen i gruppe 8 (psykisk lidelse med misbrug og kompleksitet), der har den højeste kompleksitet på tværs af risikoindikatorerne, samt i gruppe 7 (misbrug og kompleksitet), der som nævnt adskiller sig fra gruppe 8 ved, at personerne i gruppe 7 ikke er registreret med en psykisk lidelse. Her vil vi generelt antage, at der blandt personerne i gruppe 7 (fx personer med både misbrug og hjemløshed) formentlig er en del personer, der reelt har en psykisk lidelse, men som ikke er blevet udredt og diagnosticeret. Personerne i både gruppe 7 og 8 er således generelt karakteriseret ved en høj kompleksitet i udsathed.

Ser vi på andelen i gruppe 8, det vil sige personer med både en psykisk lidelse og et misbrug, og som også er registreret med enten hjemløshed, en ubetinget fængselsstraf eller en 'misbrugsrelateret fysisk lidelse', finder vi den højeste andel i denne gruppe blandt mandlige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande, hvor 0,54 % af alle mænd i denne gruppe ud fra registeroplysningerne har en sådan høj kompleksitet i udsathed (Tabel 4.2). I antal svarer det til 160 personer (Tabel 4.3). Den næsthøjeste andel i gruppe 8 finder vi i gruppen af mandlige indvandrere med oprindelse i MENAPT-lande med 0,51 % af alle mænd i denne gruppe (Tabel 4.2), svarende til 404 personer (Tabel 4.3). Blandt alle danske mænd i alderen 18-79 år er andelen i gruppe 8 på 0,27 %, svarende til 5.014 personer. Opgørelsen viser således, at der er en markant overhyppighed blandt mandlige indvandrere og efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande i andelen med den højeste kompleksitet i udsathed (gruppe 8) sammenlignet med mænd med dansk oprindelse, idet andelen i gruppe 8 er ca. dobbelt så høj blandt mandlige indvandrere og efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande end den tilsvarende andel blandt mænd med dansk oprindelse. I gruppen af mandlige efterkommere fra ikke-MENAPT-lande er denne andel derimod kun lidt højere, 0,34 % (svarende til 65 personer), end blandt mænd med dansk oprindelse, mens vi finder den laveste andel i gruppe 8 i gruppen af mandlige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande, hvor 0,22 % svarende til 320 personer tilhører gruppe 8.

Ser vi fortsat på gruppen af mænd og på andelen i gruppe 7 (misbrugere uden en psykisk lidelse, men som samtidig er registreret med enten hjemløshed, en

ubetinget fængselsstraf eller en misbrugsrelateret fysisk lidelse), finder vi ligeledes en forskel mellem mandlige danskere, indvandrere og efterkommere. Ligesom for gruppe 8 er det også for gruppe 7 blandt mandlige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande, at vi finder den højeste andel i denne gruppe med 0,67 % efterfulgt af mandlige indvandrere fra MENAPT-lande, hvor andelen i gruppe 7 er 0,53 % (Tabel 4.2). En næsten ligeså høj andel finder vi blandt mandlige efterkommere fra ikke-MENAPT-lande, hvor andelen i gruppe 7 er 0,52 %. Til sammenligning er andelen i gruppe 7 blandt de 18-79-årige danske mænd 0,38 %. Også i forhold til andelen i gruppe 7 finder vi den laveste andel blandt mændene i gruppen af indvandrere fra ikke-MENAPT-lande, hvor denne andel er 0,29 %.

Ud af i alt 14.096 mænd mellem 18 og 79 år i gruppe 7 og 8 tilsammen udgør mandlige indvandrere og efterkommere 2.084 personer, svarende til ca. hver syvende mand i gruppe 7 og 8, mens danske mænd udgør 12.012 personer (Tabel 4.3).

Det er en væsentligt lavere andel blandt kvinder end mænd, der tilhører de mest udsatte grupper 7 og 8. Endvidere ser vi blandt kvinder ikke samme forskel mellem danskere, indvandrere og efterkommere som blandt mændene i andelen i de mest udsatte grupper. Den højeste andel i gruppe 8 finder vi blandt kvinderne i gruppen af kvindelige efterkommere fra ikke-MENAPT-lande, hvor denne andel er 0,17 % (Tabel 4.2). Blandt danske kvinder og kvindelige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande finder vi samme andel på 0,10 % i gruppe 8. Den laveste andel i gruppe 8 finder vi derimod blandt kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande hvor gruppe 8 kun udgør 0,05 %, mens den næstlaveste andel på 0,08 % er blandt kvindelige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande. Ser vi på andelen i gruppe 7, er denne andel højest blandt danske kvinder med 0,10 %, mens denne andel er lavest blandt kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande med 0,02 % efterfulgt af kvindelige efterkommere fra MENAPT-lande med 0,03 %.

Ud af i alt 3.999 kvinder mellem 18 og 79 år i gruppe 7 og 8 udgør kvindelige indvandrere og efterkommere 367 personer, svarende til knap hver tiende kvinde i gruppe 7 og 8, mens danske kvinder udgør 3.632 personer i de to grupper (Tabel 4.3).

Som tidligere nævnt er der en betydelig forskel i alderssammensætningen mellem danskere, indvandrere og efterkommere, og vi har derfor også set på andelen i de otte grupper i risiko for udsathed inden for hver aldersgruppe (tabellerne 4.4-4.6).

Ser vi på aldersgruppen af 18-29-årige (Tabel 4.4) er det i gruppen af mandlige indvandrere fra MENAPT-lande, at vi finder den højeste andel i de to mest udsatte grupper med 0,64 % i gruppe 8 og 0,77 % i gruppe 7. Blandt de 18-29-årige danske

mænd er de tilsvarende andele 0,35 % i gruppe 8 og 0,32 % i gruppe 7. Blandt de 18-29-årige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande er 0,37 % i gruppe 8, hvilket således er på niveau med de danske mænd i samme aldersgruppe, mens andelen i gruppe 7 er 0,56 %, og dermed noget højere end blandt danske mænd.

Blandt de 18-29-årige kvinder er der en væsentligt mindre forskel mellem danskere, indvandrere og efterkommere i andelen i de mest udsatte grupper 7 og 8. Der skal i den forbindelse gøres opmærksom på, at det pga. et lavt antal personer har været nødvendigt at "blænde" en af tabellens celler, nemlig for andelen i gruppe 7 blandt 18-29-årige kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande. Ser vi i stedet på andelen i gruppe 8, er denne andel højest med 0,15 % i gruppen af kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande. Denne andel er dog kun lidt højere end i de øvrige grupper, hvor andelen i gruppe 8 fx er 0,11 % i gruppen af 18-29-årige danske kvinder og ligeledes 0,11 % i gruppen af 18-29-årige kvindelige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande.

Blandt de 30-59-årige mænd finder vi den højeste andel i de mest udsatte grupper blandt mandlige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande, hvor andelen i gruppe 8 er 0,86 %, og andelen i gruppe 7 er 0,90 % (Tabel 4.5). Til sammenligning er disse andele blandt 30-59-årige danske mænd hhv. 0,35 % og 0,44 %. Også i grupperne af 30-59-årige mandlige indvandrere fra MENAPT-lande og 30-59-årige mandlige efterkommere med oprindelse i ikke-MENAPT-lande finder vi en højere andel i både gruppe 7 og 8 end i gruppen af mænd med dansk oprindelse i samme aldersgruppe.

Blandt de 30-59-årige kvinder er der generelt en væsentligt lavere andel i de mest udsatte grupper end blandt de 30-59-årige mænd. Den højeste andel i gruppe 8 finder vi i gruppen af kvindelige efterkommere fra ikke-MENAPT-lande med 0,28 %, mens den tilsvarende andel er 0,12 % blandt danske kvinder i samme aldersgruppe (Tabel 4.5), mens andelen i gruppe 7 er 0,11 % i begge disse grupper. Den laveste andel i de mest udsatte grupper findes blandt 30-59-årige kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande med 0,04 % i gruppe 8 og 0,03 % i gruppe 7.

I den ældste aldersgruppe 60-79-årige er der generelt en væsentligt lavere andel i de udsatte grupper end blandt de 18-29-årige og 30-59-årige (Tabel 4.6). Det skyldes særligt, at borgere i udsathed ofte dør væsentligt tidligere end borgere i almenbefolkningen. Da der i den ældste aldersgruppe er meget få efterkommere, ser vi her på gruppen af danskere og indvandrere. Selvom der generelt er tale om ret små andele, ses blandt mændene en forskel mellem danskere og indvandrere i andelen i gruppe 8. Andelen er højest i gruppen af mandlige indvandrere fra MENAPT-lande med 0,21 %, mens denne andel er 0,10 % blandt danske mænd i samme

aldersgruppe. Samme forskel ses ikke i andelen i gruppe 7, der er nogenlunde den samme blandt mandlige danskere og indvandrere i den ældste aldersgruppe.

Blandt kvinderne i den ældste aldersgruppe er der 0,05 % i gruppe 8 blandt både danske kvinder og kvindelige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande, mens andelen i gruppe 7 er hhv. 0,12 % og 0,10 % i disse grupper (Tabel 4.5). Blandt de kvindelige indvandrere er der dog antalsmæssigt tale om meget få personer i disse grupper (Bilagstabel 1.19).

Ud over analysen af andelen i grupperne i risiko for udsathed blandt indvandrere og efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande og ikke-MENAPT-lande har vi foretaget en tilsvarende analyse, men hvor indvandrere og efterkommere er opdelt på oprindelse i hhv. vestlige og ikke-vestlige lande. Disse opgørelser er vist i rapportens bilagstabellerne 1.20-1.23 for hhv. hele gruppen af 18-79-årige og i de enkelte aldersgrupper. Disse analyser viser generelt, at opdelingen ud fra oprindelse i vestlige og ikke-vestlige lande ikke i samme grad indfanger en overhyppighed i andelen med høj kompleksitet i udsathed blandt mandlige indvandrere og efterkommere sammenlignet med personer med dansk oprindelse. Det skyldes formentlig, at grupperne af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande er væsentlig mere heterogen og i højere grad også inkluderer personer fra lande, hvor der ikke er en overhyppighed i risikoen for udsathed sammenlignet med personer med dansk oprindelse.

Tabel 4.2 Andel i de otte grupper i risiko for udsathed for 18-79-årige, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Procent.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Mænd	Kvinder	Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
			Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Gruppe 1-8 samlet	6,57	7,24	5,16	5,74	11,56	11,62	7,54	8,63	8,31	7,33
Psykisk lidelse med misbrug og kompleksitet (grp. 8)	0,27	0,10	0,22	0,08	0,51	0,05	0,34	0,17	0,54	0,10
Misbrug med kompleksitet (grp. 7)	0,38	0,10	0,29	0,06	0,53	0,02	0,52	0,09	0,67	0,03
Psykisk lidelse med misbrug (grp. 6)	0,84	0,53	0,50	0,30	0,84	0,18	0,91	0,53	0,85	0,40
Hjemløshed (grp. 5)	0,17	0,07	0,32	0,14	1,13	0,31	0,40	0,21	0,72	0,39
Stofmisbrug (grp. 4)	0,59	0,15	0,28	0,07	0,57	0,04	0,75	0,25	0,85	0,14
Alkoholmisbrug (grp. 3)	0,83	0,32	0,57	0,20	0,21	0,02	0,44	0,19	0,09	0,01
Svær psykisk lidelse (grp. 2)	0,88	1,50	0,82	1,14	1,63	1,44	1,34	2,04	1,57	1,54
Øvrig psykisk lidelse (grp. 1)	2,61	4,47	2,15	3,74	6,14	9,56	2,85	5,16	3,03	4,71
Den øvrige befolkning	93,43	92,76	94,84	94,26	88,44	88,38	92,46	91,37	91,69	92,67
Hele befolkningen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Antal personer (N)	1.847.635	1.854.886	142.473	164.018	78.737	65.641	19.292	18.360	29.815	27.931

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretania, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

Tabel 4.3 Antal i de otte grupper i risiko for udsathed for 18-79-årige, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Antal personer.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Mænd	Kvinder	Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
			Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Gruppe 1-8 samlet	121.426	134.374	7.356	9.414	9.105	7.626	1.454	1.584	2.477	2.046
Psykisk lidelse med misbrug og kompleksitet (grp. 8)	5.014	1.765	320	132	404	31	65	31	160	28
Misbrug med kompleksitet (grp. 7)	6.998	1.867	417	106	416	16	101	16	201	7
Psykisk lidelse med misbrug (grp. 6)	15.450	9.811	719	500	660	115	175	97	252	113
Hjemløshed (grp. 5)	3.199	1.346	461	225	889	202	77	38	214	108
Stofmisbrug (grp. 4)	10.913	2.848	397	122	446	29	144	45	254	40
Alkoholmisbrug (grp. 3)	15.321	5.958	810	336	167	12	85	35	26	4
Svær psykisk lidelse (grp. 2)	16.249	27.809	1.166	1.866	1.287	945	258	374	468	431
Øvrig psykisk lidelse (grp. 1)	48.282	82.970	3.066	6.127	4.836	6.276	549	948	902	1.315
Den øvrige befolkning	1.726.209	1.720.512	135.117	154.604	69.632	58.015	17.838	16.776	27.338	25.885
Hele befolkningen	1.847.635	1.854.886	142.473	164.018	78.737	65.641	19.292	18.360	29.815	27.931

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretaniien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet, samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

Tabel 4.4 Andel i de otte grupper i risiko for udsathed for 18-29-årige, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Procent.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Mænd	Kvinder	Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
			Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Gruppe 1-8 samlet	10,05	12,85	5,40	6,67	10,93	9,01	6,51	8,70	7,26	6,90
Psykisk lidelse med misbrug og kompleksitet (grp. 8)	0,35	0,11	0,27	0,13	0,64	0,15	0,23	0,10	0,37	0,11
Misbrug med kompleksitet (grp. 7)	0,32	0,04	0,25	0,03	0,77	-	0,37	0,04	0,56	0,03
Psykisk lidelse med misbrug (grp. 6)	1,25	0,96	0,55	0,46	0,87	0,34	0,58	0,51	0,59	0,44
Hjemløshed (grp. 5)	0,20	0,12	0,47	0,21	1,70	0,67	0,42	0,24	0,84	0,46
Stofmisbrug (grp. 4)	1,43	0,37	0,60	0,21	0,92	0,13	0,75	0,33	0,73	0,17
Alkoholmisbrug (grp. 3)	0,18	0,06	0,13	0,04	0,10	-	0,08	0,03	0,05	0,02
Svær psykisk lidelse (grp. 2)	1,14	2,70	0,73	1,40	1,03	1,13	1,02	2,02	1,19	1,36
Øvrig psykisk lidelse (grp. 1)	5,18	8,50	2,41	4,20	4,90	6,53	3,06	5,43	2,93	4,31
Den øvrige befolkning	89,95	87,15	94,60	93,33	89,07	90,99	93,49	91,30	92,74	93,10
Hele befolkningen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Antal personer (N)	369.083	350.552	18.310	19.491	11.014	8.465	10.373	9.801	19.786	18.572

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

Tabel 4.5 Andel i de otte grupper i risiko for udsathed for 30-59-årige, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Procent.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Mænd	Kvinder	Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
			Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Gruppe 1-8 samlet	6,79	7,30	5,22	5,86	12,72	13,05	9,34	9,17	10,36	8,17
Psykisk lidelse med misbrug og kompleksitet (grp. 8)	0,35	0,12	0,24	0,08	0,57	0,04	0,53	0,28	0,86	0,07
Misbrug med kompleksitet (grp. 7)	0,44	0,11	0,29	0,06	0,55	0,03	0,74	0,11	0,90	-
Psykisk lidelse med misbrug (grp. 6)	0,96	0,51	0,53	0,29	0,96	0,17	1,41	0,57	1,36	0,34
Hjemløshed (grp. 5)	0,21	0,08	0,34	0,14	1,16	0,29	0,38	0,20	0,48	0,24
Stofmisbrug (grp. 4)	0,57	0,13	0,27	0,06	0,55	0,04	0,89	0,15	1,09	-
Alkoholmisbrug (grp. 3)	0,86	0,28	0,56	0,18	0,21	0,02	0,67	0,27	0,16	-
Svær psykisk lidelse (grp. 2)	0,99	1,54	0,83	1,09	1,90	1,59	1,86	2,21	2,32	1,91
Øvrig psykisk lidelse (grp. 1)	2,43	4,53	2,18	3,96	6,82	10,87	2,87	5,38	3,20	5,48
Den øvrige befolkning	93,21	92,70	94,78	94,14	87,28	86,95	90,66	90,83	89,64	91,83
Hele befolkningen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Antal personer (N)	917.839	903.175	97.730	113.159	53.346	47.115	7.427	7.157	10.017	9.343

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

Tabel 4.6 Andel i de otte grupper i risiko for udsathed for 60-79-årige, særskilt for personer af dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Procent.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Mænd	Kvinder	Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
			Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Gruppe 1-8 samlet	3,92	3,89	4,80	4,72	7,76	7,10	5,70	5,35	-	-
Psykisk lidelse med misbrug og kompleksitet (grp. 8)	0,10	0,05	0,14	0,05	0,21	0,00	-	-	-	0,00
Misbrug med kompleksitet (grp. 7)	0,32	0,12	0,34	0,10	0,24	-	0,54	0,29	0,00	0,00
Psykisk lidelse med misbrug (grp. 6)	0,36	0,31	0,39	0,25	0,35	0,05	0,67	0,43	0,00	0,00
Hjemløshed (grp. 5)	0,10	0,03	0,18	0,08	0,57	0,07	0,34	0,00	0,00	0,00
Stofmisbrug (grp. 4)	0,07	0,06	0,10	0,04	0,37	-	0,00	-	0,00	0,00
Alkoholmisbrug (grp. 3)	1,20	0,53	0,91	0,39	0,29	-	1,81	0,93	0,00	0,00
Svær psykisk lidelse (grp. 2)	0,53	0,74	0,85	1,16	1,13	0,98	0,94	1,28	0,00	0,00
Øvrig psykisk lidelse (grp. 1)	1,23	2,04	1,89	2,65	4,59	5,96		2,21	-	-
Den øvrige befolkning	96,08	96,11	95,20	95,28	92,24	92,90	94,30	94,65		
Hele befolkningen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Antal personer (N)	560.713	601.159	26.433	31.368	14.377	10.061	1.492	1.402	12	16

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

4.3 Opsamling

I dette kapitel har vi tegnet et billede af udsathed blandt danskere, indvandrere og efterkommere ud fra den samme analysemetode, som vi tidligere har anvendt i undersøgelsen "Socialt udsatte borgeres brug af velfærdssystemet" (Benjaminsen m.fl., 2018). Ud fra denne analysemetode er befolkningen inddelt i otte grupper i risiko for udsathed samt den øvrige befolkning. Inddelingen i de otte grupper i risiko for udsathed er baseret på de samme risikoindikatorer for udsathed, som vi har gennemgået i Kapitel 3, samt et par supplerende indikatorer. Disse grupper aftegner tilsammen et spektrum af udsathed fra en lav til en høj kompleksitet i udsathed.

Kapitlets analyser har generelt vist, at mandlige indvandrere og efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande og i nogen grad også mandlige efterkommere fra ikke-MENAPT-lande er overrepræsenterede i grupperne med høj kompleksitet i udsathed sammenlignet med mænd med dansk oprindelse. Derimod finder vi ikke en tilsvarende overrepræsentation blandt de kvindelige indvandrere og efterkommere.

Overhyppigheden i andelen med høj kompleksitet i udsathed blandt mandlige indvandrere og efterkommere fra MENAPT-lande gør sig særligt gældende i aldersgruppen af 30-59-årige. Blandt de 30-59-årige mandlige efterkommere fra MENAPT-lande er andelen i gruppen med den højeste kompleksitet i udsathed (gruppe 8) således ca. 2,5 gange så høj som blandt mænd med dansk oprindelse i samme aldersgruppe, og blandt de 30-59-årige mandlige indvandrere fra MENAPT-lande er denne andel næsten dobbelt så høj som blandt mænd med dansk oprindelse. Også blandt de 18-29-årige mandlige indvandrere fra MENAPT-lande er andelen med høj kompleksitet i udsathed næsten dobbelt så høj sammenlignet med mænd af dansk oprindelse i samme aldersgruppe, mens andelen er nogenlunde lige høj blandt de 18-29-årige mandlige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande som i gruppen af mænd med dansk oprindelse i samme aldersgruppe.

5 Uddannelse og beskæftigelse

I dette kapitel afdækker vi forhold omkring uddannelse og beskæftigelse blandt danskere, indvandrere og efterkommere. Vi ser på den højeste fuldførte uddannelse og på beskæftigelses- og forsørgelsesstatus i de forskellige grupper. Vi ser også på dem i de forskellige grupper, som ikke er i beskæftigelse eller uddannelse, og på, hvor stor en andel i denne gruppe der er registreret på de forskellige risikoindikatorer for udsathed. Endelig ser vi også på andelen i beskæftigelse og uddannelse i de otte grupper i risiko for udsathed, som vi belyste i Kapitel 4.

5.1 Uddannelse

Der er generelt en betydelig forskel i uddannelsesniveautet blandt indvandrere og efterkommere sammenlignet med personer med dansk oprindelse. Tabel 5.1 viser fordelingen efter højeste fuldførte uddannelse i de forskellige analysegrupper. Grupperne af indvandrere og efterkommere er opdelt efter oprindelse i MENAPT-lande og ikke-MENAPT-lande. Uddannelsesfordelingen er opgjort inden for hver aldersgruppe og opdelt på mænd og kvinder. Vi har afgrænset denne opgørelse til kun at omfatte aldersgrupperne af 18-29-årige og 30-59-årige.

I aldersgruppen af 18-29-årige skal det tages i betragtning, at mange stadig er under uddannelse. Der ses dog allerede flere væsentlige forskelle mellem grupperne. Det gælder særligt blandt de 18-29-årige mænd, hvor andelen der har fuldført en erhvervsfaglig uddannelse, er væsentligt højere blandt de danske mænd, 17,8 %, end blandt mandlige indvandrere og efterkommere. Den laveste andel med en erhvervsfaglig uddannelse finder vi blandt de 18-29-årige mandlige indvandrere fra MENAPT-lande, hvor kun 6,3 % har fuldført en erhvervsfaglig uddannelse. Denne andel er stort set lige så lav, 6,5 %, blandt de 18-29-årige mandlige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande. I gruppen af 18-29-årige mandlige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande har 9,7 % en erhvervsfaglig uddannelse, mens andelen er 7,5 % i gruppen af 18-29-årige mandlige efterkommere fra ikke-MENAPT-lande. Blandt de 18-29-årige mandlige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande modsvarer den lavere andel med en erhvervsfaglig uddannelse dog af en væsentligt højere andel, 39,5 %, med en videregående uddannelse end blandt 18-29-årige danske mænd, hvor 18,2 % har fuldført en videregående uddannelse. Det afspejler, at der i gruppen af indvandrere fra ikke-MENAPT-lande generelt er en betydelig gruppe af "arbejdstagere" fra en række forskellige lande, herunder fra EU-lande, og at en betydelig del i denne gruppe således har en videregående uddannelse. For 18-29-årige mandlige indvandrere fra MENAPT-lande og for efterkommere fra både MENAPT- og ikke-MENAPT-

lande modsvarer den lavere andel med en erhvervsfaglig uddannelse derimod af en højere andel, der kun har grundskolen som højeste fuldførte uddannelse, og således ikke har opnået en erhvervskompetencegivende uddannelse efter grundskolen. Blandt de 18-29-årige mænd er andelen, der kun har grundskolen som højeste fuldførte uddannelse, højest blandt mandlige indvandrere fra MENAPT-lande, hvor denne andel er 53,8 % efterfulgt af mandlige efterkommere fra MENAPT-lande med 46,3 %. Det er en markant højere andel end blandt danske mænd i samme aldersgruppe, hvor 33,0 % har grundskolen som højeste fuldførte uddannelse.

Blandt de 18-29-årige kvinder er forskellen i uddannelsesniveaet mellem danskere, indvandrere og efterkommere ikke lige så markant som blandt mændene. I alle grupperne er der generelt en højere andel med en videregående uddannelse blandt kvinderne end blandt mændene. Særligt adskiller uddannelsesniveaet blandt de 18-29-årige danske kvinder og de 18-29-årige kvindelige efterkommere (fra både MENAPT- og ikke-MENAPT-lande) sig ikke markant. Eksempelvis har 26,4 % af de 18-29-årige danske kvinder fuldført en videregående uddannelse, mens denne andel er 24,1 % blandt de 18-29-årige kvindelige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande. Andelen med en erhvervsfaglig uddannelse er dog lidt højere blandt 18-29-årige kvinder med dansk oprindelse, 10,6 %, sammenlignet med kvindelige indvandrere og efterkommere i samme aldersgruppe. For eksempel har 6,9 % af 18-29-årige kvindelige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande en erhvervsfaglig uddannelse. Tilsvarende er der en lidt højere andel, 30,5 %, i sidstnævnte gruppe, der kun har grundskolen som højeste fuldførte uddannelsesniveau, mens denne andel er 25,6 % blandt de 18-29-årige danske kvinder. Den højeste andel blandt de 18-29-årige kvinder, der kun har grundskolen som højeste fuldførte uddannelsesniveau, finder vi i gruppen af kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande med 42,0 %, hvilket er væsentligt højere end blandt danske kvinder, hvor denne andel er 25,6 %. Det afspejler ikke blot de lavere andele med en videregående uddannelse og med en erhvervsfaglig uddannelse, men også en lavere andel med en gymnasial uddannelse i gruppen af 18-29-årige kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande.

I aldersgruppen af 30-59-årige ser vi blandt mændene samme tendens til, at andelen med en erhvervsfaglig uddannelse er væsentligt lavere blandt mandlige indvandrere og efterkommere end blandt danske mænd. Den laveste andel med en erhvervsfaglig uddannelse finder vi blandt de 30-59-årige mandlige indvandrere fra MENAPT-lande, hvor 17,1 % har en erhvervsfaglig uddannelse, efterfulgt af de 30-59-årige mandlige efterkommere fra MENAPT-lande, hvor denne andel er 20,7 %. Det er en væsentligt lavere andel end blandt danske mænd i samme aldersgruppe, hvor 40,5 % har en erhvervsfaglig uddannelse. Blandt 30-59-årige mandlige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande har 24,3 % en erhvervsfaglig uddannelse, og næsten samme andel finder vi blandt mandlige efterkommere fra ikke-MENAPT-lande i samme aldersgruppe, hvor 24,7 % har en erhvervsfaglig uddannelse. I de to

sidstnævnte grupper kompenseres den lavere andel med en erhvervsfaglig uddannelse dog i nogen grad af, at der samtidig er en højere andel med en videregående uddannelse end blandt de 30-59-årige danske mænd. Blandt de 30-59-årige mandlige indvandrere og efterkommere fra MENAPT-lande finder vi derimod lavere andele både med en videregående uddannelse og med en erhvervsfaglig uddannelse end i de øvrige grupper, hvilket samtidig afspejler sig i en væsentligt højere andel i disse to grupper (hhv. 31,0 % og 35,0 %), der kun har grundskolen som højeste fuldførte uddannelsesniveau, mens denne andel er 15,8 % blandt de 30-59-årige danske mænd.

Blandt de 30-59-årige kvinder er der i de fleste af grupperne generelt en højere andel med en videregående uddannelse blandt kvinderne end blandt mændene i samme aldersgruppe. Blandt de 30-59-årige danske kvinder har 50,1 % en videregående uddannelse sammenlignet med 36,4 % af de danske mænd i samme aldersgruppe. Omvendt har færre af kvinderne en erhvervsfaglig uddannelse – denne andel er 33,0 % blandt de 30-59-årige danske kvinder sammenlignet med 40,5 % af de danske mænd i samme aldersgruppe. Blandt de 30-59-årige kvindelige indvandrere og efterkommere fra ikke-MENAPT-lande er andelen med en videregående uddannelse lidt højere end blandt de danske kvinder med hhv. 51,4 % og 51,1 %, mens andelen med en erhvervsfaglig uddannelse derimod er lavere end blandt de danske kvinder. Andelen med en videregående uddannelse er næsten lige så høj blandt de 30-59-årige kvindelige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande, hvor 47,1 % har en videregående uddannelse. Blandt de 30-59-årige kvindelige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande er der dog en højere andel, 18,4 %, der kun har grundskolen som højeste fuldførte uddannelse, end blandt de danske kvinder i samme aldersgruppe, hvor 11,3 % har grundskolen som højeste fuldførte uddannelse. Den laveste andel med en videregående uddannelse blandt de 30-59-årige kvinder finder vi blandt de kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande med 23,7 %, hvilket er en langt lavere andel end i de øvrige grupper. Samtidig finder vi i denne gruppe også den laveste andel, 19,5 %, med en erhvervsfaglig uddannelse. Det afspejles også i, at det er blandt de 30-59-årige kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande, at vi finder den højeste andel, 23,7 %, der kun har grundskolen som højeste fuldførte uddannelse. Samtidig er det i denne gruppe, at vi finder den højeste andel, der ikke har fuldført grundskolen, med 10,9 %. Her skal vi gøre opmærksom på, at vi også har medtaget oplysninger om uddannelse fra indvandrerens hjemlande, og at denne gruppe også indbefatter dem med grundskoleuddannelse lavere end svarende til 9. klasse.

Tabel 5.1 Højest fuldført uddannelse for 18-59-årige, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn og alder. Procent.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Mænd	Kvinder	Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
			Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
<i>18-29-årige</i>										
Videregående	18,2	26,4	39,5	49,0	12,9	21,3	20,2	28,3	15,1	24,1
Erhvervsfaglig	17,8	10,6	9,7	7,2	6,3	6,5	7,5	6,5	6,5	6,9
Gymnasial	30,1	36,8	21,2	22,4	19,9	25,9	36,3	40,5	30,1	37,7
Grundskole	33,0	25,6	27,3	19,7	53,8	42,0	34,8	24,0	46,3	30,5
Ikke fuldført grundskole	0,7	0,4	0,8	0,6	2,4	1,5	0,7	0,4	1,4	0,4
Ukendt	0,2	0,2	1,5	1,1	4,7	2,8	0,5	0,4	0,7	0,4
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal personer (N)	369.083	350.552	18.310	19.491	11.014	8.465	10.373	9.801	19.786	18.572
<i>30-59-årige</i>										
Videregående	36,4	50,1	47,4	51,4	24,2	23,7	40,7	51,1	30,7	47,1
Erhvervsfaglig	40,5	33,0	24,3	22,5	17,1	19,5	24,7	23,2	20,7	25,9
Gymnasial	5,3	4,8	8,6	7,6	9,9	9,7	9,0	7,8	8,9	6,2
Grundskole	15,8	11,3	12,0	10,7	31,0	23,7	18,4	13,3	35,0	18,4
Ikke fuldført grundskole	1,2	0,5	1,9	2,9	8,1	10,9	1,6	0,9	2,2	0,9
Ukendt	0,8	0,4	5,8	4,9	9,8	12,6	5,5	3,7	2,6	1,5
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal personer (N)	917.839	903.175	97.730	113.159	53.346	47.115	7.427	7.157	10.017	9.343

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

5.2 Beskæftigelse

I dette afsnit ser vi på mønstre i beskæftigelse og forsørgelse blandt indvandrere og efterkommere sammenlignet med personer med dansk oprindelse. Vi opgør i den forbindelse også andelen, der er registreret på risikoindikatorerne for udsathed blandt dem, der ikke er i beskæftigelse og uddannelse inden for de forskellige analysegrupper. Vi ser også på andelen i beskæftigelse og uddannelse inden for hver af de otte grupper i risiko for udsathed, som vi opstillede i Kapitel 4.

Tabel 4.2 viser fordelingen på beskæftigelse og forsørgelsesstatus blandt danskere, indvandrere og efterkommere. Grupperne af indvandrere og efterkommere er opdelt efter oprindelse i MENAPT-lande og ikke-MENAPT-lande. Fordelingen på beskæftigelse og forsørgelsesstatus er opgjort inden for hver aldersgruppe og opdelt på mænd og kvinder. Vi har afgrænset opgørelsen til kun at omfatte aldersgrupperne af 18-29-årige og 30-59-årige. Beskæftigelses- og forsørgelsesstatus er opgjort i 2021, og personerne er placeret i den kategori, som personen har befundet sig i den længste periode i løbet af året.

Når vi ser på aldersgruppen af 18-29-årige, skal det tages i betragtning, at mange i denne aldersgruppe stadig er under uddannelse og dermed opgjort som studerende i tabellen. Det ses, at andelen af studerende ikke varierer markant mellem grupperne, og at andelen af studerende blandt indvandrere og efterkommere i nogle af grupperne ligger lidt over og i andre af grupperne ligger lidt under niveauet blandt danske unge.

Ser vi på gruppen af 18-29-årige mænd, er andelen af studerende nogenlunde den samme, når vi sammenligner gruppen af mandlige efterkommere med danske mænd. I gruppen af 18-29-årige mandlige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande er 49,6 % studerende, hvilket er stort set samme andel som blandt de 18-29-årige danske mænd, hvor 48,3 % er studerende. Blandt de 18-29-årige mandlige efterkommere fra ikke-MENAPT-lande finder vi en lidt højere andel af studerende med 55,6 %. Der er dog samtidig en lavere andel i beskæftigelse blandt de 18-29-årige mandlige efterkommere end blandt danske mænd i samme aldersgruppe. I gruppen af 18-29-årige mandlige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande er 31,7 % i beskæftigelse, og blandt de 18-29-årige mandlige efterkommere med oprindelse i ikke-MENAPT-lande er denne andel 32,0 %, mens 41,4 % af de danske mænd i samme aldersgruppe er i beskæftigelse. Særligt blandt de 18-29-årige mandlige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande modsvares den lavere andel i beskæftigelse af en højere andel, der står uden for arbejdsmarkedet, hvilket er tilfældet for 11,4 % i denne gruppe sammenlignet med 4,7 % af de 18-29-årige danske mænd. Også blandt de 18-29-årige mandlige indvandrere finder

vi en højere andel, der står uden for arbejdsmarkedet, sammenlignet med danske mænd i samme aldersgruppe. Blandt de 18-29-årige mandlige indvandrere fra MENAPT-lande står 11,6 % uden for arbejdsmarkedet, ligesom vi i denne gruppe også finder en lavere andel, 39,2 %, under uddannelse end blandt de 18-29-årige danske mænd. Derimod er andelen i beskæftigelse nogenlunde den samme blandt de 18-29-årige mandlige indvandrere fra MENAPT-lande, med 42,1 %, som blandt de 18-29-årige danske mænd. Også blandt de 18-29-årige mandlige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande finder vi en højere andel, 12,0 %, der står uden for arbejdsmarkedet, ligesom der i denne gruppe også er en væsentligt lavere andel, 32,5 %, der er studerende, sammenlignet med danske mænd i samme aldersgruppe. Derimod finder vi i gruppen af 18-29-årige mandlige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande samtidig en højere andel, 50,5 %, i beskæftigelse end blandt danske mænd i samme aldersgruppe.

I gruppen af 18-29-årige kvinder ser vi, at andelen af studerende er lidt højere blandt de 18-29-årige kvindelige efterkommere fra både MENAPT- og ikke-MENAPT-lande end blandt danske kvinder i samme aldersgrupper. Blandt de 18-29-årige kvindelige efterkommere fra MENAPT-lande er 59,4 % studerende, og blandt de 18-29-årige kvindelige efterkommere fra ikke-MENAPT-lande er denne andel 60,0 %. Det er en højere andel end blandt danske kvinder i samme aldersgruppe, hvor denne andel er 53,2 %. Tilsvarende er der dog en lidt højere andel i beskæftigelse blandt de 18-29-årige danske kvinder end blandt de kvindelige efterkommere i samme aldersgruppe. Andelen, der står uden for arbejdsmarkedet, er derimod nogenlunde den samme blandt de 18-29-årige kvindelige efterkommere som blandt de danske kvinder i samme aldersgruppe. Blandt de 18-29-årige kvindelige indvandrere finder vi derimod en højere andel, der står uden for arbejdsmarkedet, end i gruppen af danske kvinder. Blandt de 18-29-årige kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande står 17,4 % uden for arbejdsmarkedet, ligesom der i denne gruppe også er en væsentligt lavere andel, 22,5 %, i beskæftigelse end blandt danske kvinder i samme aldersgruppe. Derimod ligger andelen af studerende i førnævnte gruppe med 49,9 % på nogenlunde samme niveau som blandt de danske kvinder. Også i gruppen af 18-29-årige kvindelige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande finder vi en højere andel, 16,1 %, der står uden for arbejdsmarkedet end blandt de danske kvinder i samme aldersgruppe. Der er i denne gruppe også en lavere andel, 34,6 %, der er studerende, end blandt de danske kvinder, men samtidig er der dog en højere andel, 42,8 %, der er i beskæftigelse.

I aldersgruppen af 30-59-årige er der generelt betydelige forskelligheder i beskæftigelse og forsørgelsesstatus, når vi sammenligner grupperne af danskere, indvandrere og efterkommere. Ser vi på de 30-59-årige mænd, finder vi den laveste andel i beskæftigelse blandt mandlige indvandrere fra MENAPT-lande, hvor 58,1 % er i beskæftigelse sammenlignet med 84,0 % i gruppen af 30-59-årige danske mænd.

Tilsvarende er væsentligt flere i den førstnævnte gruppe, som er ledige, på kontanthjælp, førtidspension eller i gruppen 'øvrige uden for arbejdsmarkedet'. Eksempelvis er der blandt de 30-59-årige mandlige indvandrere fra MENAPT-lande 11,3 % på kontanthjælp og 14,2 % på førtidspension, mens de tilsvarende andele er hhv. 4,3 % og 5,4 % blandt 30-59-årige mænd med dansk oprindelse. Også i gruppen af 30-59-årige mandlige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande finder vi en væsentligt lavere andel i beskæftigelse, 69,6 %, end blandt danske mænd i samme aldersgruppe. Og blandt de mandlige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande finder vi også en højere andel af ledige, kontanthjælpsmodtagere og øvrige uden for arbejdsmarkedet, mens andelen på førtidspension er nogenlunde den samme som blandt danske mænd i samme aldersgruppe. Blandt de 30-59-årige mandlige indvandrere og efterkommere med oprindelse i ikke-MENAPT-lande er andelen i beskæftigelse noget højere med hhv. 77,5 % og 75,3 % end i de tilsvarende grupper fra MENAPT-lande, men også i disse grupper er andelen i beskæftigelse lavere end blandt danske mænd i samme aldersgruppe.

Blandt de 30-59-årige kvinder finder vi ligeledes en lavere andel i beskæftigelse i grupperne af indvandrere og efterkommere end i gruppen af kvinder med dansk oprindelse. Den laveste andel i beskæftigelse finder vi i gruppen af kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande, hvor 38,3 % er i beskæftigelse sammenlignet med 79,1 % i gruppen af 30-59-årige danske kvinder. I den førstnævnte gruppe er der samtidig væsentligt flere, som er ledige, på kontanthjælp, førtidspension eller i gruppen 'øvrige uden for arbejdsmarkedet'. Blandt de 30-59-årige kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande er der eksempelvis 18,9 % kontanthjælpsmodtagere, 16,6 % førtidspensionister og 15,6 % 'øvrige uden for arbejdsmarkedet', mens de tilsvarende andele er hhv. 6,6 %, 6,5 % og 3,2 % blandt 30-59-årige kvinder med dansk oprindelse. Også i gruppen af 30-59-årige kvindelige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande er der en væsentligt lavere andel i beskæftigelse, 65,5 %, end blandt danske kvinder i samme aldersgruppe. Blandt 30-59-årige indvandrere og efterkommere med oprindelse i ikke-MENAPT-lande er andelen i beskæftigelse hhv. 68,9 % og 73,6 %.

Tabel 5.2 Beskæftigelse og forsørgelse for 18-59-årige, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn og alder. Procent.

Beskæftigelse og forsørgelse	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
			Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
<i>18-29-årige</i>										
Beskæftigede	41,4	36,3	50,5	42,8	42,1	22,5	32,0	30,0	31,7	27,2
Ledige	1,0	0,9	3,2	3,9	2,4	2,5	1,8	1,5	2,2	2,5
Studerende	48,3	53,2	32,5	34,6	39,2	49,9	55,6	60,0	49,6	59,4
Kontanthjælpsmodtagere	3,2	3,9	1,3	2,4	3,8	6,9	1,8	2,0	3,2	2,9
Førtidspensionister	1,4	1,0	0,5	0,3	0,9	0,8	1,1	0,7	1,7	1,0
Øvrige uden for arbejdsmarkedet	4,7	4,7	12,0	16,1	11,6	17,4	7,8	5,7	11,4	6,9
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal personer (N)	369.083	350.552	18.310	19.491	11.014	8.465	10.373	9.801	19.786	18.572
<i>30-59-årige</i>										
Beskæftigede	84,0	79,1	77,7	68,9	58,1	38,3	75,3	73,6	69,6	65,5
Ledige	1,5	1,4	3,5	3,5	5,5	4,2	3,1	3,3	5,3	5,2
Studerende	2,4	3,2	2,8	5,9	3,4	6,3	4,4	5,4	5,3	8,0
Kontanthjælpsmodtagere	4,3	6,6	3,6	5,2	11,3	18,9	5,9	6,4	8,2	8,7
Førtidspensionister	5,4	6,5	4,2	4,7	14,2	16,6	5,6	5,0	5,3	4,5
Øvrige uden for arbejdsmarkedet	2,4	3,2	8,2	11,8	7,5	15,6	5,6	6,2	6,3	8,1
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal personer (N)	917.839	903.175	97.730	113.159	53.346	47.115	7.427	7.157	10.017	9.343

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Beskæftigelse, forsørgelsesstatus og udsathed

Vi har også set på sammenhængen mellem beskæftigelse/forsørgelsesstatus og udsathed blandt danskere, indvandrere og efterkommere. Her har vi set på andelen, der er registreret på risikofaktorerne for udsathed blandt hhv. dem, som hverken er i beskæftigelse eller er studerende, sammenlignet med gruppen af beskæftigede og studerende (under ét). I alle grupperne er der generelt en væsentligt større andel, der er registreret på en eller flere af risikoindikatorerne for udsathed, blandt dem, der ikke er i beskæftigelse/uddannelse. Der er dog en del variation mellem danskere, indvandrere og efterkommere i dette mønster.

I disse opgørelser har vi benyttet andelen, der er registreret på risikoindikatorerne for udsathed over det hidtidige livsforløb, da disse formentlig giver det mest retvisende billede i forhold til, hvordan fx psykiske lidelser eller (evt. tidligere) misbrugsproblemer kan have betydning for tilknytningen til arbejdsmarkedet. I tabellerne 5.3-5.6 er vist disse opgørelser for hhv. 18-29-årige mænd (Tabel 5.3), 18-29-årige kvinder (Tabel 5.4), 30-59-årige mænd (Tabel 5.5) og 30-59-årige kvinder (Tabel 5.6). Grupperne af indvandrere og efterkommere er opdelt på hhv. oprindelse i MENAPT- og ikke-MENAPT-lande.

Ser vi på de 18-29-årige mænd (Tabel 5.3) er der i gruppen af danske mænd, der ikke er i beskæftigelse eller uddannelse, 46,2 %, der er registreret på mindst én af de tre indikatorer: psykisk lidelse, misbrug og hjemløshed, og 48,2 %, der er registreret på mindst én af de fire indikatorer, når også en ubetinget fængselsstraf medregnes. Det er særligt en betydelig andel registreret med en psykisk lidelse, 41,3 %, i denne gruppe. Også i grupperne af 18-29-årige mandlige indvandrere fra MENAPT-lande og mandlige efterkommere fra både MENAPT- og ikke-MENAPT-lande er der blandt dem, der ikke er i beskæftigelse eller uddannelse en betydelig gruppe, der er registreret på mindst én af risikoindikatorerne. I gruppen af 18-29-årige mandlige indvandrere fra MENAPT-lande, der ikke er i beskæftigelse eller uddannelse, er 30,5 % registreret på mindst én af de tre indikatorer, mens 43,0 % er registreret på mindst én af de fire indikatorer. Blandt de 18-29-årige mandlige efterkommere fra ikke-MENAPT-lande er disse andele på hhv. 27,6 % og 35,5 %, mens andelen er hhv. 25,3 % og 45,5 % i gruppen af 18-29-årige mandlige efterkommere fra MENAPT-lande. I grupperne af 18-29-årige mandlige efterkommere fra MENAPT-lande, der ikke er i beskæftigelse eller uddannelse, er der dog en lavere andel med en psykisk lidelse end blandt de danske mænd i denne gruppe, mens der omvendt er en højere andel med en ubetinget fængselsstraf.

Blandt de 18-29-årige kvinder (Tabel 5.4) er der i gruppen af danske kvinder, der ikke er i beskæftigelse eller i uddannelse, en forholdsvis høj andel, der er registreret

på mindst én af risikoindikatorerne, mens denne andel er noget lavere i grupperne af kvindelige indvandrere og efterkommere i samme aldersgruppe, der ikke er i beskæftigelse eller uddannelse. I gruppen af 18-29-årige danske kvinder, der ikke er i beskæftigelse eller uddannelse, er det således 49,9 %, der er registreret på mindst én af de tre risikoindikatorer (psykisk lidelse, misbrug eller hjemløshed), og 50,1 %, der er registreret på mindst én af de fire risikoindikatorer, hvor også en ubetinget fængselsstraf regnes med. Blandt de 18-29-årige kvindelige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande, der ikke er i beskæftigelse eller uddannelse, er disse andele derimod kun hhv. 10,5 % og 10,7 %, og blandt de 18-29-årige kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande, der ikke er i beskæftigelse eller uddannelse, er de tilsvarende andele 15,7 % og 16,0 %. Det kan være tegn på, at der blandt de unge kvindelige indvandrere, som ikke er i beskæftigelse eller uddannelse, er andre grunde til dette. Det kunne fx være kulturelle eller sproglige barrierer i forhold til arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet. Der er dog også grund til opmærksomhed på, om der eventuelt kan være en underdiagnosticering – fx i forhold til psykiske lidelser – blandt de unge kvindelige indvandrere, der er uden beskæftigelse eller uddannelse. Blandt de 18-29-årige kvindelige efterkommere, der ikke er i beskæftigelse eller uddannelse, ser vi også en lavere andel, der er registreret på risikoindikatorerne for udsathed, men dog ikke en lige så lav andel som i indvandrergruppen.

I gruppen af 30-59-årige mænd er der generelt en forholdsvis høj andel af dem, der ikke er i beskæftigelse eller uddannelse, der samtidig er registreret på mindst én af risikoindikatorerne (Tabel 5.5). Det gælder både for danskere, indvandrere og efterkommere. Blandt de 30-59-årige danske mænd, der ikke er i beskæftigelse eller uddannelse, er 50,3 % registreret på mindst én af de tre indikatorer: psykisk lidelse, misbrug eller hjemløshed, mens 55,3 % er registreret på mindst én af de fire indikatorer, når også en ubetinget fængselsstraf regnes med. Disse andele er nogenlunde tilsvarende i grupperne af indvandrere og efterkommere, dog med undtagelse af de mandlige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande, der ikke er i beskæftigelse eller uddannelse, hvor de tilsvarende andele er noget lavere med hhv. 27,5 % og 30,8 %.

Også blandt de 30-59-årige kvinder, der ikke er i beskæftigelse eller uddannelse, er der generelt en forholdsvis høj andel, der er registreret på risikoindikatorerne (Tabel 5.6). Selvom andelen, der er registreret på risikoindikatorerne blandt de 30-59-årige kvinder, der ikke er i beskæftigelse og uddannelse, er lavere i nogle af grupperne af indvandrere og efterkommere end blandt de danske kvinder, er denne tendens dog ikke lige så udtalt som blandt de 18-29-årige kvinder. Blandt de 30-59-årige danske kvinder, der ikke er i beskæftigelse eller uddannelse, er 46,1 % registreret på mindst én af de tre indikatorer: psykisk lidelse, misbrug eller hjemløshed, og 46,5 % er registreret på mindst én af de fire indikatorer, når også en ubetinget fængselsstraf regnes med. Disse andele er nogenlunde tilsvarende i gruppen af 30-59-årige kvindelige efterkommere fra ikke-MENAPT-lande, der ikke er i

beskæftigelse eller uddannelse, hvor de tilsvarende andele er hhv. 42,4 % og 43,0 %. Den laveste andel registreret på risikoindikatorerne, blandt de 30-59-årige kvinder, der ikke er i beskæftigelse og uddannelse, finder vi blandt de kvindelige indvandrere fra ikke-MENAPT-andele, hvor førnævnte andele er hhv. 24,7 % og 25,0 %.

Tabel 5.3 Andel registreret på risikoindikatorer for udsathed målt over det hidtidige livsforløb blandt 18-29-årige mænd, særskilt for herkomst og beskæftigelsesstatus, 2021. Procent.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
			Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
	Beskæftiget el. studerende	Hverken beskæftiget el. studerende	Beskæftiget el. studerende	Hverken beskæftiget el. studerende	Beskæftiget el. studerende	Hverken beskæftiget el. studerende	Beskæftiget el. studerende	Hverken beskæftiget el. studerende	Beskæftiget el. studerende	Hverken beskæftiget el. studerende
Psykisk lidelse i alt	10,8	41,3	4,6	10,7	8,3	22,5	6,6	22,8	6,4	19,8
Svær psykisk lidelse	1,1	10,8	0,8	4,2	1,1	6,5	0,9	8,4	1,0	7,2
Øvrig psykisk lidelse	10,4	38,4	4,2	8,8	7,8	19,8	6,2	19,1	5,9	16,6
Misbrug i alt	3,4	16,6	1,6	5,1	2,4	11,8	1,7	8,7	1,7	8,6
Alkoholmisbrug	0,7	3,5	0,4	1,4	0,4	1,9	0,3	1,9	0,2	1,0
Stofmisbrug	2,9	15,5	1,4	4,6	2,0	10,9	1,5	7,8	1,5	8,2
Samtidig psykisk lidelse og misbrug	1,5	11,8	0,7	3,1	0,9	6,9	0,6	5,2	0,6	4,8
Hjemløshed	0,3	4,2	0,5	2,9	1,6	8,6	0,3	4,5	0,7	4,6
Ubetinget fængselsstraf	1,0	6,2	0,9	4,6	3,6	22,8	2,1	13,3	5,0	29,1
Mindst én af tre: psykisk lidelse, misbrug eller hjemløshed	12,7	46,6	5,7	13,7	10,7	30,5	7,9	27,6	7,9	25,3
Mindst én af fire: psykisk lidelse, misbrug, hjemløshed eller ubetinget fængselsstraf	13,2	48,2	6,3	16,1	13,4	43,0	9,3	35,5	12,0	45,5
Antal personer (N)	331.040	38.043	15.189	3.121	8.957	2.057	9.083	1.290	16.102	3.684

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

Tabel 5.4 Andel registreret på risikoindikatorer for udsathed målt over det hidtidige livsforløb blandt 18-29-årige kvinder, særskilt for herkomst og beskæftigelsesstatus, 2021. Procent.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
			Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
	Beskæftiget el. studerende	Hverken beskæftiget el. studerende	Beskæftiget el. studerende	Hverken beskæftiget el. studerende	Beskæftiget el. studerende	Hverken beskæftiget el. studerende	Beskæftiget el. studerende	Hverken beskæftiget el. studerende	Beskæftiget el. studerende	Hverken beskæftiget el. studerende
Psykisk lidelse i alt	14,3	48,3	7,5	9,9	10,5	14,4	9,6	26,3	8,1	18,4
Svær psykisk lidelse	2,4	17,4	1,4	3,6	1,5	2,4	1,9	9,8	1,4	5,7
Øvrig psykisk lidelse	13,9	46,1	7,0	9,2	10,2	13,7	9,1	24,2	7,7	17,3
Misbrug i alt	1,4	9,9	0,9	2,0	0,8	1,2	1,1	5,4	0,7	3,4
Alkoholmisbrug	0,4	2,5	0,2	0,7	0,2	0,5	0,2	1,6	< 0,1	0,8
Stofmisbrug	1,1	8,7	0,7	1,6	0,6	1,1	0,9	4,4	0,6	3,1
Samtidig psykisk lidelse og misbrug	1,0	8,5	0,5	1,7	0,6	0,8	0,7	4,0	0,5	2,9
Hjemløshed	0,1	2,1	0,2	1,0	0,7	2,1	0,3	2,6	0,4	2,9
Ubetinget fængselsstraf	< 0,1	0,8	< 0,1	0,4	0,2	0,5	0,2	1,0	0,2	1,2
Mindst én af tre: psykisk lidelse, misbrug eller hjemløshed	14,8	49,9	7,9	10,5	11,2	15,7	10,1	28,4	8,5	20,0
Mindst én af fire: psykisk lidelse, misbrug, hjemløshed eller ubetinget fængselsstraf	14,8	50,1	8,0	10,7	11,2	16,0	10,2	28,8	8,6	20,5
Antal personer (N)	313.791	36.761	15.071	4.420	6.128	2.337	8.830	971	16.088	2.484

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

Tabel 5.5 Andel registreret på risikoindikatorer for udsathed målt over det hidtidige livsforløb blandt 30-59-årige mænd, særskilt for herkomst og beskæftigelsesstatus, 2021. Procent.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
			Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
	Beskæftiget el. studerende	Hverken beskæftiget el. studerende	Beskæftiget el. studerende	Hverken beskæftiget el. studerende	Beskæftiget el. studerende	Hverken beskæftiget el. studerende	Beskæftiget el. studerende	Hverken beskæftiget el. studerende	Beskæftiget el. studerende	Hverken beskæftiget el. studerende
Psykisk lidelse i alt	7,2	40,3	3,8	23,0	8,0	39,2	8,1	37,5	8,1	35,2
Svær psykisk lidelse	1,0	14,9	0,7	7,6	1,0	11,3	1,7	17,7	1,7	16,8
Øvrig psykisk lidelse	6,9	35,3	3,6	20,1	7,6	35,8	7,3	31,3	7,5	29,3
Misbrug i alt	3,8	26,9	2,0	9,4	2,0	10,7	3,8	23,9	3,4	20,7
Alkoholmisbrug	2,4	17,0	1,3	5,7	0,7	4,6	1,7	11,0	1,0	5,6
Stofmisbrug	1,9	16,7	0,8	5,4	1,5	8,3	2,4	17,9	2,7	19,2
Samtidig psykisk lidelse og misbrug	1,5	17,7	0,7	6,0	0,8	7,5	1,5	15,7	1,3	14,4
Hjemløshed	0,4	8,5	0,5	4,7	1,9	8,8	0,5	8,9	0,8	7,0
Ubetinget fængselsstraf	3,3	17,2	1,7	8,2	6,1	15,8	5,9	24,1	12,8	36,9
Mindst én af tre: psykisk lidelse, misbrug eller hjemløshed	9,7	50,3	5,4	27,5	10,4	44,8	10,6	47,0	10,6	42,6
Mindst én af fire: psykisk lidelse, misbrug, hjemløshed eller ubetinget fængselsstraf	11,9	55,3	6,7	30,8	14,8	50,6	14,8	56,7	20,6	59,1
Antal personer (N)	792.951	124.888	78.700	19.030	32.841	20.505	5.926	1.501	7.504	2.513

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

Tabel 5.6 Andel registreret på risikoindikatorer for udsathed målt over det hidtidige livsforløb blandt 30-59-årige kvinder, særskilt for herkomst og beskæftigelsesstatus, 2021. Procent.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
			Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
	Beskæftiget el. studerende	Hverken beskæftiget el. studerende	Beskæftiget el. studerende	Hverken beskæftiget el. studerende	Beskæftiget el. studerende	Hverken beskæftiget el. studerende	Beskæftiget el. studerende	Hverken beskæftiget el. studerende	Beskæftiget el. studerende	Hverken beskæftiget el. studerende.
Psykisk lidelse i alt	11,2	43,7	7,0	23,6	13,2	35,3	12,8	39,5	13,0	32,2
Svær psykisk lidelse	1,3	13,9	0,9	5,8	1,0	4,9	1,8	15,4	1,5	9,2
Øvrig psykisk lidelse	10,9	41,6	6,7	22,1	13,0	34,3	12,4	36,6	12,7	30,3
Misbrug i alt	1,3	10,2	0,7	3,2	0,4	0,9	1,8	9,4	0,7	2,7
Alkoholmisbrug	0,8	6,5	0,5	2,2	0,2	0,4	0,9	5,6	0,2	1,0
Stofmisbrug	0,6	5,7	0,2	1,5	0,3	0,7	1,1	6,0	0,6	2,4
Samtidig psykisk lidelse og misbrug	0,7	8,1	0,4	2,4	0,3	0,8	1,0	7,3	0,4	2,3
Hjemløshed	0,1	2,6	0,3	1,4	0,8	1,6	0,2	4,8	0,3	2,2
Ubetinget fængselsstraf	0,2	1,5	0,2	0,8	0,3	0,5	0,4	3,1	0,4	1,3
Mindst én af tre: psykisk lidelse, misbrug eller hjemløshed	11,8	46,1	7,5	24,7	13,9	36,1	13,6	42,4	13,4	33,0
Mindst én af fire: psykisk lidelse, misbrug, hjemløshed eller ubetinget fængselsstraf	11,9	46,5	7,7	25,0	14,1	36,2	13,8	43,0	13,6	33,5
Antal personer (N)	743.337	159.838	84.642	28.517	21.054	26.061	5.659	1.498	6.875	2.468

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

Vi har også set på beskæftigelsesstatus i de otte grupper i risiko for udsathed, som vi opstillede i Kapitel 4, og hvor gruppe 8 som nævnt udgør gruppen med den højeste grad af kompleksitet i udsathed målt ud fra risikoindikatorerne. I Tabel 5.7 og Tabel 5.8 er for hhv. aldersgrupperne af 18-29-årige og 30-59-årige opgjort andelen, som er i beskæftigelse eller uddannelse inden for hver af grupperne, sæskilt for danskere, indvandrere og efterkommere. Grupperne af indvandrere og efterkommere er opdelt på hhv. oprindelse i MENAPT- og ikke-MENAPT-lande. Hver af grupperne er endvidere opdelt på køn.

I forbindelse med opgørelsen skal vi gøre opmærksom på, at der i nogle af grupperne, der aftegnes af tabellens celler, ligger forholdsvis få personer bag beregningen af andelen i beskæftigelse eller uddannelse. Det er særligt tilfældet i nogle af grupperne blandt de kvindelige indvandrere og efterkommere. Her kan udsving i procentandelene skyldes ganske få personer. Beregningsgrundlaget for tabellerne og de enkelte celler er det samme som i Bilagstabel 1.17 og Bilagstabel 1.18 (jf. Kapitel 4).

Tabel 5.7 og Tabel 5.8 viser, at der generelt er en væsentligt lavere andel i beskæftigelse eller uddannelse i de otte grupper i risiko for udsathed sammenlignet med den øvrige befolkning, ligesom vi finder de laveste andele i beskæftigelse eller uddannelse i grupperne med en høj kompleksitet i udsathed. Når vi sammenligner de to aldersgrupper, er der dog også en tendens til, at der blandt de 18-29-årige (Tabel 5.7) er en højere andel i beskæftigelse eller uddannelse i grupperne i risiko for udsathed end blandt de 30-59-årige (Tabel 5.8). Eksempelvis er andelen i beskæftigelse eller uddannelse blandt 18-29-årige danske mænd og kvinder i gruppe 8 (psykisk lidelse og misbrug med øvrig kompleksitet) hhv. 31,6 % og 16,8 %, mens de tilsvarende andele i samme grupper blandt de 30-59-årige er hhv. 12,3 % og 7,2 %. Samme mønster finder vi i de fleste tilfælde også i grupperne af indvandrere og efterkommerne. Det kan være tegn på, at en del af de udsatte unge endnu ikke helt har mistet fodfæstet på arbejdsmarkedet og/eller i uddannelsessystemet. Det spiller i den sammenhæng også ind, at flere af de unge fortsat er i uddannelsessystemet, herunder også på ungdomsuddannelser o.l. blandt de yngste, der indgår i analysen. Samtidig kan det afspejle, at udsathed endnu ikke er helt så fremskreden blandt de unge som i de midaldrende aldersgrupper. Særligt blandt de 30-59-årige peger analyserne derimod på, at kun forholdsvis få i de mest udsatte grupper med deres komplekse problematikker har formået at bevare en tilknytning til arbejdsmarkedet.

Tabel 5.7 Andel i beskæftigelse/under uddannelse, 2021, blandt 18-29-årige, særskilt for herkomst, samt opdelt på grupper i risiko for udsathed og køn. Procent.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Mænd	Kvinder	Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
			Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Gruppe 1-8 samlet	65,0	67,4	65,2	70,0	56,3	63,4	62,4	75,4	51,8	71,0
Psykisk lidelse med misbrug og kompleksitet (grp. 8)	31,6	16,8	38,8	16,0	12,7	53,8	33,3	30,0	19,2	28,6
Misbrug med kompleksitet (grp. 7)	45,2	33,3	51,1	33,3	31,8	-	36,8	25,0	36,9	80,0
Psykisk lidelse med misbrug (grp. 6)	52,1	46,4	51,5	60,7	50,0	69,0	48,3	64,0	33,6	59,3
Hjemløshed (grp. 5)	42,5	34,5	44,2	48,8	51,9	50,9	29,5	66,7	48,2	48,8
Stofmisbrug (grp. 4)	75,8	66,0	72,7	75,6	70,3	27,3	80,8	71,9	62,1	67,7
Alkoholmisbrug (grp. 3)	82,9	78,6	79,2	62,5	72,7	-	62,5	66,7	90,0	33,3
Svær psykisk lidelse (grp. 2)	49,3	55,0	56,4	58,8	48,7	59,4	46,2	64,1	39,8	63,6
Øvrig psykisk lidelse (grp. 1)	72,2	74,9	76,9	77,5	67,2	66,2	75,7	82,5	65,2	78,3
Den øvrige befolkning	92,5	92,8	84,0	77,8	84,4	73,3	89,3	91,5	83,7	87,8
Hele befolkningen	89,7	89,5	83,0	77,3	81,3	72,4	87,6	90,1	81,4	86,6

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

Tabel 5.8 Andel i beskæftigelse/under uddannelse, 2021, blandt 30-59-årige, særskilt for herkomst, samt opdelt på grupper i risiko for udsathed og køn. Procent.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Mænd	Kvinder	Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
			Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Gruppe 1-8 samlet	41,6	40,6	40,1	41,5	22,4	18,9	33,7	41,3	30,2	40,1
Psykisk lidelse med misbrug og kompleksitet (grp. 8)	12,3	7,2	15,7	14,3	8,3	0,0	2,6	10,0	14,0	0,0
Misbrug med kompleksitet (grp. 7)	19,0	11,2	30,2	18,8	17,2	15,4	16,4	0,0	20,0	-
Psykisk lidelse med misbrug (grp. 6)	28,3	20,1	29,5	30,4	13,1	19,8	21,0	22,0	16,2	34,4
Hjemløshed (grp. 5)	23,2	13,5	31,4	33,3	26,8	26,8	14,3	28,6	35,4	22,7
Stofmisbrug (grp. 4)	51,9	32,5	56,5	34,3	33,2	23,5	48,5	45,5	40,4	44,4
Alkoholmisbrug (grp. 3)	59,1	49,8	67,3	58,5	36,8	66,7	58,0	52,6	62,5	-
Svær psykisk lidelse (grp. 2)	25,4	24,4	26,7	30,4	12,2	12,1	22,5	29,1	20,7	28,1
Øvrig psykisk lidelse (grp. 1)	54,5	50,2	44,0	45,9	26,2	19,6	49,8	50,6	44,2	45,9
Den øvrige befolkning	89,7	85,6	82,8	76,9	67,3	48,6	84,5	82,9	80,1	76,6
Hele befolkningen	86,4	82,3	80,5	74,8	61,6	44,7	79,8	79,1	74,9	73,6

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

5.3 Opsamling

I dette kapitel har vi set på mønstre omkring uddannelse og beskæftigelse blandt danskere, indvandrere og efterkommere. Disse analyser viser, at der blandt både danskere, indvandrere og efterkommere, som er uden for arbejdsmarkedet, er en betydelig andel, der er registreret på udsathedensindikatorerne.

Blandt mændene er der en nogenlunde lige høj andel blandt både de danskere, indvandrere og efterkommere, der står uden for arbejdsmarkedet, som samtidig er registreret på udsathedensindikatorerne. Blandt kvinderne er der derimod en tendens til, at andelen, der er registreret på udsathedensindikatorerne, er lavere blandt kvindelige indvandrere og efterkommere uden beskæftigelse sammenlignet med gruppen af kvinder med dansk oprindelse uden beskæftigelse. Det gælder særligt blandt de yngre kvinder. Det er generelt ikke muligt ud fra registeroplysningerne at afgøre, om dette eventuelt skyldes en underdiagnosticering med fx psykiske lidelser blandt de yngre kvindelige indvandrere og efterkommere, eller om denne gruppe i højere grad står uden for arbejdsmarkedet af andre grunde end de forhold, vi kan måle gennem udsathedensindikatorerne. Det kunne fx være kulturelle og sproglige barrierer i forhold til arbejdsmarkedet.

I forbindelse med kapitlets opgørelser skal man generelt være opmærksom på, at registeranalysen og identifikationen af grupperne, som er foretaget på baggrund af forholdsvis få risikoindikatorer, ikke nødvendigvis fanger hele billedet af udsathed, og at der dermed også kan være forhold, der har indvirkning på beskæftigelseschancerne, som man ikke kan se ud fra de anvendte indikatorer. Der kan fx være personer, der pga. forhold, der ikke fremgår i registrene, har en højere kompleksitet i udsathed, end hvad der fremgår af risikoindikatorerne, og som dermed mindsker deres chancer for at være i beskæftigelse eller uddannelse. Det skal ligeledes tages i betragtning, at de indikatorer, der indgår i analysen, er målt over en 5-årig periode. Der kan fx være personer, der er klassificeret i de mest udsatte grupper, som har haft omfattende problemer i starten af den 5-årige periode (2017-2021), men som har oplevet en bedring i deres problematikker i løbet af perioden, som samtidig har gjort, at de er blevet i stand til at komme i beskæftigelse eller uddannelse i 2021, hvor beskæftigelse og uddannelse er opgjort.

6 Familietype

I dette kapitel ser vi på forhold omkring civilstand og familietype blandt danskere, indvandrere og efterkommere. Vi ser på, om personen er enlig eller lever i en parhusstand, og om der er børn i husstanden. Vi bruger begrebet familietype (husstandstype) i disse opgørelser og skelner mellem fire familietyper: parfamilier uden børn, parfamilier med børn, enlige uden hjemmeboende børn og enlige med hjemmeboende børn. I den yngste aldersgruppe af 18-29-årige indgår også en kategori af hjemmeboende voksne børn, som dog kun er identificeret blandt personer mellem 18 og 24 år.

Først i kapitlet ser vi på fordelingen efter familietype i grupperne af danskere, indvandrere og efterkommere som helhed. Derefter ser vi særligt på fordelingen på familietyper blandt de danskere, indvandrere og efterkommere, der indgår i de otte grupper i risiko for udsathed i Kapitel 4, sammenlignet med den øvrige befolkning.

6.1 Familietyper blandt danskere, indvandrere og efterkommere

I Tabel 6.1 er vist fordelingen på husstandstyper for danskere, indvandrere og efterkommere, og hvor grupperne af indvandrere og efterkommere er opdelt, efter om personen har oprindelse i MENAPT- eller ikke-MENAPT-lande. Tabellen er endvidere opdelt på køn og aldersgrupper. Da fordelingen efter husstandstyper generelt hænger sammen med alder, og da andelen af indvandrere og efterkommere i befolkningen som tidligere nævnt varierer mellem aldersgrupperne, har vi i tabellen vist fordelingerne efter husstandstype inden for hver enkelt aldersgruppe, men ikke for den samlede gruppe af 18-79-årige, da sidstnævnte fordeling i høj grad afhænger af fordelingen af indvandrere og efterkommere mellem aldersgrupperne.

Tabel 6.1 viser, at der er forskelle på fordelingen på husstandstyper, når vi sammenligner de forskellige grupper. Særligt blandt indvandrere og efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande adskiller fordelingen på husstandstyper sig fra den tilsvarende fordeling blandt både gruppen med dansk oprindelse og grupperne af indvandrere og efterkommere fra ikke-MENAPT-lande.

I aldersgruppen af 18-29-årige er der generelt en høj andel af enlige uden hjemmeboende børn i alle grupperne, ligesom der også er en betydelig andel, der stadig bor hjemme hos deres forældre ('hjemmeboende 18-24-årige'). Der er dog en del forskel i disse andele mellem grupperne. Andelen af enlige uden hjemmeboende

børn er således højest, 67,2 %, blandt de 18-29-årige mandlige indvandrere med oprindelse i MENAPT-lande, efterfulgt af mandlige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande med 56,9 %. Blandt 18-29-årige mandlige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande er 47,7 % enlige uden hjemmeboende børn, mens det gælder 42,8 % af de danske mænd i samme aldersgruppe. Blandt de 18-29-årige kvinder ser vi ikke samme forskel i andelen af enlige uden hjemmeboende børn, der er nogenlunde den samme i alle grupperne. Eksempelvis er andelen af enlige uden hjemmeboende børn 40,0 % blandt de 18-29-årige kvindelige efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande, mens den tilsvarende andel er 36,8 % blandt kvinder med dansk oprindelse i samme aldersgruppe.

Ser vi på aldersgruppen af 30-59-årige, finder vi blandt indvandrere fra MENAPT-lande generelt en lidt højere andel, der lever i parfamilier med børn, sammenlignet med gruppen af danskere og indvandrere fra ikke-MENAPT-lande, mens der blandt indvandrere fra MENAPT-lande derimod er en noget lavere andel i parfamilier uden børn. Det gælder både blandt mænd og kvinder.

Blandt de 30-59-årige mænd finder vi en lidt højere andel af enlige uden hjemmeboende børn blandt mandlige indvandrere fra både MENAPT-lande (32,3 %) og ikke-MENAPT-lande (33,4 %) sammenlignet med gruppen af danske mænd i samme aldersgruppe, hvor andelen af enlige uden hjemmeboende børn er 28,5 %. Forskellen er dog ikke markant, og både blandt de 30-59-årige mænd med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere finder vi således en forholdsvis stor gruppe af enlige mænd uden hjemmeboende børn.

Blandt de 30-59-årige kvinder er andelen af enlige kvinder uden hjemmeboende børn derimod lavest, 13,9 %, blandt indvandrerkvinder fra MENAPT-landene, mens denne andel er 16,9 % blandt indvandrerkvinder fra ikke-MENAPT-lande og 17,4 % blandt 30-59-årige kvinder med dansk oprindelse. Derimod er andelen af enlige kvinder *med* hjemmeboende børn højest, 18,3 %, blandt de 30-59-årige indvandrerkvinder fra MENAPT-lande, mens denne andel er 10,6 % blandt indvandrerkvinder fra ikke-MENAPT-lande og 12,2 % blandt kvinder med dansk baggrund i samme aldersgruppe. Der er således en noget højere andel af enlige mødre blandt de 30-59-årige kvinder fra MENAPT-lande end blandt de danske kvinder og indvandrerkvinder fra ikke-MENAPT-lande i samme aldersgruppe. Samme tendens ses blandt de 30-59-årige efterkommere, hvor 18,2 % af de kvindelige efterkommere fra MENAPT-lande er enlige kvinder med hjemmeboende børn.

I den ældste aldersgruppe af 60-79-årige er der som tidligere nævnt kun få efterkommere af indvandrere. Blandt både danskere og indvandrere i denne aldersgruppe er andelen af enlige uden hjemmeboende børn generelt højere blandt mænd end kvinder, og andelen af enlige uden hjemmeboende børn er lidt højere blandt mandlige indvandrere end blandt mænd med dansk oprindelse i denne aldersgruppe.

Tabel 6.1 Familietype for 18-79-årige personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn og alder. Procent.

Aldersgrupper og husstandstyper	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
			Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
<i>18-29-årige</i>										
Par uden hjemmeboende børn	21,0	25,6	20,0	27,7	9,7	10,1	12,3	17,7	9,3	10,5
Par med hjemmeboende børn	7,0	11,9	8,6	17,7	9,3	27,0	4,1	7,1	6,4	10,9
Enlig uden hjemmeboende børn	42,8	36,8	56,9	40,6	67,2	40,7	46,1	42,8	47,7	40,0
Enlig med hjemmeboende børn	0,1	2,3	0,2	3,6	0,4	8,7	0,2	2,6	0,1	4,4
Hjemmeboende 18-24-årige	29,0	23,4	14,3	10,4	13,4	13,5	37,3	29,9	36,4	34,2
Antal personer (N)	369.083	350.552	18.310	19.491	11.014	8.465	10.373	9.801	19.786	18.572
<i>30-59-årige</i>										
Par uden hjemmeboende børn	20,9	23,3	17,9	22,6	11,2	14,0	14,7	14,8	8,1	5,6
Par med hjemmeboende børn	47,5	47,2	46,9	49,9	53,6	53,7	43,3	48,9	51,5	56,4
Enlig uden hjemmeboende børn	28,5	17,4	33,4	16,9	32,3	13,9	38,4	21,7	38,5	19,7
Enlig med hjemmeboende børn	3,1	12,2	1,9	10,6	2,9	18,3	3,5	14,6	1,9	18,2
Antal personer (N)	917.839	903.175	97.730	113.159	53.346	47.115	7.427	7.157	10.017	9.343
<i>60-79-årige</i>										
Par uden hjemmeboende børn	68,6	61,2	60,6	53,6	50,5	48,8	-	52,4	-	68,8
Par med hjemmeboende børn	3,0	0,6	7,0	1,3	17,6	3,4	-	-	-	-
Enlig uden hjemmeboende børn	28,0	37,9	31,5	44,4	30,3	46,0	35,9	-	41,7	-
Enlig med hjemmeboende børn	0,4	0,3	0,8	0,7	1,6	1,8	1,1	0,8	0,0	0,0
Antal personer (N)	560.713	601.159	26.433	31.368	14.377	10.061	1.492	1.402	12	16

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretaniens, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

6.2 Udsathed og familietype

Vi har også set på sammenhængen mellem udsathed og familietype. Her har vi anvendt de otte grupper i risiko for udsathed i Kapitel 4 og ser på fordelingen efter familietype blandt personer i disse grupper sammenholdt med personer i den øvrige befolkning. I tabellerne 6.2 og 6.3 er for hhv. mænd og kvinder og inden for hver aldersgruppe vist fordelingen efter familietype blandt danskere, indvandrere og efterkommere (fra MENAPT- og ikke-MENAPT-lande), og hver gruppe er opdelt mellem hhv. personer i risiko for udsathed ('udsatte grupper') og den øvrige befolkning ('ikke-udsatte grupper'). Af hensyn til antallet af personer i opgørelserne ser vi på personer i de otte grupper under ét.

En markant forskel, som viser sig på tværs af danskere, indvandrere og efterkommere, er, at der blandt personer i risiko for udsathed er en væsentligt højere andel, der er enlige uden hjemmeboende børn, mens væsentligt flere i den øvrige befolkning lever i parfamilier. Denne tendens er særligt tydelig i aldersgruppen af 30-59-årige og er endvidere mest markant blandt mænd, idet andelen af enlige uden hjemmeboende børn generelt er højere blandt mænd end kvinder i risiko for udsathed. Det gælder for både de mandlige danskere, indvandrere og efterkommere i risiko for udsathed. Eksempelvis er andelen af enlige uden hjemmeboende børn 55,2 % blandt de 30-59-årige danske mænd i risiko for udsathed, mens denne andel er 23,7 % blandt de 'ikke-udsatte' danske mænd i samme aldersgruppe (Tabel 6.2). Blandt de 30-59-årige mandlige indvandrere fra MENAPT-lande er de tilsvarende andele hhv. 50,0 % og 26,9 %, og blandt de 30-59-årige mandlige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande er disse andele 50,6 % og 31,5 %. Blandt de 30-59-årige mænd finder vi de højeste andele af enlige uden hjemmebørn blandt de mandlige efterkommere i risiko for udsathed fra både MENAPT- og ikke-MENAPT-lande, hvor hhv. 63,1 % og 61,6 % er enlige uden hjemmeboende børn.

Blandt kvinder i risiko for udsathed er andelen af enlige uden hjemmeboende børn ikke helt så høj som blandt mænd i risiko for udsathed, idet flere af kvinderne end mændene i risiko for udsathed lever i parfamilier med eller uden børn. Det gælder både blandt danskere, indvandrere og efterkommere. Ser vi således på de 30-59-årige danske kvinder i risiko for udsathed, er 28,7 % enlige uden hjemmeboende børn, mens denne andel er 14,9 % blandt de 'ikke-udsatte' danske kvinder i samme aldersgruppe (Tabel 6.3). Blandt de 30-59-årige kvindelige indvandrere fra MENAPT-lande er de tilsvarende andele hhv. 20,8 % og 11,5 %, og blandt de 30-59-årige kvindelige indvandrere fra ikke-MENAPT-lande er disse andele 26,2 og 15,6 %. Blandt de 30-59-årige kvindelige efterkommere i risiko for udsathed og med oprindelse i MENAPT-lande er 26,5 % enlige uden hjemmeboende børn, mens den

tilsvarende andel er 32,1 % blandt de kvindelige efterkommere i risiko for udsathed med oprindelse i ikke-MENAPT-lande i samme aldersgruppe.

Tabel 6.2 Familietype for 18-79-årige mænd, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt opdelt på personer i risiko for udsathed og den øvrige befolkning og aldersgrupper. Procent.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Ikke-udsatte grupper	Udsatte grupper	Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
			Ikke-udsatte grupper	Udsatte grupper	Ikke-udsatte grupper	Udsatte grupper	Ikke-udsatte grupper	Udsatte grupper	Ikke-udsatte grupper	Udsatte grupper
18-29-årige										
Par uden hjemmeboende børn	21,9	13,3	20,5	11,1	9,9	8,1	12,5	9,0	9,4	7,4
Par med hjemmeboende børn	7,4	4,0	8,9	4,4	9,8	5,6			6,7	3,8
Enlig uden hjemmeboende børn	41,2	57,1	56,3	66,5	65,8	78,6	45,1	61,5	46,4	64,6
Enlig med hjemmeboende børn	0,1	0,2	0,2	0,5	0,4	0,2		-	0,1	0,2
Hjemmeboende 18-24-årige	29,4	25,5	14,1	17,4	14,1	7,5	38,0	26,4	37,4	23,9
Antal personer (N)	331.999	37.084	17.321	989	9.810	1.204	9.698	675	18.349	1.437
30-59-årige										
Par uden hjemmeboende børn	21,7	16,2	18,2	15,2	11,9	8,8	15,5	11,3	8,5	6,4
Par med hjemmeboende børn	51,5	25,4	48,6	31,2	58,5	37,5	47,8	22,6	56,9	27,7
Enlig uden hjemmeboende børn	23,7	55,2	31,5	50,6	26,9	50,0	33,4	61,6	32,9	63,1
Enlig med hjemmeboende børn	3,1	3,2	1,8	2,9	2,7	3,7	3,3	4,5	1,7	2,8
Antal personer (N)	778.141	139.698	88.228	9.502	40.749	12.597	6.092	1.335	8.153	1.864
60-79-årige										
Par uden hjemmeboende børn	71,7	42,8	63,4	44,3	55,4	35,3	61,9	32,1		
Par med hjemmeboende børn	3,1	2,1	7,2	6,0	17,7	17,4				-
Enlig uden hjemmeboende børn	24,9	54,6	28,7	48,8	25,5	45,3	30,7	65,2		-
Enlig med hjemmeboende børn	0,4	0,5	0,8	1,0	1,5	2,0		-		
Antal personer (N)	501.300	59.413	22.667	3.766	10.905	3.472	1.268	224		

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

Tabel 6.3 Familietype for 18-79-årige kvinder, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt opdelt på personer i risiko for udsathed og den øvrige befolkning og aldersgrupper. Procent.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Ikke udsatte grupper	Udsatte grupper	Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
			Ikke-udsatte grupper	Udsatte grupper	Ikke-udsatte grupper	Udsatte grupper	Ikke-udsatte grupper	Udsatte grupper		
<i>18-29-årige</i>										
Par uden hjemmeboende børn	26,1	22,3	28,2	20,6	10,0	10,9	17,7	17,4	10,4	11,6
Par med hjemmeboende børn	12,3	9,2	18,1	11,2	28,2	14,5	7,3	4,9	11,3	5,6
Enlig uden hjemmeboende børn	35,5	45,4	39,9	50,9	39,2	55,7	41,9	52,4	39,1	52,3
Enlig med hjemmeboende børn	2,1	4,1	3,5	5,6	8,6	9,8	2,5	3,8	4,3	5,9
Hjemmeboende 18-24-årige	24,1	19,1	10,3	11,7	13,9	9,0	30,7	21,6	34,9	24,7
Antal personer (N)	305.499	45.053	18.191	1.300	7.702	763	8.948	853	17.291	1.281
<i>30-59-årige</i>										
Par uden hjemmeboende børn	24,2	19,1	22,9	20,7	13,9	14,4	15,4	12,6	5,6	5,9
Par med hjemmeboende børn	49,8	35,4	51,8	35,6	58,1	41,1	52,5	34,1	59,7	42,4
Enlig uden hjemmeboende børn	14,9	28,7	15,6	26,2	11,5	20,8	19,1	32,1	18,2	26,5
Enlig med hjemmeboende børn	11,2	16,8	9,7	17,5	16,4	23,7	13,0	21,3	16,6	25,2
Antal personer (N)	741.555	161.620	99.767	13.392	34.803	12.312	5.750	1.407	7.606	1.737
<i>60-79-årige</i>										
Par uden hjemmeboende børn	63,6	42,6	56,0	40,2	51,3	41,2	56,1	33,5	-	-
Par med hjemmeboende børn	0,7	0,5	1,4	1,1	3,2	3,8	-	-	-	-
Enlig uden hjemmeboende børn	35,5	56,5	42,0	57,9	44,1	52,1	41,5	64,8	-	-
Enlig med hjemmeboende børn	0,3	0,4	0,6	0,8	1,4	2,8	-	-	-	-
Antal personer (N)	531.300	69.859	26.635	4.733	7.638	2.423	1.172	230	8	8

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

6.3 Opsamling

I dette kapitel har vi set på fordelingen efter familietype blandt danskere, indvandrere og efterkommere, hvor vi har sondret mellem parfamilier uden børn, parfamilier med børn, enlige uden hjemmeboende børn og enlige med hjemmeboende børn. Vi har både set på forskelle i fordelingen efter familietype blandt danskere, indvandrere og efterkommere generelt og særligt for de personer i hver analysegruppe, der samtidig er registreret på risikoindikatorerne for udsathed.

Forskellene i fordelingen efter familietype blandt danskere, indvandrere og efterkommere generelt viser sig særligt i aldersgruppen af 30-59-årige. Her er der en tendens til, at andelen, der lever i parfamilier med hjemmeboende børn, er højere blandt både indvandrere og efterkommere fra MENAPT-lande end blandt personer med dansk oprindelse, mens der tilsvarende er færre blandt de 30-59-årige indvandrere og efterkommere, der lever i familier uden hjemmeboende børn. Det gælder både blandt mænd og kvinder. Blandt mandlige indvandrere og efterkommere (både fra MENAPT- og ikke-MENAPT-lande) er der flere, der er enlige uden hjemmeboende børn end blandt mænd af dansk oprindelse, mens der særligt blandt de 30-59-årige kvindelige indvandrere og efterkommere fra MENAPT-lande er en højere andel af enlige med hjemmeboende børn end i de øvrige grupper.

Kapitlets analyser viser også, at både blandt danskere, indvandrere og efterkommere er der blandt personer i grupperne i risiko for udsathed en væsentligt højere andel, der er enlige uden hjemmeboende børn, mens væsentligt flere i den øvrige befolkning lever i parfamilier. Denne tendens er særligt tydelig i aldersgruppen af 30-59-årige og er endvidere mest markant blandt mænd, idet andelen af enlige uden hjemmeboende børn generelt er højere blandt mænd end kvinder i risiko for udsathed. Det gælder for såvel mandlige indvandrere og efterkommere og mænd med dansk oprindelse i risiko for udsathed.

Dokumentation

7 Metode og data

I dette kapitel gennemgås rapportens metode og datagrundlag. Vi beskriver, hvordan vi anvender forskellige risikoindikatorer for udsathed baseret på de tilgængelige registeroplysninger, og hvordan vi ud fra disse indikatorer optegner et spektrum af udsathed fra en lav til en høj kompleksitet i udsathed. Vi gennemgår i afsnittet de enkelte risikoindikatorer og de øvrige registeroplysninger, der anvendes i rapportens analyser.

7.1 Social udsathed målt ud fra registerdata

Det empiriske grundlag for rapportens analyser består af registerdata for hele den danske befolkning. Vi anvender registerdata til at identificere analysepopulationerne af danskere, indvandrere og efterkommere, ligesom vi også benytter registerbaserede indikatorer til at måle social udsathed samt de øvrige forhold, vi belyser i undersøgelsen.

Multidimensionel forståelse af udsathed

Målingen af social udsathed og afgrænsningen af en række udsatte grupper tager udgangspunkt i en multidimensionel forståelse af den sociale udsathed. Ifølge denne tilgang er social udsathed kendetegnet ved et komplekst samspil mellem sociale og helbredsmæssige problemer på forskellige livsdimensioner. Det er derfor vigtigt, at målingen af social udsathed indfanger samspillet mellem forskellige dimensioner af udsathed. Samtidig kan man ikke opstille en fast afgrænsning af, hvornår der er tale om problemer af en tilstrækkelig høj kompleksitet til entydigt at skelne mellem at være socialt udsat og ikke-udsat. Der er snarere tale om et kontinuum fra at have sociale eller helbredsmæssige problemer på enkelte områder til at have en høj grad af kompleksitet i udsathed.

Den type af data fra de centrale dataregistre, som man kan benytte til at måle aspekter af social udsathed, er fx oplysninger om psykiske lidelser og misbrugsproblemer, ligesom registrene fx også indeholder oplysninger om fysisk sygdom. Det er imidlertid ikke muligt ud fra registrene at inddrage alle de aspekter af sociale og helbredsmæssige problemer, der aftegner den sociale udsathed for den enkelte borger, ligesom registerdataene ikke indeholder oplysninger om borgerens subjektive oplevelse af de pågældende forhold. Fx er det ikke muligt, ud fra registerdata, at måle, om borgeren har et svagt socialt netværk og oplever social isolation. Registerdata adskiller sig derved fra den type af data, som man kan indsamle gennem et spørgeskema, hvor man kan spørge til mange forskellige aspekter af individets

aktuelle livssituation. Fordelen ved at benytte de centrale dataregistre er imidlertid, at det derved er muligt at inddrage hele befolkningen i analyserne, ligesom der er tale om data, der er opgjort ens for alle individerne.

Risikoindikatorer for udsathed

I rapportens analyser benytter vi en række registerbaserede indikatorer, som vi betegner risikoindikatorer for social udsathed. Vi benytter disse indikatorer til at afgrænse personer i risiko for social udsathed og til at opstille otte grupper i risiko for udsathed, der tilsammen aftegner et spektrum af social udsathed fra en forholdsvis lav kompleksitet i udsathed til en høj kompleksitet i udsathed. Her tager vi udgangspunkt i den samlede gruppe af borgere, der er blevet registreret med en psykisk lidelse, med et misbrugsproblem eller som brugere af boformer for hjemløse (servicelovens § 110) over en 5-årig periode fra 2017 til 2021. Vi underopdeler desuden psykiske lidelser i to kategorier – 'svære psykiske lidelser' og 'øvrige psykiske lidelser', ligesom vi også opdeler misbrugsproblemer ud fra hhv. stofmisbrug (inklusive hashmisbrug) og alkoholmisbrug. Vi sondrer således mellem fem indikatorer, der hver især beskriver forskellige aspekter, der kan være med til at aftegne den sociale udsathed. Disse fem indikatorer er:

- svære psykiske lidelser
- øvrige psykiske lidelser
- alkoholmisbrug
- stofmisbrug
- hjemløshed.

Den samlede gruppe af personer, der er registreret på mindst én af disse indikatorer over den 5-årige periode, er en forholdsvis bred gruppe af personer, hvor ikke alle personer nødvendigvis tilhører den gruppe, som vi almindeligvis vil karakterisere som socialt udsatte. Det er fx langt fra alle borgere med en psykisk lidelse eller et alkoholproblem, der har de komplekse sociale og helbredsmæssige problemer, som vi sædvanligvis forbinder med social udsathed. På den måde skal indikatorerne som nævnt ses som risikoindikatorer for udsathed.

Spektrum fra lav til høj kompleksitet i udsathed

Vi benytter samspillet mellem indikatorerne til at foretage en nærmere analytisk afgrænsning af otte analysegrupper, hvoraf nogle af grupperne har en høj grad af kompleksitet i udsathed, mens andre grupper udgøres af de personer, der er

registreret på mindst en af de fem indikatorer, men som ikke har en sådan høj grad af kompleksitet i udsathed, målt ud fra samspillet mellem indikatorerne.

For bedre at kunne skelne mellem en høj og en lav grad af kompleksitet i udsathed inddrager vi, ud over de fem ovennævnte indikatorer, også to yderligere indikatorer, nemlig om personen inden for samme 5-årsperiode (fra 2017 til 2021):

- har fået en ubetinget fængselsdom
- er blevet registreret med udvalgte kroniske fysiske sygdomme, der som oftest rammer personer med alvorlige misbrugsproblemer.

Disse to yderligere indikatorer benytter vi som tegn på en yderligere kompleksitet i udsathed i form af, om der er (alvorlige) kriminalitetsproblemer, eller om der er alvorlige fysiske helbredsproblemer knyttet til udsathed. Vi benytter således alle de syv indikatorer (svær psykisk lidelse, øvrig psykisk lidelse, alkoholmisbrug, stofmisbrug, hjemløshed, ubetinget fængselsdom og misbrugsrelateret fysisk sygdom) til at skelne mellem otte forskellige grupper, der er kendetegnet ved en forskellig grad af kompleksitet i deres sociale og helbredsmæssige problemer. Vi inddrager dog ikke alle personer, der er registreret med en fængselsdom eller de pågældende fysiske helbredsproblemer, i de otte grupper, men kun dem, der samtidig er registreret med enten psykiske lidelser, misbrugsproblemer eller hjemløshed. Det hænger sammen med, at man kan have fået en fængselsdom, uden at der er tale om social udsathed på den måde, som vi forstår begrebet i denne sammenhæng, ligesom de pågældende fysiske sygdomme (fx HIV og hepatitis) også kan ramme andre grupper.

De otte grupper aftegner samlet set et kontinuum fra en høj grad af kompleksitet til en lav grad af kompleksitet blandt dem, der er registreret med enten psykiske lidelser, misbrugsproblemer eller hjemløshed inden for den 5-årige periode. En samlet oversigt over de otte grupper er vist i Tabel 7.1.

Grupperne 7 og 8 udgør grupperne med den højeste grad af kompleksitet i udsathed. Gruppe 8 består af borgere med både en psykisk lidelse og et misbrug, og som samtidig er registreret med enten hjemløshed, fængselsophold eller en misbrugsrelateret fysisk lidelse i løbet af perioden. Gruppe 7 består af øvrige borgere med misbrug (uden en psykiatrisk diagnose), som samtidig har været registreret med enten hjemløshed, fængselsophold eller en misbrugsrelateret fysisk lidelse. Disse to grupper er dem, som vi i rapporten refererer til som de udsatte grupper med kompleks udsathed. Derudover indgår seks øvrige grupper, der, målt ud fra de syv indikatorer, ikke har samme høje grad af kompleksitet i udsathed som de to grupper med kompleks udsathed.

Tabel 7.1 Definition af de otte grupper i risiko for udsathed

Gruppe	Definition
8. Psykisk lidelse med misbrug og kompleksitet	Personer med psykisk lidelse (svær eller øvrig) og misbrug (alkohol eller stof) og øvrig kompleksitet (hjemløshed, ubetinget fængselsstraf eller misbrugsrelateret fysisk lidelse)
7. Misbrug med kompleksitet	Personer med misbrug (alkohol eller stof) og øvrig kompleksitet (hjemløshed, ubetinget fængselsstraf eller misbrugsrelateret fysisk lidelse)
6. Psykisk lidelse med misbrug	Personer med psykisk lidelse (svær eller øvrig) og misbrug (alkohol eller stof)
5. Hjemløshed	Øvrige personer, der har været ramt af hjemløshed
4. Stofmisbrug	Øvrige personer med stofmisbrug
3. Alkoholmisbrug	Øvrige personer med alkoholmisbrug
2. Svær psykisk lidelse	Øvrige personer med svær psykisk lidelse
1. Øvrig psykisk lidelse	Øvrige personer med øvrig psykisk lidelse
Den øvrige befolkning	Personer, der ikke har en psykisk lidelse, et misbrug eller har været ramt af hjemløshed

Kilde: Benjaminsen m.fl. (2018).

Ved identifikationen af grupperne ud fra registerdataene skal vi som nævnt være opmærksomme på, at registeroplysningerne ikke viser, hvad der mere specifikt kendetegner individets aktuelle livssituation. På den måde skal klassifikationen af de otte grupper ses som et analytisk redskab, der giver mulighed for at skelne mellem individer med de mest komplekse problemer, og individer, der ikke har samme høje grad af kompleksitet, selvom de er registreret på en af indikatorerne. Derved dækker de otte grupper tilsammen et spænd fra det, vi almindeligvis forstår som social udsathed i form af en høj grad af kompleksitet i de sociale og helbredsrelaterede problemer, til det, vi snarere kan betegne som individer, der tilhører en risikogruppe, det vil sige individer, som fx har en psykisk lidelse eller et alkoholproblem, men som ikke er kendetegnede ved en kompleks udsathed. Det er på den baggrund, at vi betegner grupperne som 'grupper i risiko for udsathed'. Den øvrige befolkning udgøres af de personer i befolkningen som helhed, der ikke indgår i nogen af de otte grupper.

7.2 Måling af udsatheden over en 5-årig periode

De enkelte risikoindikatorer, der benyttes i afgrænsningen af de otte grupper, er baseret på en måling over en periode på 5 år fra 2017 til 2021. Det vil sige, at vi for personer i befolkningen, udtrykket pr. 31. december 2021, opgør, om personerne er

registreret på indikatorerne i løbet af de 5 år. Årsagen til, at vi opgør indikatorerne over en periode på 5 år, er, at data består af registreringer af fx psykiske lidelser og misbrugsproblemer fra forskellige registre, der kræver en kontakt med det sociale system eller sundhedssystemet. En måling over en kortere tidsperiode ville medføre en risiko for at underestimere omfanget af psykiske lidelser eller misbrugsproblemer, hvis borgeren ikke har været i kontakt med behandlingssystemet og dermed ikke optræder i de pågældende registre i løbet af det enkelte år. Ved at anvende en 5-årig måleperiode er der en bedre mulighed for at indfange forekomsten af de forskellige dimensioner af udsathed. En kort måleperiode vil særligt indebære en risiko for, at vi ikke ville indfange forekomsten af flere problemer for den enkelte borger. Det vil fx være tilfældet, hvis borgeren diagnosticeres med en psykisk lidelse i et bestemt år og derefter registreres som hjemløs året efter. Den 5-årige måleperiode giver med andre ord en bedre mulighed for at afdække multidimensionaliteten i udsathed, der er helt afgørende i forhold til at sondre mellem en større eller mindre grad af kompleksitet i udsathed.

Tilsvarende er der et hensyn til ikke at anvende en for lang måleperiode. Hvis vi anvendte en længere tidsperiode på fx 10 eller 20 år, ville vi omvendt risikere at kategorisere borgere som socialt udsatte, selvom en psykisk lidelse eller et stof- eller alkoholmisbrug lå længere tilbage i livet, og borgeren i mellemtiden har fået den fornødne hjælp og støtte til at komme videre i tilværelsen. Der vil dog uundgåeligt være en usikkerhed knyttet til afgrænsningstidspunktet, fx i det tilfælde, hvor borgeren er registreret på én indikator i det første år i måleperioden og på en anden indikator året før. Her vil borgeren kun optræde med en registrering på den første af de to faktorer. Tilsvarende kan der være borgere, der kun er registreret på indikatorerne i starten af måleperioden, men ikke siden da, og hvor der siden kan være indtruffet en forbedring i borgerens situation. I disse tilfælde udgør måleperioden på de 5 år en afvejning af at kunne indfange kompleksiteten af udsathed, men samtidig ikke at lade klassificeringen bero på problematikker, der optrådte langt tilbage i borgerens liv.

I nogle af rapportens opgørelser supplerer vi dog opgørelserne ud fra de årlige indikatorer med tilsvarende indikatorer baseret på hele personens hidtidige livsforløb, det vil sige om man fx er registreret med en psykisk lidelse, misbrug eller hjemløshed på noget tidspunkt i løbet af det hidtidige livsforløb.

Ved brugen af registerdata til at måle omfanget af psykiske lidelser, misbrugsproblemer mv. skal man endvidere være opmærksom på, at opgørelserne kun viser de psykiske problemer, som er blevet diagnosticeret i form af en psykisk lidelse, ligesom det kun er misbrugsproblemer, der er blevet diagnosticeret, og/eller som borgeren modtager behandling for, der indgår i opgørelserne. Der er her tale om data, som er baseret på borgernes interaktion med velfærds- og sundhedssystemet. For at opnå et så dækkende billede som muligt kombinerer vi forskellige datakilder,

også for den enkelte indikator. Fx bruger vi oplysninger om stofmisbrug fra både registre over stofmisbrugsbehandlingen, psykiatriske registre og fra registre i det somatiske sundhedsvæsen. Alligevel vil der formentlig være et mørketal i form af borgere, der ikke har opsøgt hjælp eller på anden måde ikke er i kontakt med disse systemer.

7.3 Undersøgelsens indikatorer

I dette afsnit gennemgår vi mere detaljeret de indikatorer, som vi benytter i undersøgelsen, herunder risikoindikatorerne for udsathed, samt de øvrige indikatorer og registeroplysninger, der er anvendt i analyserne.

Danskere, indvandrere og efterkommere

Opdelingen i grupperne af danskere, indvandrere og efterkommere er baseret på Danmarks Statistiks befolkningsregister. De tre kategorier er baseret på følgende definition:

- Personer med dansk oprindelse kan både være født i Danmark og udlandet. Mindst én forælder er både født i Danmark og har dansk statsborgerskab.
- Indvandrere er født i udlandet. Den ene eller begge forældre kan enten være født i Danmark eller have dansk statsborgerskab, men ikke begge dele.
- Efterkommere er født i Danmark. Den ene eller begge forældre kan enten være født i Danmark eller have dansk statsborgerskab, men ikke begge dele.

Grupperne af indvandrere og efterkommere inddeles endvidere i undergrupper efter oprindelseslande. Her anvendes i rapportens analyser en opdeling efter oprindelse i MENAPT-lande og ikke-MENAPT-lande. MENAPT-landene omfatter i den sammenhæng overvejende muslimske lande i Mellemøsten og Nordafrika samt Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet⁶. Gruppen af ikke-MENAPT-lande omfatter alle øvrige lande (undtagen Danmark). Ud over opdelingen i MENAPT-lande og ikke-MENAPT-lande anvender vi i enkelte af rapportens opgørelser også en opdeling mellem oprindelse i vestlige og ikke-vestlige lande. Gruppen af vestlige lande omfatter en

---

⁶ MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

række lande i Europa og Nordamerika, mens gruppen af ikke-vestlige lande omfatter alle øvrige lande (undtagen Danmark)⁷.

Psykiske lidelser

Vi måler psykiske lidelser på baggrund af data fra Landspatientregisteret, der er indhentet gennem Danmarks Statistik, og som indeholder oplysninger om alle kontakter til somatiske og psykiatriske sygehuse i Danmark. Tabel 7.2 viser de psykiatriske diagnoser med tilhørende ICD-10-diagnosekoder, som vi har medtaget i indikatoren på psykisk lidelse. Vi skelner som nævnt mellem svære psykiske lidelser og øvrige psykiske lidelser. Her følger vi samme opdeling mellem forskellige typer psykiatriske diagnoser, som vi anvendte i den tidligere undersøgelse af socialt udsatte borgeres brug af velfærdssystemet. Denne opdeling var baseret på den skelnen, der på daværende tidspunkt fandtes i lov om aktiv socialpolitik vedrørende niveauet for unges kontanthjælpsydelser, hvor personer, der er diagnosticeret med de psykiske lidelser, som vi inddrager i kategorien 'svære psykiske lidelser', havde ret til et forhøjet beløb i uddannelses- og kontanthjælp. Denne paragraf (populært betegnet som "diagnoseparagraffen") er dog siden blevet afskaffet i lovgivningen. Kategorien 'svære psykiske lidelser' omfatter bl.a. skizofreni, bipolar lidelse samt personlighedsforstyrrelser af borderline-typen. I kategorien 'øvrige psykiske lidelser' er opgjort lidelser som depression, angstlidelser, OCD og svære belastnings- og tilpasningsreaktioner, spiseforstyrrelser, ADHD og adfærdsforstyrrelser. Opdelingen indebærer generelt en skelnen, hvor kategorien 'svære psykiske lidelser' indeholder en række lidelser (fx skizofreni), som ofte kan være forbundet med et alvorligt sygdomsforløb. Det er dog vigtigt at understrege, at også de psykiske lidelser, der indgår i kategorien 'øvrige psykiske lidelser', kan indebære alvorlige 'svære' forløb. Opdelingen i de to kategorier skal således først og fremmest ses som en analytisk opdeling, som vi anvender i klassifikationen af de otte ovennævnte udsatte grupper.

Der er endvidere en række psykiske eller kognitive tilstande med lettere symptomer, som vi ikke medregner som psykiske lidelser, eksempelvis kleptomani og ord- og talblindhed. Vi inddrager heller ikke forskellige former for udviklingsforstyrrelser eller øvrige tilstande såsom autisme, mental retardering og demens.

Når psykiske lidelser måles ud fra registeroplysningerne, indebærer det, at kun diagnosticerede lidelser indgår i opgørelserne. I den forbindelse vil der generelt være et "mørketal" af personer, der har forskellige former for psykiske lidelser, men som endnu ikke har gennemgået en udredning og diagnosticering.

---

⁷ Vestlige lande omfatter EU-landene samt Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Storbritannien, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand. Ikke-vestlige lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Tabel 7.2 Diagnoser for psykiske lidelser med tilhørende ICD-10-koder

Diagnose	ICD-10-kode	Indhold
<i>Svær psykisk lidelse</i>		
Skizofreni	F20.0-20.9	-
Skizotypisk sindslidelse	F21.0-21.9	-
Øvrige psykoser	F22.0-29.9	Paranoide psykoser, induceret psykose, skizoaffektive psykoser mv.
Mani og bipolar lidelse	F30.0-31.9	Manisk enkeltepisode, bipolar affektiv sindslidelse mv.
Borderline	F60.3	Personlighedsforstyrrelser af borderline-typen
<i>Øvrig psykisk lidelse</i>		
Depression	F32.1, F32.2, F32.8-32.9, F33.1, F33.2, F33.4-33.9, F32.2, F32.3, F33.2, F33.3	Depressiv enkeltepisode af lettere, moderat eller svær grad, periodisk depression i episode af lettere, moderat eller svær grad mv.
Andre affektive lidelser	F34.0-39.9	Vedvarende affektive tilstande, andre affektive sindslidelser eller tilstande mv.
Angstlidelser	F40.0-41.9	Fobiske angsttilstande, andre angsttilstande, panikangst, generaliseret angst mv.
OCD	F42.0-42.9	-
Svære belastnings- og tilpasningsreaktioner	F43.0-43.9	PTSD, akut belastningsreaktion, tilpasningsreaktion mv.
Spiseforstyrrelser	F50.0-50.9	Nervøs spisevægring, nervøs spiseanfaldstilbøjelighed mv.
Øvrige personlighedsforstyrrelser	F60.0-60.30, F60.32-62.9	Specifikke forstyrrelser af personlighedsstrukturen, ikke-organiske personlighedsændringer, patologiske vane- og impulshandlinger mv.
ADHD	F90.0-90.9, F98.8C	-
Adfærdsforstyrrelser	F91.0-92.9	Usocialiseret adfærdsforstyrrelse, socialiseret adfærdsforstyrrelse, depressiv adfærdsforstyrrelse mv.

Kilde: VIVE.

Misbrugsproblemer

Oplysninger om stofmisbrug og alkoholmisbrug stammer fra Register over Stofmisbrugere i Behandling (SIB), Det Nationale Alkoholbehandlingsregister (NAB) og Landspatientregisteret. SIB- og NAB-registrene er indhentet fra Sundhedsdatastyrelsen gennem Danmarks Statistik, mens Landspatientregisteret er indhentet gennem Danmarks Statistik.

Kategorien 'stofmisbrug' indeholder fire stoftyper: opioider, andre hårde stoffer (kokain, amfetamin, ecstasy, hallucinogener), hash og medicin/andet (fx benzodiazepiner, opløsningsmidler og andet). Stofmisbrug operationaliseres ud fra, at personen har indtaget stoffet mindst to gange ugentligt (eller syv gange inden for den seneste måned), eller at personen har angivet et stof fra en af ovenstående kategorier som sit hovedstof i Register over Stofmisbrugere i Behandling. Oplysninger om stofmisbrug fra denne kilde er tilgængelige fra 1996 og frem. Personer, der optræder i Landspatientregisteret med en diagnose relateret til stofmisbrug, opgøres ligeledes med et stofmisbrug. Disse diagnoser er vist i Tabel 7.2. Uoplyst misbrug defineres på samme måde som stofmisbrug, men indgår dog kun i opgørelserne over misbrug samlet set sammen med alkoholmisbrug eller stofmisbrug. Personer i substitutionsbehandling med metadon eller buprenorphin indgår kun i analysen som stofmisbrugere, hvis de samtidig er registreret med et aktivt misbrug af mindst et af de fire stoftyper nævnt ovenfor.

Alkoholmisbrug måles ved at kombinere oplysninger fra Det Nationale Alkoholbehandlingsregister, Register over Stofmisbrugere i Behandling samt Landspatientregisteret. Alle personer, der har været i alkoholbehandling ifølge Det Nationale Alkoholbehandlingsregister, opgøres som havende et alkoholmisbrug. Oplysninger om alkoholmisbrug fra denne kilde er tilgængelige fra 2006 og frem. Fra Register over Stofmisbrugere i Behandling opgøres personer, der har oplyst, at de dagligt indtager alkohol. Endelig medtages også diagnoser fra Landspatientregisteret relateret til alkoholmisbrug. Særligt for oplysningerne fra NAB-registeret gælder, at disse oplysninger ved udtrækket af data til undersøgelsen var tilgængelige frem til og med 2020, mens oplysninger for kalenderåret 2021 kun var tilgængelige frem til oktober, og at oplysningerne for perioden januar-oktober 2021 var ufuldstændige. Det betyder, at for indikatorerne for misbrug over de seneste 5 år (2017-2021), dækker oplysningerne fra NAB-registreret således kun frem til de senest tilgængelige data.

Ligesom for psykiske lidelser vil der også i forhold til misbrug generelt være et mørketal af personer med misbrugsproblematikker, som ikke optræder i registrene, fordi de ikke har været i kontakt med behandlingssystemet eller det øvrige sundhedssystem i forhold til deres misbrug.

Tabel 7.3 Diagnoser for misbrugstyper med tilhørende ICD-10-koder

Misbrug	ICD-10-kode	Indhold
Opioidmisbrug	F11.1-11.4, F11.9, T40.1, T40.3	Skadelig brug, afhængighedssyndrom, abstinensstilstand eller uspecificeret psykisk lidelse eller adfærdsforstyrrelse, forårsaget af brug af opioider. Forgiftning med heroin eller metadon.
Misbrug af andre hårde stoffer	F14.1-14.4, F14.9, F15.1-15.4, F15.9, F16.1-16.4, F16.9, F19.1-19.4, F19.9	Skadelig brug, afhængighedssyndrom, abstinensstilstand eller uspecificeret psykisk lidelse eller adfærdsforstyrrelse, forårsaget af brug af kokain, andre centralstimulerende stoffer, hallucinogener eller multiple eller andre psykoaktive stoffer.
Hashmisbrug	F12.1-12.4, F12.9	Skadelig brug, afhængighedssyndrom, abstinensstilstand eller uspecificeret psykisk lidelse eller adfærdsforstyrrelse, forårsaget af brug af cannabis.
Misbrug af medicin/andet	F13.1-13.4, F13.9, F18.1-18.4, F18.9	Skadelig brug, afhængighedssyndrom, abstinensstilstand eller uspecificeret psykisk lidelse eller adfærdsforstyrrelse, forårsaget af brug af sedativa, hypnotika eller flygtige opløsningsmidler.
Alkoholmisbrug	F10.1-10.9	Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser, forårsaget af brug af alkohol, herunder fx skadelig brug, afhængighedssyndrom, abstinensstilstand og psykotisk tilstand.

Kilde: VIVE.

Hjemløshed målt ved brug af § 110-boformer

I nogle af rapportens opgørelser inddrager vi også en oplysning om, hvorvidt personen har haft ophold på en § 110-boform, der er midlertidige opholdstilbud for borgere i hjemløshed. Data for brug af § 110-boformer er baseret på Danmarks Statistiks boformsregister, der går tilbage til 1999, og som Danmarks Statistik i 2016 overtog fra Ankestyrelsen. Boformerne har generelt pligt til at registrere, hver gang en bruger ind- eller udskrives, uanset om brugeren tidligere har benyttet tilbuddet. Således indeholder boformsregisteret oplysninger om alle borgere, der på et tidspunkt i løbet af året har været indskrevet på en § 110-boform, samt varigheden af alle perioder, hvor borgeren har været indskrevet. Boformsregisteret indeholder således information om brugen af boformerne, men indeholder derimod ikke information om de øvrige hjemløshedssituationer, der indgår i kortlægningerne af hjemløshed, som fx dem, der overnatter på gaden ("gadesovere"), eller dem, der overnatter midlertidigt hos familie, venner og bekendte ("sofasovere") (Benjaminsen, 2022). Boformsregisteret omfatter endvidere ikke anonyme natvarmestuer, væresteder og

lignende henvendt til borgere i hjemløshed. I boformsregisteret indgår dog enkelte boformer, der både fungerer som en § 110-boform for personer i hjemløshed, og som en § 109-boform (kvindekrisecenter) for kvinder ramt af vold i nære relationer. Vi har udeladt disse tilbud med en delt § 109-/§ 110-funktion fra opgørelserne af brug af § 110-boformerne.

Ubetinget fængselsstraf

Oplysninger om ubetinget fængselsstraf stammer fra Kriminalregisteret, der er indhentet fra Danmarks Statistik. Indikatoren for, om personen har modtaget en ubetinget dom, omfatter ikke overtrædelser af færdselsloven. Indikatoren for, om personen har modtaget en ubetinget fængselsstraf, indfanger således generelt kriminalitet af en forholdsvis alvorlig karakter. Ligesom for de øvrige risikoindikatorer kan der dog også for denne indikator være et "mørketal" af personer med alvorlige kriminalitetsproblematikker, der ikke er blevet "opdaget" eller ikke har ført til en domfældelse.

Misbrugsrelateret kronisk fysisk lidelse

Endelig inkluderer vi i analyserne et mål for fysiske lidelser, som hænger sammen med et misbrug af enten alkohol eller stoffer. Disse oplysninger stammer fra Landspatientregisteret. I dette mål inkluderer vi kun lidelser, som enten er direkte forårsaget af misbruget, eller som har en markant overhyppighed blandt misbrugere. Disse lidelser er kronisk hepatitis, HIV, stof- eller alkoholforårsaget polyneuropati, leversygdomme og kronisk alkoholisk pankreatitis. De tilhørende ICD-10-diagnosekoder er vist i Tabel 7.4.

Tabel 7.4 Diagnoser for fysiske misbrugsrelaterede lidelser med tilhørende ICD-10-koder

Misbrug	ICD-10-kode	Indhold
Kronisk hepatitis	B.18.0-18.9	Kronisk viral hepatitis B, kronisk viral hepatitis C, anden kronisk viral hepatitis mv.
HIV	B20.0-24.9	-
Stof- eller alkoholforårsaget polyneuropati	G62.0-62.9	Polyneuropati, forårsaget af lægemiddel, alkoholisk polyneuropati, polyneuropati, forårsaget af andet toksisk agens mv.
Leversygdomme	K70.0-77.9	Alkoholisk leversygdom, toksisk leversygdom, kronisk leverbetændelse, fibrose i lever og skrumpeliver mv.
Kronisk alkoholisk pankreatitis	K86.0	-

Kilde: VIVE.

Der er også andre sygdomme, som kan hænge sammen med misbrug, men som ikke er inkluderet i dette mål. Det er fx diabetes, epilepsi, KOL og kredsløbssygdomme. Disse sygdomme kan imidlertid have mange årsager, og mange mennesker uden misbrug diagnosticeres med dem. Målet for fysisk misbrugsrelateret lidelse indfanger således langt fra alle helbredsmæssige problemer forbundet med misbrug, men måler en række af de mest alvorlige lidelser, som med stor sandsynlighed er en kompleksitet i forbindelse med stof- eller alkoholmisbrug.

Uddannelse

Ud over ovennævnte oplysninger anvendes også en række øvrige registeroplysninger, der generelt er indhentet gennem Danmarks Statistik.

Oplysninger om højest fuldført uddannelse stammer fra Danmarks Statistiks uddannelsesregister. Sammenligning af uddannelsesniveauer for personer af dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere vanskeliggøres dog af, at vi har mangelfulde oplysninger om indvandrernes uddannelse. Det hænger sammen med, at de fleste indvandrere ikke har afsluttet en uddannelse i Danmark. Danmarks Statistisk har prøvet at mindske problemet med manglende uddannelsesoplysninger ved at gennemføre spørgeskemaundersøgelser blandt indvandrere og spørge til deres uddannelse, men der er stadig mange indvandrere, der mangler oplysninger for. Vi har anvendt disse oplysninger om indvandreres medbragte uddannelse. I forhold til disse oplysninger er uddannelsesniveauer opgjort som ukendt, hvis oplysningerne om medbragt uddannelse er kategoriseret med værdien 'ingen uddannelse', mens kategorierne '1-6 år' og '7-8 år', er opgjort som 'ikke gennemført grundskolen'.

Beskæftigelse

Beskæftigelsesoplysninger stammer ligeledes fra Danmarks Statistik og kommer fra variabelen SOCIO13, der angiver personens væsentligste beskæftigelse eller indkomstkilde i året. Ledige er således personer, der har været registreret som ledige mere end halvdelen af året, inklusive jobparate kontanthjælpsmodtagere, mens studerende er personer, som var studieaktive 1. oktober eller mindst 3 måneder i løbet af året og har under 950 løntimer. Kategorien 'øvrige udenfor arbejdsmarkedet' indbefatter modtagere af sygedagpenge, orlovsydelse, efterløn, samt andre (der kun har lille eller ingen tilknytning til arbejdsmarkedet (defineret ved erhvervsindkomsten), ikke har modtaget dagpenge eller kontanthjælp svarende til mere end deres erhvervsindkomst samt ikke er under uddannelse).

Øvrige registeroplysninger

Ud over ovennævnte oplysninger anvendes også en række øvrige registeroplysninger, der generelt er indhentet gennem Danmarks Statistik. Det er fx oplysninger om familietype samt demografiske oplysninger om køn, alder, bopæl mv.

7.4 Begrænsninger i analysedesignet

Undersøgelsens opgørelser er generelt baseret på partielle opgørelser af udsathedens blandt indvandrere og efterkommere sammenlignet med personer med dansk baggrund i form af krydstabeller, herunder også i forhold til variationen mellem mænd og kvinder, aldersgrupper mv. Vi har således ikke anvendt en multipel model (fx en regressionsanalyse) til at kontrollere for betydningen af forskellige faktorer (fx køn, alder og herkomst) på én gang. Der er endvidere oplysninger, som vi ikke inddrager i disse partielle opgørelser, og som potentielt kan have en betydning for udsathedens og de øvrige forhold, vi undersøger (beskæftigelse mv.). Det gælder fx antallet af år, som indvandrere har befundet sig i Danmark. Samtidig benyttes i opgørelserne forholdsvis brede aldersgrupper, hvor der skal gøres opmærksom på, at der også kan gøre sig mere specifikke mønstre gældende inden for mere specifikke aldersintervaller.

Litteratur

- Benjaminsen, L. (2022). *Hjemløshed i Danmark, 2022. National kortlægning*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Benjaminsen, L, Birkelund, J.F., Enemark, M.H. & Andrade, S.B. (2018). *Socialt udsatte borgeres brug af velfærdssystemet. Samfundsøkonomiske aspekter*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Benjaminsen, L., Andrade, S.B. & Enemark, M.H. (2017). *Fællesskabsmålingen. En undersøgelse af livsvilkår og social eksklusion i Danmark*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Danmarks Statistik (2023). *Indvandrere i Danmark 2023*. København: Danmarks Statistik, publikationen tilgængelig på: <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/Publikationer/VisPub?cid=47883>
- Danmarks Statistik (2024). *Indvandrere og efterkommere, set d. 15. aug. 2024 på*: <https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/borgere/befolkning/indvandrere-og-efterkommere>
- Levitas, R., Pantazis, C.E., Fahmy, E., Gordon, D., Lloyd, E. & Patsios, D. (2007). *The Multi-dimensional Analysis of Social Exclusion*. Project Report. Bristol: University of Bristol.
- Social-, Bolig- og Ældreministeriet (2024). *ServiceLOVEN. LBK nr. 909 af 03/07/2024, (Gældende)*. Retsinformation: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2024/909>
- Wagle, U. (2008). *Multidimensional Poverty Measurement. Concepts and Applications*. New York: Springer.

Bilag 1

Bilagstabel 1.1 Oprindelse opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande for 18-79-årige, særskilt for indvandrere og efterkommere. Procent.

	Indvandrere	Efterkommere
<i>18-79-årige</i>		
Ikke-MENAPT-lande	68,0	39,5
MENAPT-lande	32,0	60,5
I alt, procent	100,0	100,0
Antal personer (N)	450.869	95.398
<i>18-29-årige</i>		
Ikke-MENAPT-lande	66,0	34,5
MENAPT-lande	34,0	65,5
I alt, procent	100,0	100,0
Antal personer (N)	57.280	58.532
<i>30-59-årige</i>		
Ikke-MENAPT-lande	67,7	43,0
MENAPT-lande	32,3	57,0
I alt, procent	100,0	100,0
Antal personer (N)	311.350	33.944
<i>60-79-årige</i>		
Ikke-MENAPT-lande	70,3	99,0
MENAPT-lande	29,7	1,0
I alt, procent	100,0	100,0
Antal personer (N)	82.239	2.922

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilagstabel 1.2 Oprindelse opdelt på vestlige og ikke-vestlige lande for 18-79-årige, særskilt for indvandrere og efterkommere. Procent.

	Indvandrere	Efterkommere
18-79-årige		
Vestlige lande	37,4	15,2
Ikke-vestlige lande	62,6	84,8
I alt, procent	100,0	100,0
Antal personer (N)	450.869	95.398
18-29-årige		
Vestlige lande	41,4	7,0
Ikke-vestlige lande	58,6	93,0
I alt, procent	100,0	100,0
Antal personer (N)	57.280	58.532
30-59-årige		
Vestlige lande	35,5	22,9
Ikke-vestlige lande	64,5	77,1
I alt, procent	100,0	100,0
Antal personer (N)	311.350	33.944
60-79-årige		
Vestlige lande	42,0	91,2
Ikke-vestlige lande	58,0	8,8
I alt, procent	100,0	100,0
Antal personer (N)	82.239	2.922

Anm.: Vestlige lande omfatter EU-landene samt Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Storbritannien, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand. Ikke-vestlige lande er alle øvrige lande.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilagstabel 1.3

Andel af danskere, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande, særligt for regioner, for 18-79-årige mænd opdelt på aldersgrupper. Procent.

	Dansk oprindelse	Indvandrere		Efterkommere		Alle	
		Ikke-MENAPT-lande	MENAPT-lande	Ikke-ME-NAPT-lande	ME-NAPT-lande	Pct.	Antal
18-79-årige							
Region Hovedstaden	80,8	9,4	5,6	1,5	2,7	100,0	654.115
Region Sjælland	90,6	4,6	3,2	0,6	1,1	100,0	308.748
Region Syddanmark	89,3	6,4	2,9	0,7	0,8	100,0	446.903
Region Midtjylland	89,6	5,7	3,1	0,7	1,0	100,0	487.505
Region Nordjylland	92,4	4,9	1,9	0,5	0,4	100,0	220.681
I alt	87,2	6,7	3,7	0,9	1,4	100,0	2.117.952
18-29-årige							
Region Hovedstaden	81,3	5,3	2,5	3,2	7,8	100,0	142.715
Region Sjælland	88,3	2,8	3,1	1,7	4,1	100,0	51.056
Region Syddanmark	87,7	4,1	2,7	2,5	3,0	100,0	84.506
Region Midtjylland	88,3	3,9	2,5	2,0	3,3	100,0	104.585
Region Nordjylland	90,8	3,9	2,1	1,7	1,5	100,0	45.704
I alt	86,1	4,3	2,6	2,4	4,6	100,0	428.566
30-59-årige							
Region Hovedstaden	77,3	12,3	7,3	1,2	1,9	100,0	350.966
Region Sjælland	88,4	6,2	4,2	0,5	0,8	100,0	157.496
Region Syddanmark	87,0	8,4	3,8	0,4	0,4	100,0	224.725
Region Midtjylland	87,3	7,7	4,1	0,4	0,5	100,0	245.804
Region Nordjylland	90,5	6,6	2,5	0,3	0,1	100,0	107.368
I alt	84,5	9,0	4,9	0,7	0,9	100,0	1.086.359
60-79-årige							
Region Hovedstaden	88,0	6,7	4,9	0,4	< 0,1	100,0	160.434
Region Sjælland	95,2	3,0	1,5	0,2	0,0	100,0	100.196
Region Syddanmark	93,9	4,4	1,5	-	-	100,0	137.672
Region Midtjylland	94,7	3,4	1,8	-	-	100,0	137.116
Region Nordjylland	96,4	2,8	0,7	-	-	100,0	67.609
I alt	93,0	4,4	2,4	0,2	< 0,1	100,0	603.027

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilagstabel 1.4 Specifikke psykiske lidelser over det hidtidige livsforløb blandt 18-79-årige, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Procent.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Mænd	Kvinder	Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
			Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Skizofreni	1,0	0,8	0,9	0,7	2,4	1,1	1,5	1,0	1,7	0,8
Skizotypisk sindslidelse	0,4	0,3	0,2	0,1	0,2	0,1	0,5	0,5	0,3	0,3
Bipolar lidelse	0,6	0,8	0,4	0,6	0,4	0,4	0,5	0,8	0,3	0,4
Øvrige psykotiske lidelser	1,0	1,0	1,2	1,2	3,1	2,0	1,7	1,5	2,3	1,3
Borderline	0,2	1,1	< 0,1	0,5	< 0,1	0,3	0,2	1,1	< 0,1	0,7
Øvrige personlighedsforstyrrelser	1,6	2,9	0,9	1,4	2,2	1,8	1,4	2,4	1,1	1,4
Depression	3,5	6,2	2,7	4,8	6,8	10,9	2,7	5,0	1,9	3,6
Angsttilstande	2,0	3,9	1,3	2,6	2,3	4,6	2,0	3,6	1,8	2,9
PTSD	0,4	0,7	2,0	2,0	9,3	9,2	0,6	1,1	0,9	1,3
Øvrige belastningsreaktioner	4,3	7,0	2,8	4,9	5,9	8,9	4,4	7,0	3,9	6,6
ADHD	2,0	1,3	0,5	0,3	0,4	0,2	2,0	1,1	2,5	1,0
Øvrige psykiatriske diagnoser	1,1	1,5	0,4	0,6	0,8	1,3	1,1	1,3	1,4	1,1
Psykiatrisk diagnose i alt	10,7	15,0	7,9	11,3	18,9	23,4	10,8	14,3	10,9	12,4
Antal personer (N)	1.847.635	1.854.886	142.473	164.018	78.737	65.641	19.292	18.360	29.815	27.931

Anm.: Øvrige psykiatriske diagnoser omfatter diagnosegrupperne OCD, adfærdsforstyrrelser og andre affektive lidelser.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilagstabel 1.5 Specifikke psykiske lidelser over det hidtidige livsforløb blandt 18-29-årige, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Procent.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Mænd	Kvinder	Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
			Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Skizofreni	0,8	0,9	0,5	0,5	0,9	0,5	0,8	0,7	0,9	0,6
Skizotypisk sindslidelse	0,5	0,5	0,2	0,2	0,1	0,1	0,3	0,4	0,2	0,3
Bipolar lidelse	0,3	0,6	0,2	0,4	0,2	0,2	0,2	0,5	0,2	0,3
Øvrige psykotiske lidelser	1,1	1,3	0,8	0,7	1,5	1,1	1,2	1,1	1,7	1,1
Borderline	0,1	1,7	< 0,1	0,6	< 0,1	0,4	< 0,1	0,8	< 0,1	0,5
Øvrige personlighedsforstyrrelser	0,9	2,8	0,3	1,0	0,5	0,8	0,3	1,2	0,4	0,9
Depression	2,7	5,8	1,2	2,4	1,9	2,9	1,5	3,5	1,0	2,2
Angsttilstande	2,3	4,7	0,7	1,9	1,4	1,9	1,4	2,5	1,3	2,1
PTSD	0,2	0,8	0,4	0,8	4,3	2,9	0,3	0,7	0,4	0,6
Øvrige belastningsreaktioner	4,6	8,5	2,1	3,8	4,2	6,3	3,3	5,	3,0	5,0
ADHD	6,0	3,7	1,4	1,0	1,0	0,5	2,7	1,3	3,0	1,2
Øvrige psykiske diagnoser	2,3	2,6	0,6	0,6	0,8	0,5	1,1	1,3	1,4	0,9
Psykiatrisk diagnose i alt	13,9	17,9	5,6	8,1	10,9	11,6	8,6	11,3	8,9	9,5
Antal personer (N)	369.083	350.552	18.310	19.491	11.014	8.465	10.373	9.801	19.786	18.572

Anm.: Øvrige psykiatriske diagnoser omfatter diagnosegrupperne OCD, adfærdsforstyrrelser og andre affektive lidelser.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilagstabel 1.6 Specifikke psykiske lidelser over det hidtidige livsforløb blandt 30-59-årige, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Procent.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Mænd	Kvinder	Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
			Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Skizofreni	1,3	0,9	0,9	0,6	2,8	1,2	2,5	1,5	3,1	1,3
Skizotypisk sindslidelse	0,5	0,4	0,2	0,1	0,2	0,1	0,9	0,6	0,7	0,4
Bipolar lidelse	0,7	1,0	0,4	0,5	0,4	0,4	0,8	1,1	0,5	0,7
Øvrige psykotiske lidelser	1,2	1,0	1,2	1,1	3,5	2,1	2,4	2,0	3,6	1,7
Borderline	0,2	1,5	< 0,1	0,5	< 0,1	0,3	0,3	1,7	0,1	1,0
Øvrige personlighedsforstyrrelser	2,3	4,0	1,0	1,4	2,5	2,0	2,8	4,0	2,3	2,4
Depression	3,9	7,2	2,5	4,7	7,2	11,9	4,1	7,0	3,5	6,4
Angsttilstande	2,3	4,6	1,3	2,6	2,5	5,2	3,0	5,0	2,8	4,7
PTSD	0,6	1,0	2,1	2,2	10,2	10,6	1,1	1,9	1,7	2,5
Øvrige belastningsreaktioner	5,2	8,3	2,7	5,0	6,2	9,6	5,9	8,8	5,8	9,7
ADHD	1,6	1,1	0,4	0,3	0,4	0,2	1,5	1,1	1,5	0,6
Øvrige psykiske diagnoser	1,1	1,6	0,3	0,6	0,7	1,5	1,3	1,4	1,5	1,4
Psykiatrisk diagnose i alt	11,7	17,0	7,6	11,2	20,0	25,4	14,0	18,4	14,9	18,1
Antal personer (N)	917.839	903.175	97.730	113.159	53.346	47.115	7.427	7.157	10.017	9.343

Anm.: Øvrige psykiatriske diagnoser omfatter diagnosegrupperne OCD, adfærdsforstyrrelser og andre affektive lidelser.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilagstabel 1.7 Specifikke psykiske lidelser over det hidtidige livsforløb blandt 60-79-årige. særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Procent.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Mænd	Kvinder	Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
			Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Skizofreni	0,7	0,7	1,0	1,0	2,1	1,2	1,4	0,9	-	0,0
Skizotypisk sindslidelse	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	< 0,1	-	0,3	0,0	0,0
Bipolar lidelse	0,6	0,8	0,7	0,8	0,4	0,6	0,7	1,6	0,0	0,0
Øvrige psykotiske lidelser	0,6	0,9	1,3	1,8	2,9	2,3	1,3	1,5	-	0,0
Borderline	< 0,1	0,2	< 0,1	0,2	< 0,1	< 0,1	-	0,4	0,0	0,0
Øvrige personlighedsforstyrrelser	0,8	1,4	1,3	1,7	2,4	2,0	1,5	2,4	-	-
Depression	3,3	4,9	4,6	6,6	9,2	13,0	4,5	6,3	-	31,3
Angsttilstande	1,2	2,4	1,6	2,8	2,5	4,0	1,7	3,6	-	0,0
PTSD	0,2	0,3	2,7	2,1	9,5	7,8	0,5	0,4	-	25,0
Øvrige belastningsreaktioner	2,8	4,3	3,6	5,4	5,8	8,1	4,4	6,5	-	0,0
ADHD	< 0,1	< 0,1	< 0,1	< 0,1	< 0,1	< 0,1	-	0,4	-	0,0
Øvrige psykiske diagnoser	0,4	0,6	0,5	0,7	0,9	1,4	0,5	1,0	0,0	0,0
Psykiatrisk diagnose i alt	7,0	10,2	10,8	13,8	21,0	23,7	10,3	14,4	25,0	43,8
Antal personer (N)	560.713	601.159	26.433	31.368	14.377	10.061	1.492	1.402	12	16

Anm.: Øvrige psykiatriske diagnoser omfatter diagnosegrupperne OCD, adfærdsforstyrrelser og andre affektive lidelser.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilagstabel 1.8 Specifikke former for misbrug over det hidtidige livsforløb blandt 18-79-årige, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Procent.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Mænd	Kvinder	Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
			Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Opioider	0,5	0,3	0,4	0,1	1,1	0,1	0,6	0,3	0,6	0,1
Kokain, amfetamin, ecstasy mv.	1,3	0,5	0,6	0,2	1,5	0,2	1,5	0,7	1,6	0,3
Hash	2,1	0,7	1,1	0,3	2,4	0,3	2,5	1,1	3,1	0,8
Medicin	0,5	0,3	0,3	0,2	0,8	0,1	0,5	0,3	0,4	0,1
Stofmisbrug i alt	3,0	1,3	1,6	0,6	3,7	0,5	3,5	1,6	4,1	1,0
Alkohol	3,9	1,9	2,4	1,1	2,0	0,3	2,2	1,2	1,0	0,2
Kun alkohol	3,1	1,5	1,9	0,9	1,2	0,2	1,5	0,8	0,4	0,1
Misbrug i alt	6,1	2,8	3,5	1,5	5,0	0,7	5,0	2,5	4,6	1,1
Antal personer (N)	1.847.635	1.854.886	142.473	164.018	78.737	65.641	19.292	18.360	29.815	27.931

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

Bilagstabel 1.9 Specifikke former for misbrug over det hidtidige livsforløb blandt 18-29-årige, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Procent.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Mænd	Kvinder	Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
			Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Opioider	0,2	0,1	0,1	< 0,1	0,4	< 0,1	0,2	0,1	0,4	0,1
Kokain, amfetamin, ecstasy mv.	1,6	0,7	0,6	0,3	1,1	0,2	0,8	0,5	0,8	0,3
Hash	3,4	1,5	1,6	0,7	3,1	0,6	1,7	1,0	2,1	0,8
Medicin	0,3	0,1	0,1	< 0,1	0,1	< 0,1	0,2	0,1	0,2	< 0,1
Stofmisbrug i alt	4,2	1,9	1,9	0,9	3,7	0,7	2,3	1,3	2,7	1,0
Alkohol	1,0	0,6	0,6	0,3	0,7	0,3	0,5	0,3	0,4	0,2
Kun alkohol	0,5	0,4	0,3	0,2	0,4	0,2	0,3	0,2	0,2	0,1
Misbrug i alt	4,7	2,3	2,2	1,1	4,1	0,9	2,6	1,5	3,0	1,1
Antal personer (N)	369.083	350.552	18.310	19.491	11.014	8.465	10.373	9.801	19.786	18.572

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

Bilagstabel 1.10 Specifikke former for misbrug over det hidtidige livsforløb blandt 30-59-årige, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Procent.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Mænd	Kvinder	Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
			Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Opioider	0,8	0,4	0,4	0,1	1,1	0,1	1,2	0,6	1,1	0,2
Kokain, amfetamin, ecstasy mv.	1,9	0,7	0,7	0,2	1,9	0,2	2,7	1,0	3,2	0,4
Hash	2,7	0,9	1,1	0,3	2,7	0,3	3,7	1,3	5,1	0,8
Medicin	0,8	0,4	0,3	0,1	0,8	0,1	1,0	0,5	0,7	0,1
Stofmisbrug i alt	3,9	1,5	1,7	0,5	4,1	0,5	5,5	2,1	6,8	1,1
Alkohol	4,4	1,8	2,2	0,9	2,2	0,3	3,6	1,9	2,2	0,4
Kun alkohol	3,0	1,4	1,7	0,8	1,2	0,2	2,3	1,2	0,9	0,1
Misbrug i alt	7,0	2,9	3,4	1,3	5,4	0,7	7,9	3,4	7,7	1,2
Antal personer (N)	917.839	903.175	97.730	113.159	53.346	47.115	7.427	7.157	10.017	9.343

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

Bilagstabel 1.11 Specifikke former for misbrug over det hidtidige livsforløb blandt 60-79-årige særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Procent.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Mænd	Kvinder	Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
			Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Opioider	0,3	0,2	0,4	0,2	1,4	0,1	0,5	0,6	0,0	-
Kokain, amfetamin, ecstasy mv.	0,2	0,1	0,2	0,1	0,7	< 0,1	0,3	0,9	0,0	0,0
Hash	0,3	0,1	0,4	0,1	0,8	< 0,1	1,4	0,4	0,0	0,0
Medicin	0,3	0,4	0,4	0,4	1,0	< 0,1	0,4	0,6	0,0	-
Stofmisbrug i alt	0,7	0,6	1,0	0,6	2,3	0,2	1,9	1,5	0,0	-
Alkohol	5,2	2,7	4,3	2,0	2,3	0,2	7,2	3,9	-	0,0
Kun alkohol	4,8	2,4	3,9	1,8	1,8	0,2	6,1	3,2	-	0,0
Misbrug i alt	5,5	3,1	4,9	2,4	4,0	0,4	8,0	4,7	-	-
Antal personer (N)	560.713	601.159	26.433	31.368	14.377	10.061	1.492	1.402	12	16

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

Bilagstabel 1.12 Andel registreret på risikoindikatorer for udsathed, 2017-2021, for 60-79-årige, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Procent.

Risikoindikator	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
			Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Psykisk lidelse i alt	2,2	3,2	3,3	4,2	6,4	7,0	3,2	4,0	-	-
Svær psykisk lidelse	0,7	0,9	1,1	1,3	1,5	1,0	1,3	1,5	0,0	0,0
Øvrig psykisk lidelse	1,7	2,5	2,5	3,2	5,4	6,4	2,0	2,9	-	-
Misbrug i alt	2,1	1,1	1,9	0,8	1,5	< 0,1	3,2	1,9	-	0,0
Alkoholmisbrug	1,9	0,9	1,7	0,7	0,7	-	2,7	1,6	-	0,0
Stofmisbrug	0,2	0,2	0,3	0,1	0,9	< 0,1	0,5	0,4	0,0	0,0
Samtidig psykisk lidelse og misbrug	0,5	0,4	0,5	0,3	0,6	< 0,1	0,8	0,5	-	0,0
Hjemløshed	0,2	< 0,1	0,3	0,1	0,8	< 0,1	0,4	-	-	0,0
Ubetinget fængselsstraf	< 0,1	< 0,1	0,1	< 0,1	0,4	-	-	-	0,0	0,0
Mindst én af tre: psykisk lidelse, misbrug eller hjemløshed	3,9	3,9	4,8	4,7	7,8	7,1	5,7	5,3	-	-
Mindst én af fire: psykisk lidelse, misbrug, hjemløshed eller ubetinget fængselsstraf	4,0	3,9	4,9	4,7	8,0	7,1	5,8	5,3	-	-
Antal personer (N)	560.713	601.159	26.433	31.368	14.377	10.061	1.492	1.402	12	16

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilagstabel 1.13 Andel registreret på risikoindikatorer for udsathed over det hidtidige livsforløb for 60-79-årige, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Procent.

Risikoindikator	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
			Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Psykisk lidelse i alt	7,0	10,2	10,8	13,8	21,0	23,7	10,3	14,4	25,0	43,8
Svær psykisk lidelse	1,7	2,1	2,4	2,9	4,2	3,3	2,5	3,6	-	0,0
Øvrig psykisk lidelse	6,1	9,5	9,7	12,8	19,4	22,8	8,6	13,1	25,0	43,8
Misbrug i alt	5,5	3,1	4,9	2,4	4,0	0,4	8,0	4,7	-	-
Alkoholmisbrug	5,2	2,7	4,3	2,0	2,3	0,2	7,2	3,9	-	0,0
Stofmisbrug	0,7	0,6	1,0	0,6	2,3	0,2	1,9	1,5	0,0	-
Samtidig psykisk lidelse og misbrug	2,0	1,7	2,0	1,3	2,3	0,3	3,6	2,7	-	0,0
Hjemløshed	0,9	0,3	1,5	0,5	3,2	0,6	1,5	0,7	-	0,0
Ubetinget fængselsstraf	2,7	0,3	3,2	0,5	7,0	0,4	4,0	0,4	0,0	0,0
Mindst én af tre: psykisk lidelse, misbrug eller hjemløshed	10,6	11,6	14,2	15,1	24,1	24,1	15,0	16,4	25,0	50,0
Mindst én af fire: psykisk lidelse, misbrug, hjemløshed eller ubetinget fængselsstraf	12,3	11,8	16,2	15,4	28,2	24,4	17,6	16,5	25,0	50,0
Antal personer (N)	560.713	601.159	26.433	31.368	14.377	10.061	1.492	1.402	12	16

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretaniaen, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilagstabel 1.14 Somatiske lidelser blandt 18-29-årige målt i det hidtidige livsforløb, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Procent.

Somatisk lidelse	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Mænd	Kvinder	Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
			Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Infektionssygdomme	18,0	18,9	6,5	7,1	10,9	13,3	24,6	22,5	30,7	27,7
Neoplasmer	3,9	6,2	1,6	3,2	2,1	4,0	3,5	5,4	3,5	5,7
Blodsygdomme	1,8	2,6	0,7	1,8	1,9	5,3	2,5	3,4	3,3	5,0
Stofskiftesygdomme	6,3	14,0	2,3	9,3	5,3	20,4	7,1	13,5	10,6	18,8
Nervesygdomme	7,1	8,6	2,7	3,0	4,5	6,1	5,8	6,3	7,6	8,2
Kredsløbssygdomme	3,6	3,9	2,0	1,8	2,5	2,4	3,4	2,7	4,0	3,4
Lungesygdomme	34,5	31,7	7,9	8,2	17,1	16,1	38,3	31,6	46,6	39,0
Fordøjelsesygdomme	22,5	23,3	9,3	9,7	16,3	19,0	22,4	21,2	26,8	25,4
Hudsygdomme	13,7	14,0	5,9	6,1	10,6	13,0	17,2	18,0	20,7	22,2
Knoglesygdomme	24,4	30,0	10,1	10,7	19,1	16,3	21,8	22,5	26,5	23,6
Nyre- og urinvejssygdomme	15,6	22,2	5,7	15,2	9,0	22,2	14,4	20,0	14,4	23,4
Mindst én somatisk lidelse	74,2	76,7	35,1	44,4	54,8	65,9	75,0	74,3	82,5	80,2
Antal personer (N)	369.083	350.552	18.310	19.491	11.014	8.465	10.373	9.801	19.786	18.572

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilagstabel 1.15 Somatiske lidelser blandt 30-59-årige målt over det hidtidige livsforløb, særligt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Procent.

Somatisk lidelse	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
			Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Infektionssygdomme	12,8	14,9	10,4	11,9	17,9	20,7	17,1	19,7	25,1	26,4
Neoplasmer	11,4	23,1	6,2	15,8	8,5	17,7	8,6	18,2	6,4	14,2
Blodsygdomme	2,3	4,9	1,4	4,7	2,6	10,8	1,7	5,1	2,2	8,6
Stofskiftesygdomme	9,8	28,1	6,5	20,3	13,2	39,3	9,1	27,3	11,3	36,4
Nervesygdomme	13,8	16,6	7,7	10,6	13,9	21,0	11,6	14,1	12,5	16,1
Kredsløbssygdomme	15,9	18,4	9,9	11,2	16,1	17,7	12,2	13,2	10,3	10,5
Lungesygdomme	20,4	22,7	12,5	13,5	26,7	27,1	25,3	26,4	38,5	37,9
Fordøjelsesygdomme	30,3	33,8	19,6	21,9	34,6	37,8	26,7	29,8	32,8	35,8
Hudsygdomme	16,0	18,4	9,8	11,1	18,1	20,3	18,9	21,8	27,6	28,5
Knoglesygdomme	44,4	48,2	26,9	29,0	45,8	50,8	40,7	40,1	47,3	42,0
Nyre- og urinvejssygdomme	20,1	50,2	12,1	37,4	21,0	51,8	18,6	46,7	21,3	48,3
Mindst én somatisk lidelse	80,6	89,9	57,5	72,9	79,9	89,6	78,4	86,5	87,1	91,0
Antal personer (N)	917.839	903.175	97.730	113.159	53.346	47.115	7.427	7.157	10.017	9.343

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilagstabel 1.16 Somatiske lidelser blandt 60-79-årige målt i det hidtidige livsforløb, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande, samt køn. Procent.

Somatisk lidelse	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Mænd	Kvinder	Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
			Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Infektionssygdomme	13,9	11,8	16,4	14,4	23,5	26,2	14,9	14,1	-	-
Neoplasmer	33,6	42,9	27,9	36,8	24,2	33,1	29,0	40,2	25,0	-
Blodsygdomme	5,3	5,9	5,1	6,9	6,7	13,4	3,8	6,2	0,0	-
Stofskiftesygdomme	25,8	30,9	26,2	31,0	38,5	54,0	22,6	26,8	25,0	18,8
Nervesygdomme	23,4	22,0	21,2	21,4	24,4	32,0	20,8	20,5	-	25,0
Kredsløbssygdomme	49,6	44,6	45,5	40,4	50,1	51,6	43,9	41,0	-	31,3
Lungesygdomme	22,6	21,8	23,4	22,0	35,3	36,0	24,0	23,5	-	31,3
Fordøjelsesygdomme	46,5	41,8	44,7	41,4	54,2	56,3	41,7	39,1	25,0	43,8
Hudsygdomme	15,8	17,6	16,3	17,2	21,5	23,3	16,4	19,8	-	18,8
Knoglesygdomme	56,4	63,7	54,9	61,6	66,5	80,0	55,5	59,6	50,0	56,3
Nyre- og urinvejssygdomme	27,4	48,0	27,2	44,8	35,9	57,2	26,3	46,5	0,0	62,5
Mindst én somatisk lidelse	91,3	93,3	88,7	90,8	95,0	97,6	89,7	91,9	75,0	81,3
Antal personer (N)	560.713	601.159	26.433	31.368	14.377	10.061	1.492	1.402	12	16

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilagstabel 1.17 Antal i de otte grupper i risiko for udsathed for 18-29-årige, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Antal personer.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Mænd	Kvinder	Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
			Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Gruppe 1-8 samlet	37.084	45.053	989	1.300	1.204	763	675	853	1.437	1.281
Psykisk lidelse med misbrug og kompleksitet (grp. 8)	1.276	382	49	25	71	13	24	10	73	21
Misbrug med kompleksitet (grp. 7)	1177	138	45	6	85	-	38	4	111	5
Psykisk lidelse med misbrug (grp. 6)	4.609	3.367	101	89	96	29	60	50	116	81
Hjemløshed (grp. 5)	741	414	86	41	187	57	44	24	166	86
Stofmisbrug (grp. 4)	5.269	1.289	110	41	101	11	78	32	145	31
Alkoholmisbrug (grp. 3)	674	215	24	8	11	-	8	3	10	3
Svær psykisk lidelse (grp. 2)	4.218	9.462	133	272	113	96	106	198	236	253
Øvrig psykisk lidelse (grp. 1)	19.120	29.786	441	818	540	553	317	532	580	801
Den øvrige befolkning	331.999	305.499	17.321	18.191	9.810	7.702	9.698	8.948	18.349	17.291
Hele befolkningen	369.083	350.552	18.310	19.491	11.014	8.465	10.373	9.801	19.786	18.572

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretaniens, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

Bilagstabel 1.18 Antal i de otte grupper i risiko for udsathed for 30-59-årige, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Antal personer.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Mænd	Kvinder	Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
			Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Gruppe 1-8 samlet	62.364	65.965	5.099	6.632	6.786	6.149	694	656	1.038	763
Psykisk lidelse med misbrug og kompleksitet (grp. 8)	3.189	1.073	235	91	303	18	39	20	86	7
Misbrug med kompleksitet (grp. 7)	4.004	983	281	69	296	13	55	8	90	-
Psykisk lidelse med misbrug (grp. 6)	8.809	4.583	515	332	513	81	105	41	136	32
Hjemløshed (grp. 5)	1.908	726	328	159	620	138	28	14	48	22
Stofmisbrug (grp. 4)	5.233	1.203	260	70	292	17	66	11	109	0
Alkoholmisbrug (grp. 3)	7.891	2.570	545	205	114	9	50	19	16	-
Svær psykisk lidelse (grp. 2)	9.041	13.907	809	1.229	1.012	750	138	158	232	178
Øvrig psykisk lidelse (grp. 1)	22.289	40.920	2.126	4.477	3.636	5.123	213	385	321	512
Den øvrige befolkning	855.475	837.210	92.631	106.527	46.560	40.966	6.733	6.501	8.979	8.580
Hele befolkningen	917.839	903.175	97.730	113.159	53.346	47.115	7.427	7.157	10.017	9.343

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretaniens, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

Bilagstabel 1.19 Antal i de otte grupper i risiko for udsathed for 60-79-årige, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på MENAPT- og ikke-MENAPT-lande samt køn. Antal personer.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Mænd	Kvinder	Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande		Ikke-MENAPT-lande		MENAPT-lande	
			Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Gruppe 1-8 samlet	21.978	23.356	1.268	1.482	1.115	714	85	75	-	-
Psykisk lidelse med misbrug og kompleksitet (grp. 8)	549	310	36	16	30	0	-	-	-	0
Misbrug med kompleksitet (grp. 7)	1.817	746	91	31	35	-	8	4	0	0
Psykisk lidelse med misbrug (grp. 6)	2.032	1.861	103	79	51	5	10	6	0	0
Hjemløshed (grp. 5)	550	206	47	25	82	7	5	0	0	0
Stofmisbrug (grp. 4)	411	356	27	11	53	-	0	-	0	0
Alkoholmisbrug (grp. 3)	6756	3.173	241	123	42	-	27	13	0	0
Svær psykisk lidelse (grp. 2)	2.990	4.440	224	365	162	99	14	18	0	0
Øvrig psykisk lidelse (grp. 1)	6.873	12.264	499	832	660	600	0	31	-	-
Den øvrige befolkning	538.735	577.803	25.165	29.886	13.262	9.347	1.407	1.327	0	0
Hele befolkningen	560.713	601.159	26.433	31.368	14.377	10.061	1.492	1.402	12	16

Anm.: MENAPT-lande omfatter lande og områder i Mellemøsten, det nordlige Afrika, Pakistan og Tyrkiet. Følgende lande indgår i gruppen: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretaniens, Oman, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem. Ikke-MENAPT-lande dækker over alle øvrige lande, undtagen Danmark.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

Bilagstabel 1.20 Andel i de otte grupper i risiko for udsathed for 18-79-årige, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på vestlige- og ikke-vestlige-lande samt køn. Procent.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Mænd	Kvinder	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Vestlige lande		Ikke-vestlige lande	
			Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Gruppe 1-8 samlet	6,57	7,24	4,21	5,27	9,44	8,66	9,01	9,55	7,82	7,54
Psykisk lidelse med misbrug og kompleksitet (grp. 8)	0,27	0,10	0,16	0,08	0,43	0,06	0,44	0,24	0,46	0,11
Misbrug med kompleksitet (grp. 7)	0,38	0,10	0,26	0,09	0,45	0,03	0,70	0,17	0,60	0,03
Psykisk lidelse med misbrug (grp. 6)	0,84	0,53	0,48	0,37	0,71	0,21	1,28	0,73	0,80	0,40
Hjemløshed (grp. 5)	0,17	0,07	0,16	0,09	0,89	0,24	0,36	0,20	0,63	0,34
Stofmisbrug (grp. 4)	0,59	0,15	0,23	0,09	0,48	0,05	0,87	0,27	0,80	0,17
Alkoholmisbrug (grp. 3)	0,83	0,32	0,74	0,30	0,26	0,06	0,87	0,36	0,11	0,04
Svær psykisk lidelse (grp. 2)	0,88	1,50	0,60	1,01	1,43	1,35	1,66	2,26	1,45	1,65
Øvrig psykisk lidelse (grp. 1)	2,61	4,47	1,58	3,24	4,81	6,65	2,83	5,32	2,98	4,81
Den øvrige befolkning	93,43	92,76	95,79	94,73	90,56	91,34	90,99	90,45	92,18	92,46
Hele befolkningen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Antal personer (N)	1.847.635	1.854.886	84.590	84.173	136.620	145.486	7.479	7.024	41.628	39.267

Anm.: Vestlige lande omfatter EU-landene samt Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Storbritannien, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand. Ikke-vestlige lande er alle øvrige lande.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

Bilagstabel 1.21 Andel i de otte grupper i risiko for udsathed for 18-29-årige, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på vestlige- og ikke-vestlige-lande samt køn. Procent.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Mænd	Kvinder	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Vestlige lande		Ikke-vestlige lande	
			Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Gruppe 1-8 samlet	10,05	12,85	4,48	6,39	9,38	8,16	9,19	12,41	6,84	7,15
Psykisk lidelse med misbrug og kompleksitet (grp. 8)	0,35	0,11	0,16	0,11	0,57	0,15	0,43	0,20	0,31	0,10
Misbrug med kompleksitet (grp. 7)	0,32	0,04		-	0,62	0,04	0,48	0,00	0,50	0,03
Psykisk lidelse med misbrug (grp. 6)	1,25	0,96	0,45	0,47	0,81	0,38	1,11	1,00	0,54	0,42
Hjemløshed (grp. 5)	0,20	0,12	0,21	0,14	1,39	0,52	0,43	0,25	0,72	0,40
Stofmisbrug (grp. 4)	1,43	0,37	0,45	0,20	0,89	0,17	1,20	0,50	0,71	0,20
Alkoholmisbrug (grp. 3)	0,18	0,06	0,13	0,05	0,11	0,03	-	-	0,06	0,02
Svær psykisk lidelse (grp. 2)	1,14	2,70	0,00		0,94	1,28			1,09	1,48
Øvrig psykisk lidelse (grp. 1)	5,18	8,50	2,24	4,05	4,05	5,58	3,75	7,33	2,92	4,50
Den øvrige befolkning	89,95	87,15	95,52	93,61	90,62	91,84	90,81	87,59	93,16	92,85
Hele befolkningen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Antal personer (N)	369.083	350.552	11.379	12.310	17.945	15.646	2.079	1.991	28.080	26.382

Anm.: Vestlige lande omfatter EU-landene samt Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Storbritannien, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand. Ikke-vestlige lande er alle øvrige lande.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

Bilagstabel 1.22 Andel i de otte grupper i risiko for udsathed for 30-59-årige, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på vestlige- og ikke-vestlige-lande samt køn. Procent.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Mænd	Kvinder	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Vestlige lande		Ikke-vestlige lande	
			Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Gruppe 1-8 samlet	6,79	7,30	4,08	5,25	10,15	9,35	9,98	9,47	9,91	8,34
Psykisk lidelse med misbrug og kompleksitet (grp. 8)	0,35	0,12	0,16	0,08	0,47	0,06	0,55	0,32	0,77	0,12
Misbrug med kompleksitet (grp. 7)	0,44	0,11	0,24	0,09	0,46	0,03	0,85	0,21		-
Psykisk lidelse med misbrug (grp. 6)	0,96	0,51	0,51	0,36	0,78	0,21	1,57	0,67	1,33	0,38
Hjemløshed (grp. 5)	0,21	0,08	0,16	0,09	0,91	0,24	0,35	0,24	0,46	0,21
Stofmisbrug (grp. 4)	0,57	0,13	0,22	0,07	0,45	0,05	1,00	0,19	1,01	0,10
Alkoholmisbrug (grp. 3)	0,86	0,28	0,73	0,26	0,26	0,07	0,95	0,29		
Svær psykisk lidelse (grp. 2)	0,99	1,54	0,57	0,93	1,59	1,39	1,84	2,27	2,20	1,97
Øvrig psykisk lidelse (grp. 1)	2,43	4,53	1,48	3,37	5,22	7,31	2,89	5,28	3,11	5,48
Den øvrige befolkning	93,21	92,70	95,92	94,75	89,85	90,65	90,02	90,53	90,09	91,66
Hele befolkningen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Antal personer (N)	917.839	903.175	56.791	53.718	94.285	106.556	4.019	3.749	13.425	12.751

Anm.: Vestlige lande omfatter EU-landene samt Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Storbritannien, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand. Ikke-vestlige lande er alle øvrige lande.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

Bilagstabel 1.23 Andel i de otte grupper i risiko for udsathed for 60-79-årige, særskilt for personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere opdelt på vestlige- og ikke-vestlige-lande samt køn. Procent.

	Dansk oprindelse		Indvandrere				Efterkommere			
	Mænd	Kvinder	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Vestlige lande		Ikke-vestlige lande	
			Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Gruppe 1-8 samlet	3,92	3,89	4,48	4,58	6,75	5,86	5,94	5,37	4,07	5,97
Psykisk lidelse med misbrug og kompleksitet (grp. 8)	0,10	0,05	0,18	0,08	0,15	-	-	-	-	0,00
Misbrug med kompleksitet (grp. 7)	0,32	0,12	0,40	0,13	0,25	0,04	0,58	0,31	0,00	0,00
Psykisk lidelse med misbrug (grp. 6)	0,36	0,31	0,41	0,34	0,35	0,09	0,72	0,47	0,00	0,00
Hjemløshed (grp. 5)	0,10	0,03	0,10	0,05	0,46	0,10	0,29	0,00	-	0,00
Stofmisbrug (grp. 4)	0,07	0,06	0,10	0,06	0,26	-	0,00	-	0,00	0,00
Alkoholmisbrug (grp. 3)	1,20	0,53	1,19	0,59	0,36	0,07	1,88	0,93	-	-
Svær psykisk lidelse (grp. 2)	0,53	0,74	0,65	1,01	1,15		1,01		0,00	
Øvrig psykisk lidelse (grp. 1)	1,23	2,04	1,45	2,33	3,78	4,34		2,34	-	2,24
Den øvrige befolkning	96,08	96,11	95,52	95,42	93,25	94,14	94,06	94,63	95,93	94,03
Hele befolkningen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Antal personer (N)	560.713	601.159	16.420	18.145	24.390	23.284	1.381	1.284	123	134

Anm.: Vestlige lande omfatter EU-landene samt Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Storbritannien, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand. Ikke-vestlige lande er alle øvrige lande.

Kilde: Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen

VIVÉ